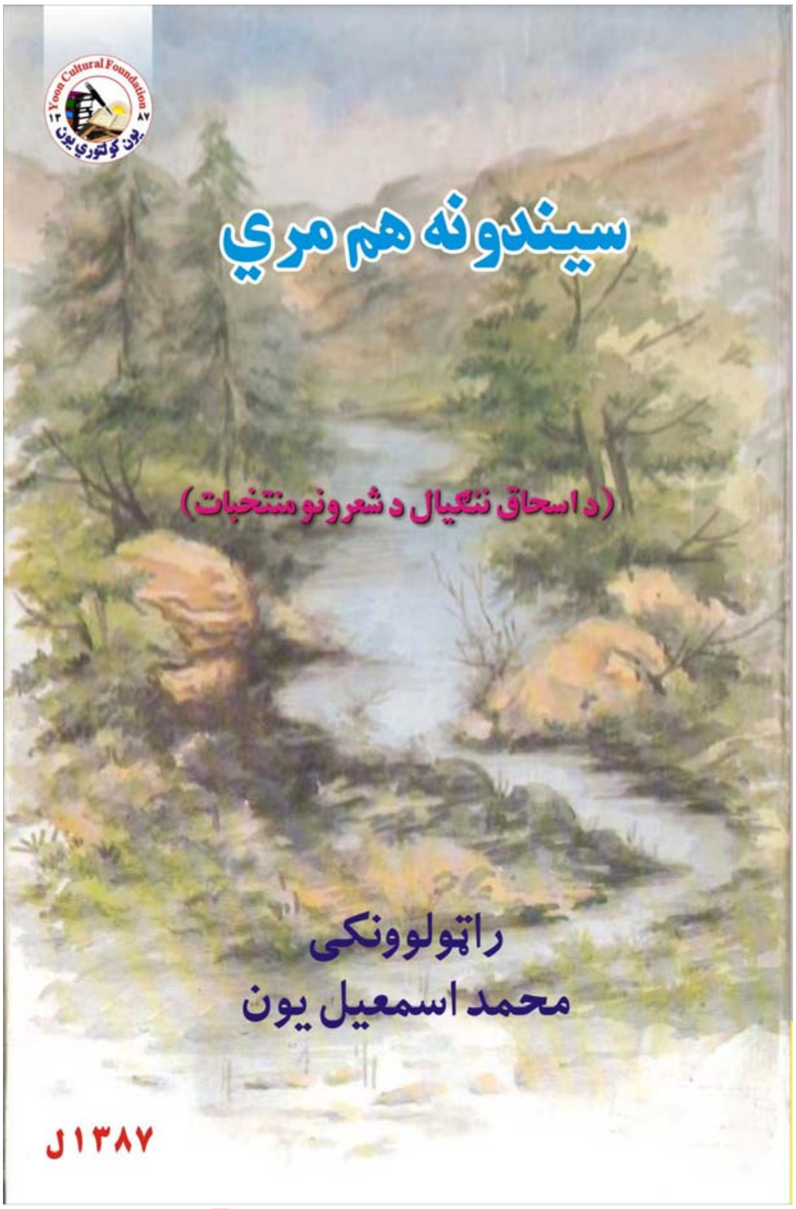

سيندونه هم مري

(د اسحاق ننگيال د شعرونو منتخبات)

راټولوونکی
محمد اسمعیل یون

۱۳۸۷ل

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیندونه هم مري

(د اسحق ننګیال د شعرونو منتخبات)

راټولوونکی

محمد اسمعیل یون

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

کتاب پېژندنه

د کتــاب نــــوم:	سیندونه هم مري
شــــــاعـــــر:	اسحاق ننګیال
راټــولــوونـکی:	محمد اسمعیل یون
خـــپـــرنــــدوی:	یون کلتوري یون
چـــاپــشمـــــېر:	۱۰۰۰ ټوکه
لـــومــــړی چاپ:	۱۳۷۷ل کال
دویـــــم چـــاپ:	۱۳۸۷ل کال
د راټـولـوونکي پرله پسې نومره:	(۱۴)
د خـــپرنـــدوی پرله پسې نومره:	(۱۴)
کـــمــــــپوزر:	وفاالرحمن وفا

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیولیک

گڼه	سرلیک	مخ
۱	د دې اثر دویم چاپ	۱
۲	یادونه	۳
۳	سریزه	۱۸
۴	ننگیال د نورو لیکوالو له نظره	۴۰
۵	هغه شپې هغه کلونه	۴۴
۶	خیبري تنده	۴۵
۷	طلایي ماهیان	۴۶
۸	ښکاري ته	۴۷
۹	څار	۴۹
۱۰	گناه	۵۰
۱۱	غزل	۵۱
۱۲	تشې هوجرې	۵۲
۱۳	د سرو وینو د شپو څانگې	۵۳
۱۴	شپه	۵۴
۱۵	نصیب	۵۵
۱۶	انگازې	۵۶
۱۷	ژوند ته ژړا	۵۸
۱۹	درشل	۵۹
۲۰	لوونه	۶۰
۲۱	مات خوبونه	۶۱
۲۲	کوټنۍ	۶۳
۲۳	باور	۶۴
۲۴	د مسکو پېغلې ته	۶۵
۲۵	سترې مور مې	۶۶
۲۶	سترې شعرونه	۶۷
۲۷	راشئ او وگورئ	۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۸	شو مه دم	۷۰
۲۹	شمشاد شمله، زېږې خبرې	۷۱
۳۰	د خاورین کلي ناوې	۷۲
۳۱	فصل	۷۴
۳۲	ښکاري نظر	۷۵
۳۳	زړه سوی پر غوټۍ	۷۶
۳۴	د بې لارو پل	۷۸
۳۵	سیلۍ	۸۰
۳۶	د شهادت کیسې	۸۱
۳۷	درې نو مونه	۸۳
۳۸	د ماضي پاڼه	۸۴
۳۹	حاصل	۸۷
۴۰	دا ستوري هم تویې شول	۸۸
۴۱	هغه ورځ	۸۹
۴۲	که سپوږمۍ نه وای	۹۰
۴۳	لمبې په دام کې	۹۲
۴۴	ښېرې په مالت کې	۹۵
۴۵	آس (۱)	۹۶
۴۶	هیلې	۹۸
۴۷	سلامونه	۹۹
۴۸	غلا	۱۰۰
۴۹	ماښو ته سرود	۱۰۱
۵۰	لاس راکوې او که نه؟	۱۰۴
۵۱	موسم	۱۰۶
۵۲	زما لیلا	۱۰۷
۵۳	ستا وفا	۱۰۹
۵۴	کیسې	۱۱۰
۵۵	لکه سپېڅلې لوګوس	۱۱۱
۵۶	ړلۍ	۱۱۲
۵۷	دا کلی مه ورانوئ	۱۱۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۸	د سفر په لاره	۱۱۵
۵۹	د میلاد په شپو کې	۱۱۶
۶۰	د چړې په څوکه کې	۱۱۸
۶۱	د رڼا کلي ته	۱۱۹
۶۲	د شپې پر بام	۱۲۰
۶۳	د رڼا مرګ	۱۲۱
۶۴	ته لکه لمر	۱۲۲
۶۵	سپرلي ته	۱۲۳
۶۶	څاڅکي څاڅکي	۱۲۵
۶۷	پسرلی، رڼلی، باران	۱۲۶
۶۸	لیک	۱۲۷
۶۹	سیوری(۱)	۱۲۹
۷۰	شناختې	۱۳۰
۷۱	ګامونه قدمونه	۱۳۱
۷۲	توپیر	۱۳۳
۷۳	کلی	۱۳۴
۷۴	چغه	۱۳۶
۷۵	د پښتو خبرې	۱۳۷
۷۶	د ویر مالت	۱۳۸
۷۷	پسرلی	۱۳۹
۷۸	کلیزه	۱۴۱
۷۹	عبدالباري جهاني ته د هغه د شعر په ځواب کې(۱)	۱۴۳
۸۰	تاک	۱۴۷
۸۱	دلبرې	۱۴۹
۸۲	ازادي	۱۵۰
۸۳	(څو منثور شعرونه) زموږ مړینه	۱۵۲
۸۴	درد	۱۵۴
۸۵	پیغمبران هم ژاړي	۱۵۵
۸۶	برخه	۱۵۷
۸۷	دنیا	۱۵۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۸	مساپر	۱۵۹
۸۹	پیاله	۱۲۰
۹۰	لاره	۱۲۱
۹۱	کب	۱۲۲
۹۲	مینه	۱۲۳
۹۳	ځانګه	۱۲۴
۹۴	زه او غر	۱۲۵
۹۵	د غنمو وږی	۱۲۷
۹۶	کښت	۱۷۰
۹۷	عبدالباري جهاني ته !(۲)	۱۷۱
۹۸	وينې پر کاله	۱۷۳
۹۹	بیدیا	۱۷۴
۱۰۰	ګیله	۱۷۶
۱۰۱	شیخ	۱۷۷
۱۰۲	ګړۍ	۱۷۸
۱۰۳	پوښتنه	۱۷۹
۱۰۴	دا کلی دا وطن	۱۸۰
۱۰۵	جنازې	۱۸۲
۱۰۶	کلی- دېره	۱۸۳
۱۰۷	ګلونه	۱۸۵
۱۰۸	د ((ادم)) وصیت	۱۸۶
۱۰۹	د احمق په لټون	۱۸۸
۱۱۰	بادشاه او معشوقه یې	۱۹۲
۱۱۱	پر قبر مې ۱۹۶	
۱۱۲	بزګر	۱۹۸
۱۱۳	بنګړیواله	۱۹۹
۱۱۴	غچ	۲۰۲
۱۱۵	ښاپېرۍ	۲۰۴
۱۱۶	سیلاني بلبلې	۲۰۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱۷	روږده	۲۰۸
۱۱۸	تنده	۲۰۹
۱۱۹	ویرنه	۲۱۰
۱۲۰	داسې لور داسې لوونه	۲۱۳
۱۲۱	نه جام نه څادر	۲۱۷
۱۲۲	سیوری (۲)	۲۱۹
۱۲۳	کور مې	۲۲۳
۱۲۴	غزل (۱)	۲۲۶
۱۲۵	رحمان	۲۲۷
۱۲۶	سیند	۲۳۰
۱۲۷	کرونده	۲۳۱
۱۲۸	کچل	۲۳۳
۱۲۹	یو رنګ یو باد	۲۳۷
۱۳۰	غر (۲)	۲۴۰
۱۳۱	غزل او خنجر	۲۴۲
۱۳۲	کجاوې	۲۴۳
۱۳۳	چوپتیا	۲۴۶
۱۳۴	زه هم درځم	۲۴۷
۱۳۵	مور ته مثنوي	۲۵۴
۱۳۶	زېری (۱)	۲۵۷
۱۳۷	نیمګړی غزل	۲۵۸
۱۳۸	شپېلۍ (۱)	۲۵۹
۱۳۹	د زردشت خوب	۲۶۰
۱۴۰	راته وناڅه هنداري	۲۶۲
۱۴۱	درځني لاړم کلیه	۲۶۴
۱۴۲	دروغ	۲۶۷
۱۴۳	غزلبولې	۲۶۸
۱۴۴	سیند ته غزل	۲۶۹
۱۴۵	غزل	۲۷۰
۱۴۶	شپېلۍ (۲)	۲۷۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴۷ غوښتنه ۲۷۲
۱۴۸ د وینو غزل ۲۷۳
۱۴۹ غر (۳) ۲۷۴
۱۵۰ غر (۴) ۲۷۵
۱۵۱ آس (۲) ۲۷۶
۱۵۲ خوب ۲۷۷
۱۵۳ غر (۵) ۲۷۸
۱۵۴ دا کښتونه او بادونه ۲۸۰
۱۵۵ غزل ۲۸۴
۱۵۶ اورنی پر درمندونو
۲۸۵
۱۵۷ زېږدا ۲۸۷
۱۵۸ زېری (۲) ۲۸۸
۱۵۹ بې ننبې ۲۸۹
۱۶۰ غر (۲) ۲۹۰
۱۶۱ خوب ته سرود ۲۹۱
۱۶۲ تش صدف ۲۹۲
۱۶۳ جامِ جم ۲۹۳
۱۶۴ له خوشاله تر ننګیاله ۲۹۴
۱۶۵ یاسر نه مري ۲۹۵
۱۶۶ د چغو تصویر ۲۹۷
۱۶۷ غر (۷) ۲۹۸
۱۶۸ خوب په ایینه کې ۳۰۰
۱۶۹ له ابلیس سره ۳۰۱
۱۷۰ هغه غر هغه سیوری ۳۰۳
۱۷۱ وېره مینه ۳۰۴
۱۷۲ مینه او ژوند ۳۰۵
۱۷۳ کوچی په باران کې ۳۰۷
۱۷۴ کله چې لمر ګل وکړي ۳۰۸
۱۷۵ د باغ غزل ۳۰۹
۱۷۶ یو شین انځور ۳۱۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷۷	بیه	۳۱۱
۱۷۸	دوه پرښتې	۳۱۲
۱۷۹	ونه	۳۱۳
۱۸۰	دا جل دا برسات	۳۱۴
۱۸۱	د خوب کوترې	۳۱۵
۱۸۲	مات لمر	۳۱۷
۱۸۳	هغه دار هغه چنار	۳۱۸
۱۸۴	مینې ته	۳۲۰
۱۸۵	شپه	۳۲۲
۱۸۶	غزل	۳۲۳
۱۸۷	ژوند	۳۲۴
۱۸۸	دا هوجرې او دا شملې	۳۲۵
۱۸۹	لیک	۳۲۶
۱۹۰	مړوند	۳۲۷
۱۹۱	د لور غزل	۳۲۸
۱۹۲	غزل	۳۲۹
۱۹۳	زما د چم ونه	۳۳۰
۱۹۴	یو سیوری یو ګل	۳۳۱
۱۹۵	ګناه	۳۳۳
۱۹۶	کله چې لمر شین شي	۳۳۵
۱۹۷	غزل	۳۳۸
۱۹۸	یو باد یو منصور	۳۳۹
۱۹۹	د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه	۳۴۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې اثر دويم چاپ

خدای بښلي اسحق ننګيال زموږ د اوسني شاعرۍ يوه نوميالۍ څېره ده. که مرګ يې له موږه ژر نه وای بېل کړی، نو اوس به يې د اسې نور ګڼ نوښتونه ترسره کړي وو. دا ټولګه چې ستاسو په لاس کې ده، د اسحق ننګيال د ټولې شاعرۍ کليات نه دي، خو منتخبات يا تر يوه حده غورچاڼ ورته ويلای شو. ځکه چې نه يوازې هغه وخت دده اکثره ناچاپ شعرونه په کې خوندي شوي، بلکې له چاپي مجموعو څخه يې هم تر يوه ځايه غورچاڼ شوی او ځينې شعرونه ورسره يوځای شوي دي، نو ځکه يې د اسحق ننګيال د شاعرۍ منتخبات بللای شو.

البته د ننګيال په چاپي شعرونو کې نور هم ښکلي شعرونه هم شته، خو دا په دې مانا نه ده چې د هغه ټول غوره شعرونه همدې ټولګه کې راټول شوي دي. د المان مېشتې؛ (د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې) کور دې ودان وي، چې هغه وخت يې ژر دا ټولګه چاپ کړه او د مرګ له خطره يې وژغورله. اوس چې د چاپ امکانات تر پخوا زيات شوي او د انټرنټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځپو کې د ادبي، علمي او نورو اثارو د خوندي کولو زياته اړتيا ده، نو ځکه مې ضروري وبلله، چې دا اثر يو ځل بيا له سره کمپوز او چاپ کړم. هم به يې د چاپ له لارې خلکو ته ورسوم او هم به يې د انټرنيټ له لارې خلکو ته د لوستو لاره چاره اسانه شي. هيله من يم، چې زموږ نور ليکوال هم خپل او د نورو ليکوالو تېر ارزښتمن اثار يو ځل بيا له سره کمپوز او هم يې بيا چاپ کړي او که د چاپ وس يې نه لري، نو لږ تر لږه خو دې د انټرنيټ ځپو ته وروسپاري، چې هم تري ګټه اخيستنه عامه او اسانه شي او هم د مرګ له خطره وژغورل شي، بيا يې نو که د چاپ هيله او غوښتنه کوله، د چاپ کار به يې هم اسان شي.

په پښتو کې د برېښنا ييز کتابتون د چټک بهير د لا چټکې او پراختيا په هيله.

پوهندوی محمد اسمعيل يون
ارګ، د جمهوري رياست ودانۍ
۱۳۸۷ل کال، د کب ۲۳مه نېټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يادون

د تېرو دوو لسيزو په بهير کې د پښتو شاعرۍ د ځو مطرح څېرو له جملې څخه يو هم خداى بښلى اسحق ننګيال و. ده د ځوانۍ په شپېو (پنځوسمو کلونو په بهير) کې شاعري پيل کړې وه، خو د ژوند تر پايه پورې له هېڅ شي سره دومره خواخوږى او نږدې پاتې نه شو، لکه له خپلې شاعرۍ سره. شعر په حقيقت کې د هغه د ټکلي روح او روان د ټکورولو اغېزمنه وسيله وه. ننګيال لږ تر لږه د خپلې څلېرويشت کلنې شاعرۍ په بهير کې د شاعرۍ دومره پخې تجربې ترلاسه کړې او بيا يې د همدې تجربو له کبله دومره ښکلي شعرونه وزېږول، چې په پښتو شاعرۍ کې د ښکلو غميو حيثيت لري او کولاى شي د ننګيال نوم زموږ د ولس په ذهن کې تر ډېر وخته ژوندى وساتي. شاعر هم د بل هر انسان په شان په ټولنيزو، سياسي، فکري او نورو مسايلو او چارو کې د بريو ترڅنګ له يو لړ ښويېدنو، تېروتنو، هيلو او نهيلو سره مخامخېږي. کله چې پر ننګيال او دده پر شاعرۍ خبرې کېږي، نو ځينو ته ضرور د هغه د شاعرۍ ترڅنګ، د هغه د ټولنيز، سياسي او اخلاقي شخصيت انځور هم تر سترګو کېږي. د هنرمند د پېژندنې لپاره خو تر ټولو غوره لاره داده، چې د هغه خپل هنر وکتل شي. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هنرمند تخليق او زېږونه پخپله د هغه د ظاهري او تر زياتې کچې د باطني شخصيت هنداره ده، نو کله چې د ننګيال پر شخصيت خبرې کېږي، مجبور يو د هغه د شعر نړۍ وګورو او هغه کلمه يوه يوه تر سترګو او فکره تېره کړو، چې د ننګيال له ضميره يې سرچينه اخيستې او بيا د شعر پرښتې په خپلو اوښکو مينځلې او د مينې د نړۍ د ابديت غېږې ته يې سپارلې ده. دا خبره د منلو وړ ده، شاعر تر هغه پورې، چې د فکري بلوغ پړاو ته رسېږي، د فکر ستنې به يې يو او بل فکري لور ته کږېږي. تر هغه پورې چې شاعر خپله ذهني او فکري شتمني بشپړوي، تر هغه وخت پورې يې د فکري ښويېدنو اټکل کېدی شي.

ننګيال د خپلې ځوانۍ په درشل کې پر شاعرۍ پيل وکړ او دا هغه مهال و، چې نور نو ټول هېواد د ((عقيدې د بحران او د معنويت د سقوط)) پر لور روان و. ګڼو فکرونو د بېلابېلو شعارونو تر پردې لاندې د هېواد د ځوان پښت د ذهنونو د خپلونې هڅه کوله. شعارونه يې خواږه وو، خو وروستي عملونه يې ترخه...

د ننګيال د ذهن يوه برخه هم د يو سياسي فکر د جال په کړۍ کې ګير شوه، خو دې فکر لا د شاعرۍ پر بې تکلفې ښکلا خپل سيوری نه وغوړولی، چې د ناورين لومړی پړاو پيل شو. بيا ناورين د پاسه بل ناورين او غميزه راغلل، چې نه يوازې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د هېواد او ولس د هر ډول شتمنۍ ستنې يې ولړزولې، بلکې له ګڼ شمېر متفکرو مغزونو څخه يې هم لاره ورکه کړه.

دې پړاو ډېر زيات دوام وموند او ننګيال هم په داسې يو جغرافيايي او مسلکي چاپېريال کې ژوند تېراوه، چې هلته د يو داسې فکر واکمني وه، چې د ننګيال د اصلي شاعرۍ له سپېڅلي روح سره يې تګلوري په ټکر کې و. ننګيال په دې کلونو کې لکه د نورو ګڼو ليکوالو او د فکر د خاوندانو په څېر په داسې يو جال کې راګير و، چې تر دې دمه يې لا نه پوره سترګې رڼې شوې وې او نه يې د شعر د ښاپېرۍ وزرونو خپلواک پروازونه کولای شول. په دې پړاو کې د ننګيال فکري بلوغ هم د خپل پوخوالي پړاو ته رسېدلی نه و، نو ځکه خو يې د هغه وخت په نظمونو (نه په شعرونو) کې يو لړ فکري ښوېبدنې ليدل کېږي، خو پر همدې وخت بيا هم دده په شاعرۍ کې د فکري او انساني بغاوت او د عاطفي سيند د څپو يو پټ شور پروت و او داسې اټکلېده، چې يوه ورځ به دده دې فکري تېروتنې پر ځای، دده د فکر او ضمير هغه دننني نړۍ راڅرګنده او د خپل شعر ناوې به پرې سينګار کړي.

کله چې شاعر د فکري او شعري بلوغ پر لوري بريمن ګامونه اخلي، نو تېل شوی، تصنعي او ناشعوري اندود يې هم ورو ورو له منځه ځي. کله چې لږ نوره رڼايي هم راغله او په کابل کې د يو زيات شمېر ليکوالو سترګې رڼې شوې، نو هر چا د خپل هېوادني اند اصلي جوهر ميندلو ته هڅه وکړه. ننګيال چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټ ضمیر کې یې همدا راز پټ و، له ځینو نورو څخه په دې لار کې ځو ګامه د مخه شو. جرئت او رښتینولي یې د دې مرغلرې د ځلونې او خپلونې لپاره امېل کړل. تر ۱۳۶۲-۱۳۶۴ کلونو وروسته وختونو پر مهال په کابل کې د مقاومت د ادبیاتو او د شعر د شعري جوهر د پیاوړتیا لپاره په څرګند ډول هڅې پیل شوې. په همدې کلونو کې په څرګند ډول د شعر او شعار ترمنځ پوله ډاګیزه شوه. د ادبي مبارزې په دې تاوده ډګر کې د هېواد د پیاوړي کره کتونکي او کیسه لیکونکي زرین انځور او بیا د تکړه کره کتونکي لطیف بهاند او نورو زیار او هڅې د یادونې او ستاینې وړ دي. دوی یو زیات شمېر هغه ځوان شاعران چې په شاعرۍ کې یې د ((شعاريت)) پر ځای د ((شعريت)) جوهر پیاوړی برېښېده او یا په کې د شاعرۍ تومنه څرګندېدله، د پته راوبلل چې له شعارونو څخه خپله لاره بېله کړي. ننګیال یو له هغو ځوانو شاعرانو څخه و، چې تر ټولو لومړی له همدې پیل شوي بهیر سره یو ځای شو. دا د شعر د پوخوالي پر لوري د ننګیال د بریمنو هڅو د پیل کلونه دي. دې بهیر تر ۱۳۷۱ل کال پورې خپل عمر ته دوام ورکړ.

په همدې واټن کې د ننګیال شاعري، دومره خوږه، سپېڅلې او عاطفي شوه، چې د هغه محبوبیت یې د هېواد د یو ستر عاطفي شاعر تر بریده ورساوه. ننګیال د همدې کلونو په بهیر کې د خپلو شعرونو څلور مجموعې (ډالۍ، سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي، هغه شپې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي))

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاپ کړل. څرنګه چې دده شعر ورځ پر ورځ د خوږوالي او کره والي پړاوونه وهل، نو په (۷۰) کلونو کې دی د خپلو شعرونو له ځينو چاپي مجموعو، په ځانګړې ډول ((ډالۍ او سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي)) څخه څه ناڅه پښېمان و او هغه يې ((شعرونه)) نه ګڼل. د ده شاعرۍ د پرمختګ بهير دومره ګړندی و، چې د خپلې دمخنۍ شاعرۍ زياتو شعرونو ته به يې خندل، سره له دې چې دده په شاعرۍ کې د شعر اصلي تومنه او جوهر له پيله ښکاره کېده، خو وروسته وروسته يې د خوږو کلمو يو زرين شال ور په سر کړ. کله چې د ۱۳۷۱ل کال د غويي مياشتې پر ۸مه نېټه په کابل کې د اسلامي انقلاب (!) په نوم يو ستر ستمي ناورين او غميزه پر افغانانو ور وتپل شول او د هېواد ټول نظام ګډ وډ شو، د تنګيال ژوند او ان دده فرهنګي کارونه هم له سختو ستونزو سره مخامخ شول. د سرو ګوليو په باران کې يې ايله دومره وکړای شول، چې خپله کورنۍ تر لغمانه پورې ورسوي، د کور شته يې ټول تيت و پرک شول او څو ځله په يوه ښار کې له يوه ځايه بل ځای ته مهاجر شو. د کور د کاليو په کيسه کې خو نه و، خو د کتابتون د چور او تالان له غمه يې له سترګو لمبې پورته کېدلې او همدا يې ويل: ((ياره پيرجانه افسوس چې دا کتابونه يې راڅخه نه وای وړي)). د کتابونو غم لا نه و سوړ شوی، چې د يوې درنې ګولۍ ګوزار هم ورته ور ورسېد؛ د توپ يوه ګولۍ يې څنګ ته ولګېده او څو ټوټو يې د بدن ځينې برخې غلبېل کړې. له ناروغۍ لا پوره ښه شوی نه و،

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ببرته يې د ليکوالو په ټولنه کې خپلې دندې ته ځان ورساوه. شپه او ورځ به همالته په ټولنه کې و. د ليکوالو انجمن يې هم کور و او هم د دندې ځای. څو مياشتې لا وتې نه وې، چې کوم چا ورته کوم پنجشېری ولمساوه. تياره ماښام و، ډېوه يې لا لګولې نه وه، چې د وره له ټک ټک پرته دا شخص له خپلو نورو ملګرو سره يوځای په کوټه ور ننوت. خدای(ج) خبر هغه په کوم فکر کې ډوب و، چې يو ناڅاپه يې پر دوی سترګې ولګېدې. ده لا هغو ته د ناستې او ست هيله لرله، چې يو ګوزار دده ترمخه داسې راورسېد، چې دده يو غوږ يې هم د څه وخت لپاره بې حسه کړ او دا يې ورته وويل چې: ((ما چرم کن استم، سبا تا يی وقت اين اتاقه ايله می کنی، ديګر ده اينجا نبينم ات، ای اتاق را ما برای چرم کنی کار دارم)). څو ورځې د هغه په سترګو کې له اوښکو او په څېره کې يې له يوې سترې نهيلۍ پرته بل څه نه ليدل کېدل او داسې يو حالت ته په هيله و، چې بيا په دې هېواد کې د يو ملي فکر د حکومت وزرې خپرې شي او د يو سوله ييز ژوند وړانګې هره خوا رڼا کړي. کال دوه لا وتې نه وو، چې د طالبانو اسلامي غورځنګ پر کابل سپين بيرغونه ورپول. سهار د وخته، چې لا ډېر خلک د کابل پر فتحې خبر نه وو، زمونږ د کور ور يې ټک ټک کړ او په ببړني ډول يې وويل: ((پيرجانه راوځه، طالبانو کابل نيولی او سقاوي ختمه شوه)). هغه د يو سپين سباوون په هيله و، خو شاعر لکه چې ازلي بدمرغه وي. ننګيال بيا خپلې دندې ته لاړ، خو دا ځل دا دنده بل ډول وه؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي نظام د ليکوالو د ټولنې پخواني تشکيل ته بدلون ورکړ، خو ننګيال بيا هم په همدې تشکيل کې پاتې شو. دا تشکيل د دولت لوړ مقام ته د منظورۍ لپاره ولېږل شو. تر هغه وخته چې د ننګيال د مقررۍ امر راته، په دې کې يوولس مياشتې تېرې شوې، خو په دې يوولسو مياشتو کې ننګيال هره ورځ د پخوا په څېر خپله دنده پرمخ وړله، يو ځل بيا يې شپې په همغه ټولنه کې شوې، چې ده ته ترې د وتلو امر شوی و. ننګيال دنده سرته رسوله، خو بې معاشه او بې امتيازه. ګڼ شمېر ځوان ليکوال او شاعران به ترې راتاوو، خو يو وخت يې اقتصادي حالت دومره ويجاړ شو، چې د چا خبره د پولۍ ټک ته کېناست. ځو ځله يې دا خبره زما تر غوږ تېره کړه: ((ياره پيرجانه د ماشومانو غمه مې که نه وای ما په نهره هم شپې سبا کولې، خو له کابله نه وتلم، کابل خو زما د دردونو، غمونو، برياوو او ماتو کور دی، زه دا کله يوازې پرېږدم. خو افسوس چې د ماشومانو غم دی)).
بيا به يې يو سوړ اسويلی وکېښ او يوه ترخه موسکا به يې پر شونډو تېره کړه. نور يې د دندې د ساتلو لپاره پيسې او مالي لګښت نه درلود، چې دی پرې خپله دنده وساتي. لغمان ته راغی او بيا يې د پېښور مخه ونيوله. په پېښور کې هم تر ډېرو انتظارونو او کړاوونو وروسته ورته د بي بي سي د روزنيزې ډرامې د ليکوال په توګه دنده وسپارل شوه. د کلداري معاش مزه يې لا څکلې نه وه، چې د مرګ پرښتو يې روح پر خپلو وزرونو د ابديت پر لوري يووړ او بيا د بي بي سي راډيو له لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې يو خبر خپور شو: ((په خواشينۍ سره مو خبر ترلاسه کړی، چې د هېواد نامتو شاعر اسحق ننګيال نن په پېښور کې د ۴۲ کلونو په عمر د زړه د درېدو له کبله په حق ورسېد)). ددې خبر په اورېدو سره د هېواد ټولو فرهنګيانو که په داخل کې وو او که په بهر کې داسې يو دردونکی ټکان وخوړ، چې د ټولو زړونو ته يې د غم لمبې ورسولې. دا د ننګيال د سرګردانه ژوند په باب څو يادونې وې چې دلته يې لنډيز راوړل شو. سره له دې چې ننګيال د ژوند په اوږدو کې له ډول ډول کړاوونو سره مخامخ شوی، خو د تېرو شپږو کلونو کړاوونو هغه دومره ځورولی او ټکلی دی چې نور پر هېڅ وخت هغه دومره روحي، رواني، سياسي، اقتصادي او نور فشارونه نه دي زغملي. د يو ليکوال په اند: ((غوره ادبيات د اختناق په حالت کې رامنځته کېږي)) او شاعر يا ليکوال د اختناق په مقابل کې له ادبياتو څخه د يو روحي او رواني غبرګون په توګه کار اخلي.

هر څومره چې دا فشار او اختناق پياوړی وي، عکس العمل يې هم هماغسې وي. د ننګيال د تېرو شپږو کلونو شاعري د همدغو ډول ډول ظلمونو او اختناق زېږنده ده، نو ځکه پکې سوز او درد دده تر پخوانيو شعرونو څه زيات دی.

د غم او درد په دې تېرو څو کلونو کې د ننګيال د شعر ښاپېرۍ لا پسې سينګار شوې ده. دده د فکري تګلوري ليکې او ستنې محکمې شوي او شاعر د شعر د پوخوالي، فکري ثبات او د بشپړو انساني ارزښتونو په پېژندنه او ځلونه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریالی شوی دی. په حقیقت کې د ننګیال د وروستیو کلونو شعرونه د هغه د ښکلې او اوچتې شاعرۍ رنګین او مانیز ګلابونه دي. (ښکاري ته) دده یو ښکلی عاطفي او انساني شعر دی چې ده د ۱۳۶۵ل کال د غبرګولي د میاشتې پر لومړۍ نېټه لیکلی دی. دې شعر نه یوازې په هېوادنۍ کچه زیات منښت پیدا کړ او ډېر اغېز یې وشینده، بلکې د شمالي کوریا په هېواد کې د ځوانانو د یو نړیوال فیستوال په ترڅ کې، چې د افغاني سندرغاړو له خوا د موسیقۍ په څپو کې په سندریزه بڼه ولوستل شو، نو د ټولو اورېدونکو او مینوالو د منښت وړ وګرځېد او دې شعر هلته لومړی مقام وګټه، خو د ننګیال د شعري بهیر د پرمختګ په وجه، د مړینې پر نږدې وختونو کې هغه دا شعر ((پوره شعر)) نه ګاڼه او ویل یې چې د ((شعاریت)) نښې په کې لیدل کېږي. ننګیال د تېرو اوو اتو کلونو په موده کې ښه ډېر شعرونه ولیکل، خو د ځانګړو مجموعو او یا مجموعې د چاپ امکانات ورته برابر نه شول. له دې کبله د هغه د وروستیو کلونو شاعري د شعر د زیاتو مینوالو او لوستونکو له لیده لرې پاتې شوه. ځکه نو کله چې به کوم لیکوال او یا کره کتونکي دده د شاعرۍ په باب ناسم نظر ورکاوه، نو دی به ډېر په قهرېده او ویل به یې: ((دی نو زما له اوسنۍ شاعرۍ څخه څه خبر دی هغه خو ټوله له ما سره په کتابچو کې پرته ده...)).

د ده یوه ستره هیله همدا وه، چې د خپلو شعرونو ټولې مجموعې چاپ او په خپلو سترګو وویني. د ننګیال په ژوند خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه هيله پوره نه شوه، خو دادی د هغه تر مړينې وروسته، په جرمني کې د افغان فرهنګيانو او فرهنګپالو په مالي مرسته د هغه دا ارمان پوره شو. ما چې کله د هغه د ناچاپه شعري مجموعو د چاپ پر کار پيل وکړ، نو ننګيال مې يوه شپه په خوب کې وليد، خوله يې له خندا شنه وه او همدا سې په خوشالۍ يې راته وويل: ((پيرجانه! زما مجموعې چاپېږي؟ بېشکه والله..)) ما ورته ويل هو ستا ټول شعرونه چاپېږي. په هغه شپه له خوبه راويښ شوم، تر سهاره خوب رانغی، لاټين مې ولګاوه او د ننګيال په چورت کې لاړم- يو ځل مې د هغه ټولې خاطرې تر نظر تېرې شوې.

کله چې مې د هغه د شعرونو توري لوستل، نو په هر توري، هر شعر او د شعر په هره پاڼه کې راته د ننګيال تصوير تر سترګو سترګو کېده. زه ددې شعرونو تر پايه په دې پوه نه شوم، چې زه په کوم حالت کې يم، لکه يو څوک چې په خلا کې روان وي.

د ننګيال د وروستيو کلونو، فکري او عاطفي شخصيت کټ مټ د هغه د اوسنيو شعرونو له مانيزې او عاطفي خوا سره منطبق و. هره پاڼه کې ننګيال و، په هر توري کې ننګيال و، دا هغه ننګيال نه و، چې د خپلې شاعرۍ په پيل کې او يا تر هغه وروسته د څو کلونو په شاعرۍ کې ځلېده. دلته يو بېل ننګيال و. هغه د خپلې مينې او عاطفي پر سپين آس سور او د ښاپېريو ښار ته روان و او لکه له هغه ځايه يې د خپل ستي او ټپي ولس د درملونې لپاره د ښکلاوو ټکورونه راوړل. ما هره شېبه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګیال سره خبرې کولې او دومره خبرې، چې د هغه په ژوند به مې ورسره نه وي کړې او کېدی شي لوستونکي هم زما پر برخلیک اخته شي.

خو ددې سوچونو او فکرونو په منځ کې خوشاله په دې وم، چې د هغه د ټولو ناچاپه شعرونو غټ جونګ چاپېږي. کله چې دا مجموعه چاپ شوه، نو زه به یې د الینګار د ښکلې شاعرانه درې د بسرام په کلي کې د ننګیال پر قبر کېدم او مبارکي به ورته ورکړم. د هغه روح به څومره خوشاله شي او هغه ارمان چې دده پر ژوند پوره نه شو، وروسته تر مرګه به پوره شي. په همدې هیله مې د هغه شعري مجموعې چې په کور کې یې وې ترلاسه کړې. هغه یوه شعري مجموعه چې کاپي یې ده سره په کور کې وه انځور صېب ته هم لېږلې وه، هغه هم ترلاسه شوه. دا شعرونه چې ما وکتل زما په نظر کم ښکاره شول، ځکه ننګیال چې به کوم شعر ولیکه، نو د نورو شاعرانو په شان به یې خپلو ملګرو ته ضرور اوراوه.

حفـیظ الله ګـردش، صـدیق الله بـدر، نورمحمـد لاهـو او عبدالغفور لېوال ته مو د ننګیال صېب د هغو شعرونو په باب چې په دې مجموعو کې نه وو او په ځینو اخبارونو کې په متفرقه ډول چاپ شوي وو، وویل موږ ټولو په اخبارونو او نورو خپرونو کې د ننګیال صېب هغه شعرونه پیدا کړل، چې په تیت و پرک ډول چاپ شوي وو او په دې مجموعو کې نه وو راغلي، بیا هم ما ته د خپل اټکل له مخې دا شعرونه پوره نه برېښېدل. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب د تورو لوستل بشپړېدو ته نږدې شوي وو، چې یو ځل بیا په لغمان کې د ننګیال صېب کور ته لاړم. د هغه مشر زوی (ارش) ته مې د ننګیال صېب د یو داسې عکس یادونه وکړه، چې تراوسه په خپرونو کې چاپ شوی نه وي او هم مې ورته وویل چې د ننګیال صېب کتابونه او پاڼې یو ځل بیا وګوري، ګوندې څه شعرونه یې ترلاسه شي. هغه ماته وویل: ((موږ څو ځله د خپل پلار کتابونه او یادښتونه واړول راواړول، څه چې وو هغه مو تاسو ته درکړل، خو موږ به یو ځل بیا هم ټول کور وګورو)). په پېښور کې د مجموعې کار د بشپړېدو په وروستیو شېبو کې و، چې د ننګیال صېب زوی (ارش) په ډېرې بېړې له لغمان نه ځان راورساوه او د ننګیال د شعرونو یوه بله کتابچه یې هم راوړه. ما چې د ننګیال صېب دا شعرونه وکتل، دومره خوشاله شوم، چې د ټولو ستړیاوو بار مې یو ځل له اوږو لرې شو. بیا مې دا ټولې کتابچې له اخبارونو او خپرونو او په متفرقه ډول راټول شویو شعرونو سره پرتله کړې، تکراري شعرونه مې ترې لرې کړل، دغه راز مې دده له دوو چاپ شویو شعري مجموعو (هغه شېبې هغه کلونه او ځاځکي ځاځکي) څخه یو شمېر شعرونه ورسره یو ځای کړل. اوس تر زیاته بریده پر دې باوري یم، چې د ننګیال نور شعرونه به نه وي پاتې. ده له خپل ناوړلي (نامنظم) ژوند دود سره سره د خپلو شعرونو د ثبت انتظام ته ډېره پاملرنه کړې وه. له دې څخه دا څرګندېږي، چې ننګیال تر خپل ځاني ژونده هم، له شعر سره ډېره مینه درلوده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه چې هغه د خپل ژوند د ښېرازۍ مېړنی نه و ، خو د ښکلې شعري شتمنۍ څښتن و. ده انځور صېب ته د يو ليک په ترڅ کې ليکلي وو: ((ځو شعرونه مې له ((سپنتا)) سپين ږيري سره پاتې شول او له ماسره يې اوس کوم نقل نه شته، هغه غوښتل څه پرې وليکي، خو حالاتو وخت ورنه کړ، که چېرې مې بيا وموندل نو در وبه يې لېږم)). له ((سپين ږيري)) څخه يې مقصد (ښاغلی سليمان لايق) دی چې ننګيال ورسره د شاعرۍ ښه ملګرتيا لرله. دا چې دا شعرونه به پياوړي شاعر سليمان لايق سره وي او که نه؟ زه خبر نه يم. د ننګيال صېب د شعرونو د کتابچو او د شعرونو د نېټه ليک له تسلسل نه داسې ښکاري چې د ننګيال صېب نور شعرونه به نه وي پاتې. دا ليک هغه انځور صېب ته له کابل نه د ۱۳۷۱ل کال د زمري پر ۱۲ نېټه ليکلی و. تر هغه وروسته د ځو کلونو په ترڅ کې هغه خپل شعرونه له سره په نويو کتابچو کې ليکلي وو او د هغو شعرونو بل نقل هم ورسره موجود و ، چې انځور صېب ته يې لېږلي وو ، نو کله چې انځور صېب ته د لېږلو شعرونو نقل وروسته ترتيب شوی، نو دغه راز به ښاغلي سليمان لايق ته ورکړل شوي شعرونه هم بيا له سره په کتابچو کې ليکل شوي وي. بيا هم که ښاغلي لايق سره دا شعرونه موجود وي او هغه ددې مجموعې له شعرونو سره پرتله کړي او کوم چې په دې مجموعه کې راغلي نه وي، ترچاپ وروسته د هغو د خوندي کولو هڅه وشي، نو دا به پښتو ادب ته يو ډېر ګټور کار وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ننګيال دا مجموعه (سيندونه هم مري) د هغه د (ښېرې په مالت کې، نه جام نه څادر، دا جل دا برسات، سيندونه هم مري، ځينې متفرقه شعرونو او د چاپ شويو دوو مجموعو هغه شېبې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي) له څو شعرونو څخه جوړه ده. ددې مجموعې چاپ د پښتو شعر په ځانګړي ډول ازاد شعر په برخه کې يوه ډېره په زړه پورې، درنه او ارزښتمنه ډالۍ ده. خو له دې درنې ډالۍ سره سره به مو دا ارمان تل په زړه کې پاتې وي چې: ((کاشکې ننګيال ژوندی وای چې دا سې نورې ښکلې او ارزښتمنې ډالۍ يې خپلې ژبې ته وړاندې کړې وای)). ننګيال ته دعاګانې.

په مينه او درناوي
محمد اسمعيل يون
۱۳۷۷ل کال- ليندۍ
پېښور- پښتونخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه:

اسحق ننګیال

د پښتو د نوي شعري بهیر په یون کې

د پښتو د معاصرې او نوې شاعرۍ په یون کې ، اسحق ننګیال کله څوک هېرولی شي ! ننګیال د پښتو د نوي شعري بهیر د ښایست یوه ښه وه، ننګیال زموږ د شعر د نوي کتاب یوه زرینه پاڼه وه، ننګیال هغه فقیر، هغه ملنګ شاعر و، چې په همدغه لنډ او غم ځپلي عمر کې یې هم موږ ته د هنرونو د ښایستونو دومره شته راپرېښودل، چې زموږ نوی ادبي بهیر پرې ویاړ کولای شي، خو که هغه مرګي داسې بې وخته، یو ناڅاپي او په ډېره بېره له موږ نه وای اخیستی، په دې کې هېڅ شک نه شته، چې زموږ د ولس ادبي هنري پانګه به یې نوره هم درنه کړې او ښکلې کړې وای.

ننګیال د پښتو په اوسني شعري یون کې په عمومي توګه، د یولاس دګوتو د شمېر له نومیالیو او وتلیو شاعرانو څخه ګڼلی شو او که دافغانستان د پښتو د نوي نسل د شعر په حدودو کې، یوازې دوه کسه هم تر نورو زیات ځلېدونکي، پیاوړي او د پاملرنې وړ وي، یو یې اسحق ننګیال دی؛ دا یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستر ویاړ دی، یو لوی ارزښت دی، یو خورا مهم هنري ادبي دریځ دی.
د ننګیال شعر، په افغانستان کې په ډېرو کړکېچنو، کړېدېچنو او غمجنو شېبو کې اوج او شهرت ته ورسېد. سره له دې، چې هغه د لمریزو پنځوسمو کلونو له پیلامې څخه شاعري را پیل کړې ده، خو د اوج کلونه یې د ثور له غمیزې او بیا د روسي سرو یرغلګرو، تر یرغل وروسته، را رسېږي، دا هغه کلونه دي، چې په شروع کې یې د افغانستان په شاعرۍ کې د هنري- ادبي ارزښتونو پرځای، دنظمونو او شعارونو بازار ښه ګرم دی او دغو وچو شعارونو او نظمونو پر وړاندې د هنري- شعري ارزښتونو لپاره هلې ځلې، نه یوازې دا چې یوه لوړه هنري ادبي هڅه وه؛ بلکې د هغه وخت د حالاتو په رڼا کې په یو ډول سیاسي مبارزه هم بدله شوې وه. د سرو نظمونو او سرو شعارونو پلویان د ګوندي او دولتي واکمنۍ د فرمانونو او دستورونو ناظمان وو او یوازې پر همدغه اړخ یې ټینګار کاوه، خو د دوی پر وړاندې د هنري-ادبي ارزښتونو لپاره هلې ځلې نه یوازې دا چې د یو هنري تقدس لپاره ټینګار و، دګوندي- دولتي دستورونو او فرمانونو پرورړاندې یې، د یو ټولنیز- سیاسي (ملي) ملي تقدس په توګه هم ارزښت لاره، ننګیال، سره له دې چې د شعري ژوند په څولومړیو کلونو کې یې د شعارونو او نظمونو ځینې بېلګې هم وړاندې کړې دي، خو له شعارونو او نظمونو څخه د شعري-هنري ښکلاوو پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوري د هغه د ورېښميني لارې سفر وروسته، که هغه د مينې شعر ليکلی، که يې کومه عاطفي شېبه انځور کړې او که يې کوم بشپړ سياسي شعر ليکلی دي، تر ډېره زياته حده يې له هنري-ادبي ځانګړنو او ارزښتونو سره نغاړلي دي.

اسحق ننګيال په وروستيو شلو کلونو کې، د افغانستان د شعري بهير له څو فوق العاده او استثنايي شخصيتونو څخه دی. که د وروستيو شلو خونړيو کلونو، غمجنو بهيرونو، مونږ ته کومه ښه ډالۍ هم راکړې وي، ښايي يوه يې د ننګيال په څېر ديو شاعر ظهور وي، چې هغه يې هم يوازې يوه ورځ ورسته بېرته له موږه واخيست. داسې چې که د دغې خونړۍ غميزې پيلامه د **١٣٥٧**ل کال د غويي له اوومې پيل شي، نو ننګيال د **١٣٧٧**ل کال د غويي پر اتمه ځوانيمرګ کېږي.

دلته به زه، پر هغو ټکو، هغو ارزښتونو څو خبرې وکړم، چې اسحق ننګيال يې، زموږ په اوسني شعري بهير کې، تر نورو ډېرو، زيات ځلولی او د پاملرنې وړ کړی دی.

لومړی: د افغانستان د وروستنۍ شل کلنې غميزې انځورګري، ننګيال تر بل هرچا څخه په ښه ژوره، هر اړخيزه او شاعرانه توګه کړې ده. هغه غميزه چې د ثور له اوومې پيل کېږي، د جدي پر شپږمه او ج ته رسي او څو ارلس کاله وروسته د ثور پر اتمه يو بل نوی غمجن پړاو ته ور داخلېږي او د ننګيال تر مرګه هم لا دغه غميزه پای ته نه رسېږي، ننګيال

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دغې غمیزې په زړه کې پروت دی. همدغه غمیزه د ننګیال زړه خوري او څاڅکي څاڅکي یې د ویرژړلیو شعرونو په توګه څڅوي، ننګیال د همدغې شلکلنې غمیزې ډېر پیاوړی انځورګر شاعر دی. هغه د غم ددغو کلونو ډېره زیاته برخه د افغانستان په زړه، کابل کې، تېروي او د ټولو غمجنو شېبو شاهد پاتې کېږي. دغه شېبې که غمګینې او له ویر او وینو ډکې دي، خو شاعرانه کېږي. ننګیال د همدا سې یو غمګین برخلیک شاعر دی او ځکه خو هغه د افغانستان د شلکلنې غمیزې د ویناوال په توګه را څرګندېږي.

دما ښام ډمې مې بولي په ژوندون د مرګ بدلې
ای د ویر پېغلې نغمه شه چې د شپو د جبل بندي یم
راته وژني خوب په ګوتو د شوګیرپیغمبر راغی
مه ځه راستنه شه چې د شپو دجبل بندي یم
غواړي ځان ته مې سجده کړي، زه په ټیټ سربلد نه یم
دغیرت ناوې شمله شه چې د شپو دجبل بندي یم...(۱)

او یا داچې:

زما د کور هغه وړه هغه ببباکه فضا
زما د کور هغه زاړه هغه ختین بامونه
چې ډو ببدل به دماشومو خنداګانو سین کې
زما د کور وړه باغچه کې د سپرلي ښاپېرۍ
د سرو ګلانو د شو پاڼو جنتي تخت نه یې
چې شنو موسکاوو کې ډک جام د بدمستۍ راکاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د کلي هغه لويې، ها پراخې کوڅې
زما د کلي هغه شنه، هغه سمسور باغونه
زموږ د نجونو حرم
زموږ د سپين ږيرو د برې
زموږ د سترو کروندګرو د غرمو ځپرې
د مرګ په ولو زانګې
اسمان د لويو خړو وريځو او باروتو لوګی
ځمکه د وينو او د مړو له کوپړيو ډکه
انسان د وير او د دردونو او مرګونو کوربه
کور مې د مړاوو بېګناهو اميدو هديره
دنيا مو ټوله نړوونکو توپانو نيولې
نو عقله !
نو عقله ای د توپانو د غلو په لاس تبنتول شوې ببړۍ
وايه چې چېرته لاړ شم؟
او پردې ځان څه وکړم؟(۲)

او:

ته راته ګورې چې محل مې له کارغانو ډک شو
او په ويالو کې د هيليو بچي وسوزېدل !
او زموږ د کلي ميندې
د ميلاد شپو کې ((بې لاسو او پښو بچيان زېږوي))
ته راته ګورې؟
ته راته ګورې چې مې ټول کلی چاړه دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلک په نوکو او برچو د یو بل سترګې باسي
او د مالت نجونې
په خپلو تورو تورو څڼو کې ځوزان تک وهي
آه،
آه نازولې سپوږمۍ !
آه درنا مورې !(۳)

ننګیال، په کابل کې د تنظیمي حکومت د ټوپکوالو د ځلورنیمو کلونو د وحشت تر ټولو او ځار شاهد شاعر هم دی. د ننګیال د ناچاپې شاعرۍ زیاتره برخه د دغو وحشتونو شاعرانه انځورګرۍ ته ځانګړې شوې ده.

هغه د بدمرغیو په دغو بهیرونو کې د کابل ((مینې)) ته هم وايي، چې نور د رځینې شرمېږم. د ((انسان)) په نوم له دغو ((انساني)) اعمالو شرمېږي او د ((افغان)) په نوم له دغو ((افغاني ضد)) اعمالو:

مینې له شرمه در کتلای نه شم
نور مو د کلي د ګلونو په کاله کې
پېغلتوب د ګل غوټیو چېرته هم نشته
او ابراهیم د خپلې ښکلې نازولې د جمال او دعفت
د لوټ کوڅو کې د غارت کیسې ته خوب وړی دی
نور مو د باغ نجونو ته ((هسکې)) او ((کرېږي)) شملې د ښمنې ښکاري
مینې له شرمه در کتلای نه شم (۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

او لکه چې هغه د ((کلي)) په نوم شعر په یوه برخه کې وايي:

نه پوهېږم، نه پوهېږم
ای د کلي مازیګره!
ها زموږ د کلي چم کې
هغه سپینه کېږدۍ څه شوه
هغه شنې څپرې څه شوې
ها لوګرې جېنۍ چېرې؟

❋❋❋

تاته یا د شي مازیګره!
هغه شنې د برې د کلي
په کې هسک د شملو غرونه
په کې وربځې د چلمو

❋❋❋

نه نه وران دی
کلی وران دی
یوه ځاله په کې نه شته
ها د ښکلو توتکیو
یو نغری هم اباد نه دی
د ابیو د لاس ننبه

❋❋❋

لښتي وچ شول
ویالې ورانې
سین د تورو کاڼو غرشو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس حيران يم چې د کلي
دا هيلۍ به چېرته لامبي.(**۵**)
ننگيال په خپلو دغه ډول شعرونو کې د جنگ هغه ربښتينې وحشي څېره ډېره ښه تصوير کړې ده، چې زموږ وطن خوري، زموږ ولس وژني او زموږ د هېواد ټولو ارزښتونو ته گواښونه کوي. ننگيال د دغو غميزو په انځورگرۍ کې شاعرانه او هنري ارزښتونو ته بشپړه پاملرنه کړې ده او هېڅکله يې د ښکاره، بربنډ او څرگندو شعاروي خبرو په څېر دغه مسايل نه دي راوړي، بلکې له شاعرانه ښکلاوو سره يې يو ځای کړي دي او همدا د ننگيال د دغه ډول شعرونو دارزښت بنسټيز ټکی دی، همدغه خبره ده، چې شعر له عادي او خبري مسايلو راجلا کوي.
دويم: د ننگيال د شاعرۍ يوه بله د ارزښت وړ ځانگړنه داده، چې د هغه شعرونه له عاطفي شېبو ډک دي. د هغه شعرونه لکه د عاطفې سيند، لکه د عاطفې سمندر، داسې دی. د هغه په زياترو شعرونو کې د يو خواخوږي، د يو زړه سواند ((انسان)) عاطفه په خپل اوج کې ځان راڅرگندوي. ډېرو شاعرانو او شعرپوهانو په شعر کې د ژورې عاطفې پرشته والي ټينگار کړی دی. عاطفه او په عمومي توگه احساسات د شاعرۍ له اساسي برخو څخه گڼل کېږي او په دې کې د پاملرنې وړ خبره داده، چې څنگه دغه عواطف په شعر کې د انتقال ځواک

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیدا کړي؟ د ننګیال په شاعرۍ کې دغه څواک وینو. د ((دا کلی مه ورانوئ)) د شعر یوې کوچنۍ برخې ته پاملرنه کوو:

دا کلی مه ورانوئ!
ګورئ هلته چې لکه زرکې زموږ د کلي نجونې
ګورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې پېغلې
کتار، کتار
دلمر تر وړانګو خپل پیکي جوړوي
او په مینو ژبو
د پېغلتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي
دا کلی مه ورانوئ... (۲)

ننګیال د دغه ډول عواطفو په باب، له ((ډیوي)) سره په یوه مرکه کې ویلي وو: ((هغه چې ډېر عاطفي نه وي، زما په اند نه شي کېدلی، چې ډېر ښه شاعر شي. د خپل ژوند کیسه درته کوم: د اوړي یوه توده ورځ وه، په دېره کې ناست وم. یوازې او تنها له خپلو سوچونو سره لوبېدم، چې یو ماشوم چې په یوه لاس کې یې مړ ژواندی چرګ او په بل لاس کې یې تېره چاړه وه، راته راغی چې چرګ یې حلال کړم. نه مې غوښتل چې خپل لاسونه په وینو سره کړم، خو چرګ ناروغه و، مړه کېده او هلک زارۍ راته کولې، چرګ مې حلال کړ، خو اوس چې له هغې ورځې نه درې کاله تېر دي، هغه چرګ مې خوب ته راځي، وسله وال وي، په ټوپک مې ولي، چاړه ورسره وي، حلالوي مې، په اوونۍ کې یو ځل دا سې خوب حتماً وینم...))(۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ننګيال د عاطفي شاعرۍ يوه ډېره مشهوره بېلګه ((ښکاري ته)) د هغه شعر دي:

... اى ښکاري اشنا درته سلام کوم
پرېږده چې دا سپينې مرغۍ والوزي
لاړې شي جوړې جوړې ګلونه شي
ښکلي شي، ښايسته شي امېلونه شي
واخلي په وزرو کې تنکي بچي
وموښي سينو کې ګلابي بچي
سپينې سرې منښو کې زرکني بچي
پام کوه
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه (٨)

د اسحق ننګيال په شعر کې دغه ډول عواطف، د هغو احساساتو په بڼه نه دي، چې ((شېبه يي)) او ((موقتي)) ارزښت ولري، د ننګيال عواطف د يو شاعرانه زړه د ډېرې ژورې (انساني) مينې ځرګندوى دي. لکه چې په همدغو عواطفو کې د شاعر زړه هم ځاځکي ځاځکي راڅڅېده او ځکه خو يې دا سې ژر هغه شاعر زړه ودرېد.

د رېيم: کوم بل ټکى چې د ننګيال په شاعرۍ کې د پام وړ دى، هغه د اوچت شاعرانه تخيل لرل، د نويو مفاهيمو او شاعرانه ترکيبونو جوړول او د ښکليو شاعرانه تصويرونو نوښت دى. هغه په شعر کې له دغو نويو شاعرانه ترکيبونو، ژبې ته يوه نوې ښکلا وربښې او د نويو تصويرونو له لارې زموږ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

معاصري شاعرۍ تابلوګاني رنګينوي او دپاملرنې وړ يې ګرځوي. کله کله خو يې په شاعرۍ کې د اسطورو راوړنه او پر ځای کارونه هم دهېرولو نه ده او دغه راز يې شاعرانه او هنري سمبولونو ته غور په کار دی.

دغه راز موږ وينو، چې د اسحق ننګيال د شاعرۍ دغه ګڼې ښکلاوې او دغه د نوي شاعرۍ بنسټيز ارزښتونه هم د هغه په غزليزه شاعرۍ کې ځان راڅرګندوي او هم په ازاده شاعرۍ کې. لومړی يې د ښکلي او روان بيان، خو او چت تخيل ننداره، په دغو غزليزو بېلګو کې ګورو:

ويلي ويلي په درګاه کې د صنم مرم
پر سرو شونډو د ګلاب لکه شبنم مرم
د سلګو مزل مې خدايه چې لنډ نه کړې
سترۍ سترۍ يې په هر ګام او قدم مرم
پاڼه نه يم چې په تش لوګي لمبه شم
لکه شمع تر سبا قلم قلم مرم
وچو شونډو ته مې ست د خمار څه کړې
ساقي! دلته چې په څنګ کې د حرم مرم
د ځوانۍ شپې مې جنت ته نيسه مه ږدئ
زه سرکښه په لمبو د جهنم مرم (۹)

او:

(c) ketabton.com: The Digital Library

رونې مې مستقبل شو خو تيارو ونيو
رب د پسرليو مې اغزو ونيو
ماوې چې مړوند به يې زر پوښه شي
مات په کې بنګړي شول هتکړو ونيو
چېرته يو سم جام د شرابي عقل
ځاى د مېکدو چې مې کعبو ونيو
نور مې نو اشنا په پلو مه راځه
دلته هر قدم قصابخانو ونيو.. (۱۰)

او:

بيا رانغلې لېمو ته په پستو پستو وزرونو
زما د خوب کوترې ستا د سترګو له بامونو
څلو وهلې ګوره څه خواره واره پرې ګرځي
د شونډو بوراګان مې ستا د شونډو پرګلونو
په خپل شرنګ به ويده شمه په خپل شرنګ به راوينږ شم
بنګړي مې کړه د لېچو، ګرځوه مې په لاسونو

زما مينه يو سيند دى او ستا زړه ورکوټى کلى
دا سيند چېرته جانان او کېږدى د حبابونو
لا ښکاري چې موده د لېونتوب مې پوره نه ده
يو څوک راته نارې وهي د غرونو له سرونو (۱۱)

همدارنګه د ننګيال په ازادې شاعرۍ کې د نويو شاعرانه مفاهيمو او ترکيبونو او دغه راز د شاعرانه سمبولونو سيند

(c) ketabton.com: The Digital Library

بهانـد دی. دننګيـال شـاعري، د پښتـو د ازادې شـاعرۍ پـه عمومي مطالعه کې هم د پوره پاملرنې وړ ده. په پښتو ازاده شاعرۍ کې د ننګيال هستونې ښکلې او پياوړې دي.

دا د سپرلي د شينکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې د تيارو په جهنم کې د اغزيو لښکر
د بلاربو بوټو له شيدو نه ډک تيونه شکوي
او د نرګسو دا موسکۍ موسکۍ رنګينې سترګې
د لاس په نوکو باسي...(۱۲)

او د يوبل ازاد شعر د بېلګې يوې برخې ته يې هم پاملرنه کوو:

((... بېګاه شپونکی باد ستا د څېو له غرو راغی
په پګړۍ کې يو ټکی د يو ګل نه و
له نرۍ ملا نه يې د لمرهغه زرين ومستنی نه وراتاو
چايې په تشې او ريښې ريښې بخخۍ يو د سنورو نارنج نه و ايښی
نور مې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مساپر شو ورنه
څومره تنها
څومره يو ازې ده
زما د کلي ښکلې نازولې سپوږمۍ
بېګاه مې خوب ليدلی:
زموږ د کلي د چنارو تر شنو سيورو لاندې
پرهغو نويو پلنګي کټونو
يو څو کارغان ناست دي
رېلۍ دلښتو وروي پرې، ګډوي ځانته زموږ د کلي سپينې هېلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د کلي په دېره کې د چلمو د کړو وړو لوګيو پر ځای
خورې ورې دي د ښايسته ښايسته هيليو تکې سرې د پېغلتوب وينې
کلي کې يو سېوری د برېتو او يو شرنګ د سپينو تورو نه شته
رښتيا !
د کلي په دېره کې
د زلميو څېورو
د اتڼ هغه سکڼې ماښام در ياد شي که نه؟... (۱۳)

ځلورم: د اسحق ننګيال په شاعرۍ کې ملنګي، شاعرانه لېونتوب، باغيتوب او ياغيتوب ګڼې ببلګې هم راترسترګو کېږي. د غه شاعرانه لېونتوب او ياغيتوب، د هغه شاعرۍ ته يو جلا رنګ ورکړی دی. د مستې او باغي شاعرۍ نمونې يې د لېونېو شاعرانه ولولو ځرګندونه کوي:

-ملا څه مې د ورځې په دې ډکو کاسو ولې
د حورو لېونيه ماښامونه خومې خپل دي (۱۴)
دا زه د توبو نه يم که توبو کې اثر نه شته؛
توبې مې زړه کې سوځي که توبو ته مې زړه سوځي (۱۵)

ښکل کړلې ذاهدو د ساقي ګوتې
ماتې شوې توبې په هوا والوتې
دې بحر نو شي. خو دې حيران کړمه
شېخه زنګېدې په هوا والوتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـــاچې کـــړې ښـــکاره لـــه لـــوپټې ســـترګې
خلکـــو نـــه شـــملې پـــه هـــوا والـــوتې...(۱۲)

د شاعر دغه ډول شعرونه کله کله د پښتني عنعنوي، کلتوري، اخلاقي ارزښتونو په پام کې ساتلو سره ، تر هغو هم پښه اړوي اود نمونې پـه ډول، کلـه چې د ((ګنـاه)) پـه نـوم شـعر د اسـې پيلوي:

څو مره نېکمرغه يم ګناه کومه
تمامه ورځ وربځې د باد له ژرندو باسم
اود لمر په تناره کې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم
څو مره نېکمرغه يم ګناه کومه...(۱۷)

نوشعر په داسې ډول پای ته رسوي، چې د کلتوري، عنعنوي او اخلاقي ټکو پـه پـام کې ساتلو سره يې يو لـوی شـاعرانه لېونتوب او ياغيتوب ګڼلی شو. د داسې څرګند او بربنډ بيان بېلګې به په پښتو شاعرۍ کې ډېرې لږې وي.
د ننګيال بې وخته مړينه، د پښتو پر نوي شعري بهير، د تندر له ګوزاره کمه نه وه او دغه ګوزار د پښتو يو ننګيال، يو بريال شاعر له دغه بهيره واخيست او دومره په بېړه لکه چې ترې پټ کړی يې وي. لکـه تښـتولی چې يې وي. ننګيـال، يـو ګـل و، يـو ملنګ و. دغـه ګـل لا بشپړ غوړېدلی هم نـه و، چې پـاڼې پـاڼې شـو، دغـه ملنـګ لا د خپـل شـعر کچکـول د فطـرت د ښـکلا او

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګینو له ډالیو بشپړ نه و را ډک کړي، چې کچکول تري چا پټ کړ.
ننګیال به د خپلو شعرونو په کرښه کرښه کې ژوندی وي، خو کاشکې هغه د پښتو د شعر د لا ښکلې کېدونکې ناوې د سینګار لپاره لږ څه نور وخت هم لرلای.

دا مجموعه:

زموږ نومیالي شاعر اسحق ننګیال د روان کال **۱۳۷۷**ل کال د غوییي (ثور) پر اتمه (**۱۹۹۸**م د اپریل **۲۸**مه) د افغانستان د معاصر تاریخ پر دغه توره ورځ له نړۍ سترګې پټې کړې. د هغه په مرګ د افغانستان ټولې ادبي او کلتوري کړۍ غمجنې شوې شوې. د هېواد په داخل او د نړۍ په ګوټ ګوټ کې افغانانو د هغه یادونه ولمانځل او د غونډو او محافلو په لړ کې یې د هغه پر مرګ خپله غمشریکي څرګنده کړه.
په همدغه لړ کې د **۱۳۷۷**ل کال د غبرګولي پر نهمه د **۱۹۹۸**م د می پر دېرشمه د جرمني د کولن ښار کې ((د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې)) له خوا د هغه په باب یوه درنه یاد غونډه جوړه شوې وه. یاد شوې غونډه کې د شاعر پر ژوند ، شخصیت او اثارو ګڼ شمېر مقالې ولوستل شوې او یو شمېر شاعرانو د هغه پر بې وخته مړینه د اوښکو څاڅکي توی کړل.
په همدغه غونډه کې د ((د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې)) غړیو وپتېیله، چې د ارواښاد ننګیال د ناچاپو شعرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجموعه د همدې ټولنې په لګښت چاپ شي او د همغه نېک
کار لپاره پر هماغه ورځ یو شمېر دوستانو یوولس سوه مارکه
سره راټول کړل.
څو کاله پخوا ګران تنګیال د خپلو ناچاپو شعرونو دوه کوچنۍ
مجموعې زما په نوم له کابله پېښور ته رالېږلې وې او ورسره
یې زما په نوم دغه لیک هم د خپلې مجموعې په پیل کې
لیکلی و:
((ډېر ګران انځور صېب:
هیله ده، چې ژوند ډېر درته بد نه وي او لکه چې پر موږ چې یې
وکړل، هاسې میرڅي یې درسره نه وي کړې. زموږ خو ژوند څه
ژوند نه دی او باید همداسې هم وي، ځکه زما په اند ژوند پوچ
دی-ژوند رنځ دی، ژوند قاتل دی او ژوند له ژونده د غچ
اخیستنه ده. حتا ډېر ښه ژوند هم د شرابو پیاله ده، چې د
پېغمبرانو له ستوني نه تېرېږي. څښل، خوړل، کار کول او
ویدېدل، دا دي هغه کلمې چې خدای(ج) د ژوند په نامه
دژوندیو په ځولیو کې اچولي دي او زما ژوند خو تاته تر هر چا
ښه څرګند دی، ټول عمر مې له دوو نومونو سره ژوند وکړ:
ښیښه او شعر. سره مو وژړلې او پر ژوند مو ناړې تو کړې.
ښیښه یې رانه واخیسته او اوس زه او شعر دوه په دوه سره
ژوند کوو. ډېر کله هغه له ما مرور وي او زه له هغه.
((دربېمګړی)) نه شته، چې سره مو پخلا کړي او که سره پخلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم یو هغه تېره لېونۍ پخلاینه نه ده، ټوله ورځ راته د عقل او منطق ناندرۍ غړوي...

ښیښنه خو لاړه مګر شعر تر اوسه راسره شه. د وخت لوبي مې وبروي، چې له ده هم خلاص نه شم. پخوا به مو هره ورځ د مرګ ننداره کوله، اوس یې هره شېبه ننداري ته ناست یو، مرګ مو په وینو او رګونو کې ځاله کړې ده.

یوه شپه به سوچونو کې ډوب وم، چې یوه څه مې زړه ته راولوېدل، زړه مې راته وویل، چې دا خپل څو خام او نیمګړي شعرګوټي تاسو ته امانت درولېږم، چې که څه وشول ضایع نه شي. ښیښنه خو تر ما دمخه مړه شوه، وېرېږم، چې شعر مې له ما وروسته هاسې نه شي او که هېڅ هم ونه شول، راته چانړ خو به یې کړې! څو شعرونه مې ((سپنتا)) سپین ږیري سره پاتې شول او له ما سره یې اوس کوم نقل نه شته، هغه غوښتل څه پرې ولیکي خو حالاتو وخت ورنه کړ. که مې چېرې بیا موندل نو در وبه یې لېږم.

یوه ورځ به که خدای(ج) کول سره له نږدې وګورو.

ستاسو لېونی

۱۲/۵/۱۳۷۱

کابل))

ما هغه وخت غوښتل چې دا دواړه برخې په یوه مجموعه کې چاپ کړم، خو دا به د خدای تعالی(ج) رضا وه، چې د اوږدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لارو مساپر شوم او اوس هغه مجموعه د ننګیال تر مړینې وروسته خپرېږي.
ما د خپل اوږد سفر په پیلامه کې هغه مجموعه خپل ګران ورور او تکړه شاعر او لیکوال لال پاچا ازمون ته د امانت په توګه وسپارله. له ښاغلي ازمون څخه د زړه له کومې مننه کوم، چې زما او د ننګیال هغه ګډ امانت یې، د یو ستر ادبي یادګار په توګه دغه څو کاله په ډېر کړکېچنو حالاتو کې له ځانه سره وساته او دا دی اوس د شعر مینه والو ته وړاندې کېږي.
دغه راز له خپل ګران ورور، پیاوړي لیکوال او د پښتو له سوې ستي خدمتګار اسمعیل یون څخه هم زیاته مننه کوم، چې دغه مجموعه یې چاپ ته چمتو کړه، له هغو یادو شویو مجموعو سربېره یې د ګران ننګیال نور ناچاپ شعرونه هم ورسره یو ځای کړل، دغه راز یې د هغه چاپي شعرونو څو وتلې بېلګې هم ورسره ملې کړې او دا سې یوه ارزښتمنه مجموعه یې تړې جوړه کړه. له نورو ټولو هغو دوستانو څخه هم مننه څرګندوم، چې له ډولونو څخه په یو ډول یې د دې مجموعې په چاپ کې مرسته کړې ده.

په مینه او درنښت
زرین انځور
۱۳۷۷ل کال د وږي ۲۷مه
۱۹۹۸م کال د سپټمبر ۱۸مه
جرمني – د کولن ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخځلیک

۱- ننګیال، اسحق، ځاځکي...ځاځکي. کابل، د افغانستان د لیکوالو انجمن: ۱۳۶۸ل کال (۶-۷)م،م.
۲- همدغه اثر. (۱۸-۱۹)م،م.
۳- همدغه اثر. (۹۲-۹۳)م،م.
۴- ډیوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴، غویی(۱۹۹۵م ،می) ۱۷مه ګڼه (۲۱)مخ.
۵- ازمون، لال پاچا، پګړۍ کې کم نه یې له کاکله ګله (د نارنج ګل د دودیزې مشاعرې په ویاړ) ننګرهار (اطلاعاتو او کلتور لوی ریاست) ۱۳۷۲ل کال، (۱۴۲-۱۴۷) م،م.
۶- ننګیال، اسحق، ځاځکي...ځاځکي. کابل، د افغانستان د لیکوالو انجمن: ۱۳۶۸ل کال (۶-۷)م،م.
۷- ډیوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴، وری،(۱۹۹۵م ،اپریل) له اسحق ننګیال سره د ښاغلي اسمعیل یون مرکه، (۱۵)مخ
۸- ټکور، افضل، دا لیکوال دا څېرې(د اسحق ننګیال د شعري بېلګو یوه برخه) کابل، ۱۳۶۶ل کال،(۴۲۹-۴۲۸)م،م.
۹- ننګیال ځاځکي... ځاځکي (۴۷-۴۸) م،م.
۱۰- همدغه اثر(۸-۹)م،م.
۱۱- ازمون، پګړۍ کې کم نه یې له کاکله ګله. (۱۴۸)م.
۱۲- ننګیال ځاځکي... ځاځکي (۳۷) م،م.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳- ننګیال، کله چې لمر شین شي. ازاد افغانستان، جریده (د افغانستان د مطالعاتو مرکز) پېښور، لومړی کال، لومړۍ ګڼه، ۱۳۷۷ل کال، وری (۱۰)م.
۱۴- ننګیال څاڅکي... څاڅکي (۲۲)م.
۱۵- همدغه اثر (۳۹)م.
۱۶- همدغه اثر (۶۹-۷۰)م.
۱۷- ننګیال، ګناه، لېمه (مجله-مسکو) لومړی کال، ۴مه ګڼه، ۱۳۷۶ل کال سنبله (۱۹۹۷م کال، سپتمبر)، (۵۴)م.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګیال د نورو لیکوالو له نظره

❖ اسحق ننګیال یو رښتینی، ریالست او هیومانیست انقلابي شاعر و او زه به یې د لارښوونې ویاړ د ژوند تـــر پایـــه پـــه خپلـــو اوښـــکو ســـاتم. پوهاندډاکټرمجاور احمد زیار.

❖ د اسحق ننګیال شاعري د ژوند شاعري ده، ژوندۍ شاعري ده، دموضوع او شکل دواړو له خوا د څېړلو او ځیرلو وړ ده. حبیب الله رفیع.

❖ ننګیال خپله شاعري په ژوندیو انځورونو کې پلې کړې ده، هغه یو لوی انځورګر دی، د غم دیوه شهکار تابلو یې کښلې ده، چې انځورونه په کې ژاړي. پیرمحمد کاروان.

❖ ننګیال په غربت کې پیدا شو، په غربت کې لوی شو او په غربت کې یې ژوند تېر کړ، هغه هېڅ نه لرل، خو یوازې شعر یې لاره او دغه شعر د هغه ټوله شتمني وه. ننګیال زموږ د لومړۍ لیکې له مخکښو شاعرانو څخه و، چې په شعر کې یې صمیمیت، نوښت او خوږوالی و. هغه په خپل عادي ژوند کې هم ډېر عاطفي، صمیمي او خواخوږی و، یو انتقاد منونکی شخص و او هر څه به یې په ورین تندي منل. بریالی باجوړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ❖ ننګیال یوازینی عاطفي شاعر و، چې په شعر کې یې له ډېرو نوښتونو سره د ازاد شعر جنډه هسکه کړه او دهغې سیوري ته یې ډېر ستړي دمه کړه. **لال پاچا ازمون.**
- ❖ ننګیــال یــو نوښــتګر او پــر ښــکلا مــین شــاعر و. **نورالحبیب نثار.**
- ❖ اسحق ننګیال د پښتو په معاصرو ادبیاتو کې د اسې یو روڼ او نه هېرېدونکی فصل دی، چې د برېښنا د یوه پړک په شانې وځلېد او ژر الونیا شو او د زړه اس یې ارمانونوله درانه بار سره د ((یوباد)) تر سر ځار شو او زموږ وطن یې له یوه لوی ویر سره مخامخ کړ. **احسان الله ارینزی.**
- ❖ ننګیال هغه مجنون شاعر و، چې د خپل لیلی هېواد د ښکلا لپاره د خپلې ځوانۍ او ښایست بدرنګۍ ته هم تیار ولاړ و. **بادام ظریفي.**
- ❖ ننګیال له ((بې ضرورته)) شعر ویلو څخه مخ واړوه، له تقلید څخه یې نوښت ته مخه کړه او د شعر اصلي جوهر ته یې پاملرنه وکړه. **نورمراد.**
- ❖ ننګیال د ښکلي لغمان د شاعرانو د لویې کورنۍ د سرګل، د افغانستان د ځوانې پښتو شاعرۍ سر خېل او د ازاد شعر سالار و. **ډاکټر محمد الله رازق.**

(c) ketabton.com: The Digital Library

❖ د ننګيال شعري ځواک دومره پياوړی و ، چې کله ما دده يو شعر (خيبري تنده) چې د سر بيت يې دا دی:

ټول عمر درنه ده سپکېدو ته يې چې پرې نه ږدې
خاوره پښتنه ده او پردو ته يې چې پرې نه ږدې

ولوست له واره يې په ولولو راوستم. **ډاکټر جاويد وردګ.**

❖ د ننګيال د شهرت او بريالیتوب يو راز په دې کې نغښتی و ، چې دده د واکمن ګوند فرهنګي غوښتنو او سياستونو ته يې غاړه نه اېښوده او نه يې غوښتل، چې دستوري خبرو ته ځان تسليم کړي او د ورځې دستور ته په پاملرنه شعر د شعار تر سطحې راټيټ کاندي. دی په واقعي مانا يو روښانفکر و. په فرهنګي، اجتماعي مسايلو کې يې له يکه تازۍ او يوګوندي استبداد څخه کرکه کوله. **سرمحقق زلمی هېوادمل.**

❖ که دافغانستان د پښتو د نوي نسل د شعر په حدودو کې يوازې دوه کسه هم تر نورو زيات ځلېدونکي، پياوړي اود پاملرنې وړ وي، يو يې اسحق ننګيال دی. **زرين انځور.**

❖ ننګيال د جنګ په ډېرو بدو شرايطو کې د خپل ټاټوبي په غېږ(کابل) کې فرهنګي او ادبي کارونه په پوره مينه او اخلاص پر مخ وړل، هغه شپه او ورځ پر ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه کړې وه. که مبالغه ونه کړم، نو ویلای شم، چې ډېر کم وخت یې د ارام لپاره لاره. **فرېدون.**

- ننګیال لکه څنګه چې په شعر او ادب کې یو روښانه ستوری و، همدغه شان د نېکو اخلاقو څښتن هم و. تل به یې له هر چا سره په ورین تندي چلند کاوه. د مشرانو درناوی دده پر طبعیت واکمن و. له کشرانو سره یې مینه ډېره زیاته وه او په نورو ټولنیزو خېرښېګڼو کې ډېر پیاوړی و. **مولوي عیسی خان عالمي.**
- ننګیال د یوه لوی عزت سیوری و، چې تر دې سیوري لاندې د هر لاروي دمه جوړېده، هر چا تر دې سیوري لاندې د ارام ساه اخیسته او بیا یې نود خپل منزل پر لوري د یون لپاره ځان جوړاوه. **احسان الله الینګاری**
- ننګیال یو هځاند او ښه انځورګر لیکوال او شاعر و، هغه دهېواد ناخوالې په ښه شان انځور کړې او هغه یې د تاریخ په پاڼو کې خوندي کړې دي. **محمد حکیم.**

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شېبې، هغه کلونه

دا چې لګیا یمه زخمونه شمارم
تورو کمڅو ته دې ګلونه شمارم
تا چې پرې اېښې نازولی قدم
هغه کوڅې هغه بامونه شمارم
ستاله ربښتیا ستا له دروا غو لوګی
څه دې وعدې څه دې لوزونه شمارم
حسن یې یو دی یې مغروره په څه
ته چې خالونه زه داغونه شمارم
ته لوبوه په ګرېوانونو امېل
زه د ګرېوان زاړه تارونه شمارم
حساب یې ورک شي راته راشي خندا
څومره ساده یمه غمونه شمارم
کله به راشې په مزار د ننګیال
هغه شېبې هغه کلونه شمارم.

۲۲/۱/۱۳۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیبري تنده

ټول عمر درنه ده سپکېدو ته یې چې پرې نړدئ
خاوره پښتنه ده او پردو ته یې چې پرې نړدئ
پرېږده خیبري تنده چې بیا په وینو ماته شي
ګرمه معرکه ده سړېدو ته یې چې پرې نړدئ
سره چې وړي اورونه په کمڅو کې د پښتو ناوې
ښه ده چې لمبه ده لوګېدو ته یې چې پرې نړدئ
زلفو د جانان ته چې څو سرې وینې غوټۍ نه شي
لاره تکه سره ده وچېدو ته یې چې پرې نړدئ
نن مې د خوشال توره چې بیا هوس د شرنګ لري
تاوه په شرنګ ښه ده چوپېدو ته یې چې پرې نړدئ
ګورئ چې اسمان کې وربخ د ستورو د لار پل وهي
ورځ خو لا اوږده ده تورو شپو ته چې یې پرې نړدئ
وړي یې چې غرور ته ثریا په جام د سترګو کې
نېغه مو شمله ده کږېدو ته یې چې پرې نړدئ.

۱۷/۹/۱۳۶۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

طلايي مرغان

سهر اوچت شو
دتيارو لمن يې خيرې کړله
او سپرلنيو وږمو
ددې شينکي اسمان په دښتو کې
په سرو منګولو
باغ دنارنجو جوړ کړ
او ،
ددې لوی درياب په غاړه کې
دحسن په کور
د شنو اوبو د سپينو سپينو آينو د پاسه
د سرو لمرونو
طلايي ماهيانو ولامبلې.
۷/۲/۱۳۶۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاري ته

ای ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
پرېږده چې دا سپینې مرغۍ والوزي
لاړې شي جوړې جوړې ګلونه شي
ښکلي شي ښایسته شي امېلونه شي
واخلي په وزرونو کې تنکي بچي
وموښي سینو کې ګلالي بچي
سپینې سرې مښو کې زرکني بچي
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !
❋ ❋ ❋
ای ښکاري اشنا درته سلام کوم
پرېږده چې دا شنو جلګو کې وځغلي
پېغلې د هوسیو د دامان په لور
واړوي پیکي د شنه اسمان په لور
وخاندي راتاوې شي مستي وکړي
ورغړي نخرې وکړي خوښي وکړي
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !
❋ ❋ ❋
ای ښکاري اشنا درته سلام کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږده د غونچو په لمن پريوځي
زموږ د کلي باغ کې د سپرلي بلبل
زموږ د خمارونو شرابي بلبل
پرېږده چې په سرو مښوکو وبولي
زموږ د بام د پاسه د سپرلو سرود
بڼ ته د غوټيو د ښکالو سرود
ځمکې ته د ورېځو بارانو سرود
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

✵ ✵ ✵

ای ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
ګوره دا بې ژبې مرغان مه وله
نه يې چې کوم ووړ بچی بې موره شي
ته هم ګوره پلار يې او بچی لرې
پېغله لور ښايسته زوی ګلالی لرې
درد لرې، ارزو لرې، زړګی لرې
نو !
ای ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !
۱/۳/۱۳۶۵، کابل

ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

باده ! لږ پام کوه
ورو ، ورو چلېږه.
دوير ګلان مې د سهار له اننګو ټول کړي
د ورېځو سيورو ته مې ايښي دي
بې خوبه ککي
د شپو سارا کې د درواغجنو ستورو
لاري څارم ! ! !

۲/۳/۱۳۶۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناه

هېره دې جفا که نور دې نه درځم په کلي
دا ځلې خوله راکه نور دې نه درځم په کلي
مادرته نیازبین زړګی تو‌ټې ټوټې راوړی
ډېره دې ادا که نور دې نه درځم په کلي
نن راته ساقي د انګوري میو ست مه کوه
شونډې دې مینا که نورې نه درځم په کلي
خوله خو دې ښېرا نه غیر دعاته جوړه نه شوه
سترګو کې موسکاکه نوردې نه درځم په کلي
ټول عمر ډک نه شو تش کچکول د ګدا سترګو
نن دیدن سپوا که نوردې نه درځم په کلي
زه ملامت نه یم صبر مات شو ته مې ښکل کړې
معافه مې ګناه که نور دې نه درځم په کلي.

۱۲/۵/۱۳۶۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

زړګیـه اوښـکه د لېمـو شـوې دا دې څـه وکـول
تېــر د قــاتلو پــه کوڅـو شــوې دادې څـه وکـول
دلتـه د ښـکلو مینـه سـرغواړې د عشـق پـه بـدل
راغلې مین په دا سې غلو شوې دادې څه وکول
دلتــه خـو لارې د جنــون وې د هــوس خـو نـه وې
تــاو د جنــون پــه زنځیــرو شــوې داد څــه وکـول
قـدم چـې خوشـې دلتـه اخلـې پـه اغزیـو لګـي
تـه یې پـه خیـال د پسرلو شوې دا دې څه وکول
ته خو پښتون وې سرټیټی دې چا تـه هـم نـه و زده
بې شرمه دلته په سجدو شوې دا دې څه وکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشې هوجرې

ګلونـــه شـــته خـــو لـــه وږمـــو خـــالي دي
جامونـــه ډېـــر دي لـــه نشـــو خـــالي دي
نـور يـې نـو شـرنګ نـه شـته چې پـا مـې ځـوي
ســـپين مړوندونـــه لـــه بنګـــړو خـــالي دي
نجـــونې ســـرتورې شـــوې بهـــر نـــه راځـــي
ځکـــه قبرونـــه لـــه ډيـــوو خـــالي دي
چـــې يـــې پيزېـــب شـــي زنـــګ وهلـــې کـــړې
دغـــه کـــوڅې لـــه لېونـــو خـــالي دي
چـــې مـــې رقيـــب پـــه کلـــي زغـــرده راځـــي
ښـــايي هـــوجرې لـــه پښـــتنو خـــالي دي.

۱۳۶۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما دلور (اوښکې)
د زوکړې په شپه

د سرو وینو د شپو ځانګې...

د سپوږمۍ ټیک په وربل کې
دا له کوم لورې نه راغلې؟
د موسکا په ډکو شونډو
د ساړه ژوندون زندان ته!

❋ ❋ ❋

دلته مرګ دی، دلته وینې
موږ پر خپل ژوندون په تنګ یو
تا بې غمه جهان پرېښود
د ژوندو مړو مېلمه شوې.

❋ ❋ ❋

دلته زموږ د ژوند پر ولو
زموږ د مېندو په سینو کې
د زلمیانو په ککو کې
د پېغلوټو په کمڅو کې
رازنګېږي، رازنګېږي
د سور وینو د شپو ځانګې...

۱۰/۲/۱۳۶۲، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه

تاسو پر کمځیو باندې تېره کړه
موږه شپه اغزیو باندې تېره کړه
دا د ژوند مرورلې او ترخه کیسه
ټوله مو سپرغیو باندې تېره کړه
یوه شېبه رودل به وو د شپو له تې
دا شپه مو پېړیو باندې تېره کړه
تاخو په سرور، ما د نشو ډولۍ
تورو تروږمیو باندې تېره کړه
ډېرو ستمګرو مو د وخت توره
څو ځلې مریو باندې تېره کړه.

۲۵/۸/۱۳۶۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نصيب

موږ چې له اره د شپو روږدي يو سبا دې نه شي
که په څو شمعو شپې رڼېږي نو رڼا دې نه شي
خيـردی زمـوږ دبـاغ ګلونـه کـه تـالا تـالا شـول
ستا د ښايست، ستا د کمڅو غرونه تالا دې نه شي
د خپل تندي تياور کې ډوب شوم ستا وربل مې هېر شو
ستادېلتون خوب مې ليدلی دی رښتيادې نه شي
خـوا مـو اغـزو ،لاره اغزو ،کلـی اغـزو نيـولی
دا سې سپرلي کې که راځې ګلونه رادې نه شي
موږ د تقدير پر مانېو په وچ سمندر تېول لاهو کړو
دغه نصيب به وي زموږ خو د بل چادې نه شي.

۱۳/۱۱/۱۳۶۲
جلال اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګازې

چوپه چوپتيا ده
لارې چوپې دي، کوڅې چوپې دي
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❋ ❋ ❋

دا څه سهار دی؟
چې له يوه کوره يو غږ
د يوه ور د خلاصېدلو ونه خوت
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❋ ❋ ❋

واټونه تش دي
د سوالګرو ماشومانو
پر نازکې چغې پلنې نه شوې
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❋ ❋ ❋

خو يو غږ اورم،
يو غږ وينم،
يو غږ څښم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې مې په ذهن کې ژړېږي
انګازې کوي
په ماته ژبه وايي راته:
کارغان راغلل
کارغان راغلل
کارغان تورې غاړې راغلل
وای ! زموږ د باغ ګلونه
وای ! دا ونې، دا فصلونه.

۱۳۶۷ کال
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند ته ژړا

سترګې دې شته؟
ته راته ګورې؟
غږ مې اورې؟
ژوندونه ! نن دې پټو سترګوته
یو غلی مساپر ناست یم
چې اسوېلیو ته مې
دباد او توپانونو
د کاروان اوښې ستمې کوي
اود غم اور ته مې
د غرونو
اود دښتو
ډبرینې پښتې وسوځېدې
اوښکې مې بېرته خو را !.

۲۸/۲/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

درشل

چې پر اغزنو لارو ځو سبا ګلونو کې ځو
د عشق درشل ته په سکروټو په اورونو کې
ځـــــــــــــــــــــــــــو
شپو کې دلمر زړي کرو وربځې په ستورو ولو
پاتې منزل پورې اشنا په سحرونو کې ځو
کړې کوڅې که د سفر څو له تیارو ډکې دي
دوینو سور مشال په لاس کې تورتمونو کې
ځـــــــــــــــــــــــــــو
له زړنو پرخې ووروو پر جل وهلي فصل
شبې، شبې لکه وږمې مړاوو باغونو کې ځو
د وصل لاره کې رقیب خیر که کوهي کيندلی
سبا به غاړه غړې یاره ! منزلونو کې ځو.

۳/۴/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوونه

ګڼ شول هر خوا ته په کروندو لوونه
مورېه کوو د خپل سرو لوونه
ته دې ګلان دلی دلی وړه پر سر
مورې ته راپېښ دي د غونچو لوونه
مورې د لونګو کرونده کړې وه
اوس پکې کېږي دا غزو لوونه
خواشیني نه یو پر بې سرو تنو
مګر چې نه شي د شملو لوونه
خیر دی که نور راکې څه پاتې نه دي
وطنه! ځار درنه د زړو لوونه.

۳/۲/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مات خوبونه

هېڅ نه پوهېږم،
چې سبا به مې د ماتو ارمانونو
مړاوي شوي بڼ کې
د شنو اغزيو باچاهي
پر کوم ګل اوربلوي؟
هره شېبه، هره ګړۍ مې
د خوږو خوږو خوبونو
د ماتېدلو اوازونه اورم.

❋ ❋ ❋

هره شېبه، هره ګړۍ
له خپله ځان تښتم
هره شېبه، هره ګړۍ مې
څوک له ځانه شړي
د يوه ځنګله پر څانګو ناست يم
يوه سيوري کې مې ځاله کړې
سيوری زما په هره ساه کې
ځغلوي د خپلې ساه تنستې؛
زه،
سيوری،
څانګې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس په لاس د تور ځنګله له پا چاهۍ نه
دغريبې مهاجرې کورنۍ په څېر
په ګډه تښتو.

✵ ✵ ✵

زه د مزل په هر يو ګام کې
د پرون شاهدان وينم
او د نن شهيدان.
زه مې د غرونو او څېړيو
د ګونګۍ ژبې اورينو افسانو ته ناست يم
چې هره ورځ کې راته ښيي
په خوني ټکو دوينو
او اورونو تاريخ.

✵ ✵ ✵

زه يې په سترګو کې
د خپل نن او پرون
ماتې هنداري وينم.
زه په زړو هديرو لولم
د نيکونو په لاسونو کې
د نن د زېږېدلو کيسې.
۱۸/۲/۱۳۶۷، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوټنۍ

نور مې تر دې چت لاندې
خوب نه راځي
نور له ختېنو دېوالونو
او بامونو سترې شوې يمه
ما ته له دې ځايه نه لېرې
په ځنګله کې
يوه د غوړګو کوټنۍ کوره کړئ !

۲۴/۲/۱۳۶۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

باور

مـــنم د ژمـــي چـــې اثـــر نـــه شـــته دی
خـــو پرســـپرلي هـــم څـــه بـــاور نـــه شـــته دی
ګـــودر بـــه وي، نجـــونې بـــه ډېـــرې وي خـــو
هغـــه د ښـــکلیو مـــازیګر نـــه شـــته دی
تنها کـــه وم مګـــر او بـــه چـــې نـــه شـــوم
د اتشـــي ســـترګو نظـــر نـــه شـــته دی
شـــپه ســـبا شـــوې لـــه مـــودو ځنـــې پـــس
خـــو زور پـــه زړه کـــې د ســـحر نـــه شـــته دی
لـــوېې د ېـــرې چـــې مـــو اغـــزو ونیـــوې
جګـــې شـــملې پګـــړۍ پـــه ســـر نـــه شـــته دی

۳۱/۲/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسکو پېغلې ته

زه چې ګورم ستا د زلفو دمارپېچو غرونو باغ ته
ماته یاد شي
زموږ د پېغلو وران پیکي، ځنګل سرونه
زه چې ګورم ستا د شونډو د شرابو سره لښتي ته
ماته یاد شي
پر وطن مې د سرو وینو ډک سیندونه
زه مې خپل او هم خو ستا بخت ته حیران یم
پر ماکانې وروي، پر تاګلونه

۱۹۸۸/اکتوبر۱۳مه
مسکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستړې مور مې

هر څو زېبښمه ورو ورو (د بلبل اوښکې))
هر څو زېبښم د وربښمو شونډو څاڅکې
هرڅو خبرېم د نشو پر میناړونو
لامې مینه تاوده نه وي چې را یاد شي
دا زخمي زخمي وطن مې
او دا ستړې ستړې مور مې
هر یو ګوټ شي د شرابو
پیمانه راته د زهرو
راته یادې کړي مچکې
د ملګرو سور ټټر مې.
ای زما وطنه !
ای د مرګ او وینو کوره !
لږ مې پربږده ، لږ مې پربږده
چې مبلمه یم پس له عمره
د یورپ د ښا پېریو.

۱۹۸۸اکتوبر ۱۹مه
کیف

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما زوی ارش ته:

سترې شعرونه

زه دې له لرې نه اواز اورم
زه دې له لرې نندارې کوم
چې لټوې مې سرګردانه نا اشنا کوڅه کې
چې لټوې مې د دې سترو میخانو غاړه کې.
خو زه
د شنو ونو د لاندې له خپل سیوري سره
ښیبنه د غم د میو لاس کې
له هرګوټ نه وروسته
د اورلګیدو د کوچنۍ لمبې رڼاوو لاندې
سترې شعرونه لیکم.
هوکې !
د وینو شعر، د غم شعرونه
او ستا د ماتو مړاوو شونډو ارمانونو غزل.
۵/۹/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشئ او وګورئ !

راشئ او وګورئ !
زما د ژوند دا ((شنې شنې)) او د ((مستو)) شاعريو شپې
راشئ او وګورئ !
زما دغزلونو د ميلاد او کوچنيوالي دغه تنګې کوڅې
راشئ او وګورئ !
زما د شعر چغې مساپر ماښام کې
چې په سرو وينو لامبي
چې سترې ساندې بولي
چې تورتم کې د څو وچو اورلګيدو
دې کوچنۍ رڼا ته
وينه شي، وڅاڅي او ژاړي سربده اله دې کنې ځمکې ته.
❋ ❋ ❋
راشئ او وګورئ !
زما دمړو خوبونو د اسمان دا نړېدلې ځاله
راشئ او وګورئ !
زماد غزل سترګو کې
څپې، څپې د وينو او سرو اوښکو چينې.
راشئ او وګورئ !
زما د شعر ګلونه پاڼې پاڼې

(c) ketabton.com: The Digital Library

الماسي برېښنده غاښو کې د خاښو پاتې.

***

راشئ او ومې ګورئ !
راشئ او ومې ګورئ !
چې څنګه خلاص شم شوګیرونه د سهار له شنو بادونو سره
وایم چې نه یې لیکم
خو پاڅم وخوځم او ګرځم
لا هماغسې له غمو ډکو شعرونو سره.

۱۰/ ۹ /۱۳۶۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو مه دم

راځـه چـې څـه د سـتورو د لالونـو شـو مه دم دی
پـه څڼـو د سـپوږمۍ کـې د ګلونـو شـو مه دم دی
کیسـې خـو پـه والله چـې د شـرابو زړې شـوي
جانانـه ! د سـرو شـونډو د جـامونو شـو مه دم دی
د شـمعې پـه رڼـا کـې بـه مـې سـتا څېـره لیدلـه
اوس راشه چې مې کور د مشـالونو شو مه دم دی
خیالونه شول څپې څپې په شنه سین د اسمان کې
تـه ګـوره چـې اشـنا ! د غزلونـو شـو مه دم دی
زمـاد انتظـار شـېبې او سـتا نـیم کښـه سـترګې
زمـا د شـوګیرو ، سـتاد خوبونـو شـو مه دم دی.

٦/١٠/١٣٦٧
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجمل خټک ته:

شمشاد شمله، زیړې خبرې

تــه رانــه ځــې او زه تنهــاکې پــر ځیګــر ګرځــوم
د ذهــن بــاغ کــې دې کــرم یــاد دې پــر سـر ګرځـوم
اشــنا ! در تلــی نــه شــمه لار ټولــه اغــزو نیــولې
د زړه پــر ګــل دې لکــه پرخــه هــر ســهر ګرځــوم
څاڅکی غـزل بـه مـې لیکـه تابـه تـر جـوړ کـړ دریـاب
اوس بـه د شـعر منګـی خـالي پرکـوم ګـودر ګرځـوم
بـې شـکه کـور د پښـتنو کـې لـر و بـر خـو نـه شـته
چې مې دزړه ((دالان)) نه ځې خاورې پر سر ګرځوم
ستا دا شمشاد ، شمشـاد شـمله او سـتا زیـړې خبـرې
لکــه روڼ ســتوری پــه اســمان کــې د خیبــر ګرځــوم
ګــوره زارې درتــه کــوم چــې درنــه نــه شــمه هېــر
ســتا د ((غیــرت چیغــه)) خــو زه پــه لــر و بــر ګرځــوم.

۳/۱۱/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خاورین کلي ناوې

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې
یوه سپېڅلې ښېره
او یو تنکی ماشوم
چې پوست په غېږه کې نیولی دی د ځمکې ادې
تی ورکوي
او له خاورین زړه نه یې ورکړلې
د تورو تورو وینو لپې.

❋ ❋ ❋

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې
یوه رنګینه پاڼه
یوه نازکه لښته
چې شنه بادونه یې خاورین کلي ته ځي
او ورته ساه ورکوي
باران یې زلفې مینځي
او شنې وږمې یې غوږ ته بولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښایست او د شنې مینې کیسې.

❋ ❋ ❋

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې
یوه د حسن ډیوه یوه ښایسته شهزادګۍ
یوه له شنو، سپینو او سرو رنګونو ډکه
نازولې انا.

❋ ❋ ❋

هاغه ده وینمه یې
چې له خاورین کلي نه راغله
د ښایست پر اوږو.

❋ ❋ ❋

ګوره سپرلی راغی
هلته یو ګل وټوکېد.

۱۳۶۷ کب
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل

د خزان رنځلی ګل یم پر سپېڅلي بهار سوځم
د ګونګۍ شمعې رڼا یم د شپې زېږم سهار سوځم
ورته اوښکه شم د سترګو زما سترې سفر ګورئ
لایې کوز پر شونډو نه یم چې په ښکلي رخسار
سـ ـوځم
د کمځیو د بڼ ګل وم لکه روڼ د شفق څاڅکی
ستاد تورو زلفو غره ته اوس تنها لکه خار سوځم
د لیلي زړه کې شوې هېرې د مجنون لېونۍ سترګې
ټولو لوزونه ځوانیمرګ شول د وعدو پر مزار سوځم
د وفا دانې مې کښت کړې د جفا فصل زرغون شو
د ژړا چم خو مې نه زده خو د زړه په انګار سوځم.

۱۳۶۷ وری
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاري نظر

زده کـه دې خـوا ره نـه دي ترخـه خـو راتـه ووايـه
مـات مـات دې منګـی شـه جنـۍ څـه خـو راتـه ووايـه
زه ســاده پــه غــورو د لېمــو کلــه پوهېږمــه
نيمــه راتــه ووايــه د زړه خــو راتــه ووايــه
نــه وايمــه نــه چــې راتــه وکــړه د وصــال کيســه
خيــر دی يــو غــزل د بېلتانــه خــو راتــه ووايــه
مــا دې د الفــت زړي د زړه پــر ســر کرلــي دي
تــه پــرې د ســپرغو د بارانــه خــو راتــه ووايــه
سترګې مې باولۍ شوې ستاښکاري نظر ته کېناستې
اوســه يــې هغــه وخــت د قتلېــده خــو راتــه ووايــه.

۱۸/۱/۱۳۲۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه سوی پر غوټۍ

نــــازولې غـــوټۍ راغلــــه
د ســپوږمۍ امېــل پــر غــاړه
د ســپرلي وینــې پــر شــونډو
او د ســتورو د ســرو اوښــکو
پــه چینـــو مینځلــې زلفــې

✵ ✵ ✵

دا ډ پـــرۍ د ســـپینو واورو
د جلګـــو ســـپین کفنونـــه
یرغلونـــــه د ږلیـــــو
د یخجنـــو بـــادو کړیکـــې
توپـــاني خـــونړۍ وربځـــې
د ترخـــو ســـیلیو ژبـــې
د ګلونـــو د مـــرګ چغـــې
د ویرجنـــو ورځـــو مینـــدې
د نېستۍ پر سین لاهو شول
راتـه سـور پسـرلی شـین شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما زړه پر غوټۍ سوځي

❁ ❁ ❁

زما زړه پر غوټۍ سوځي
چې د مرګ له پولې راغله
له لوخړو ډک جهان ته
د شرابو جام په لاس کې
خماري نشې په سترګو
خو شېبه پرې تېره نه ده
چې بې اور او توپان سوځي
د ثواب بنګړي پر لېچو
له ګناه تشه لمنه
دا زمور د وینو سین کې
دا زمور غریب سپرلي
کې!!!

۲۴/۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بې لارو لارو پل

تا وې درځم به
ما مې زړه درته باغچه کړ
زماد مړه امید انګړ کې
د نرګسو او زنبقو ګلان وغوړېدل
زماد ذهن د اسمان
د اجل وهلې دښتې
او وچې شوې چینې
لکه د شنه هسک کرونده کې
د سپوږمۍ
او رڼو ستورو د موسکاوو پټې
هاسې پر فصل راغلل
✲ ✲ ✲
ستا دراتلو د شېبو ټال کې زنګېدم زنګېدم
ستاد راتللو هر قدم ته مې د شعر پېغلې مینځې کړلې
ستاهر قدم ته مې د شعر نازولې وینې وپاشلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ته رانغلې:
خو ته رانغلې د شينکي باد د کمڅيو
غورځېدلې غوټۍ
زماد بې ګله شملې ول ول کې تلپاتې شوله
او هر سهر راته په ذهن کې
دا ستا د قدمونو
دبې لارو لارو پل ښيي.

۲۹/۱/۱۳۲۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلۍ

تورې سیلۍ دي په جونګړو کې رڼا نه پرېږدي
دلته دوینو لېونې چیرته خندا نه پرېږدي
چې د اشنا خورو ورو زلفو کې نه شته ګلان
ظالم وختونه د سپرلي ستوني کې سا نه پرېږدي
پرون په کاڼو نن چې داسې په سکروټو لګو
شېبې سلګۍ ته خو مو هېڅکله سبا نه پرېږدي
وينو کې زېږي، پکې لوی شي، پکې ومري بچې
قاتلې شپې دي دعا ګوی کور کې د چا نه پرېږدي
داسې مېلمه شو په وطن راته د مرګ سوداګر
چاته عزت، چاته شمله، چاته حیا نه پرېږدي.

۱۵/۲/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهادت کیسې

چا مې د مات، زخمي زخمي
او مړاوي شوي خوب تعبیر و نه کړ
چې مې د اوښکو د ګلونو نندارې ته
ددې لرې وطنونو له باغونو نه
د شاتو مچۍ ولې راځي؟

❋ ❋ ❋

چامې د زړه د وینو سین کې
وینې څښونکي کبان و نه لیدل
چې یې د مستو خنداګانو
او پیالو له کړنګهار نه یې
دې لوی کلي او ټول وطن ته خوب نه ورځي.

❋ ❋ ❋

چا د اسمان له چاودې زړه
زخمي سینې
او له ویرجنو سترګو و نه پوښتل
چې د سپوږمۍ ناوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هسک د واټ په منځ کې
د شهیدو ستورو وینو نه
پر مخ ولې خالونه ایښي؟
او شپو ته بولي
د اسمان د طلایي بڼ
د هر ګل او سرې غوټۍ
د زړه چاودون او شهادت کیسې.
۱/۴/۱۳۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې نومونه

زما د شتو پوښتنه ولې کوئ؟
زه مې د ژوند لپاره
درې نومونه ښکلي
او له هر څه نه سپېڅلي لرم:
شعر،
شراب،
او د شنو ولو د شنو څانګو غرمو سیورې.
۵/۴/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماضي پاڼه

د سرو وینو پرون وینم
چې د نن شفق ته ګورم
راته تېرې کیسې ښیي
د ماضي پاڼه اینه شوه.

✵✵✵

چې کې لوی سمندر وینم
په باغي څپو کې لامبم
د زمان ګلونه مینځم
د ازاد ساحل په څاڅکو
د نجات پر بېړۍ سپور یم
کله تندر کله اور یم
رڼګوم د سکون څلي
ویښوم د ماڼو کلي
هر محل راته میوند دی
هره دښته تاتره شوه.

✵✵✵

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې کې لویو غرو ته ګورم
ټول جهان راته شمله شي
دا کړې وړې درې مې
راته رزم شي، جګړه شي
هره تیږه د وطن مې
د جرګو لویه د ېره شي
هره چغه د بابا مې
پر ((لاتیانو)) زلزله شي
هر یو توغ، هره جنډه مې
د پرنګ پر سر لمبه شي
هره پېغله د وطن مې
ملالۍ شي، زرغونه شي
چې دا مسته بربنړنا وینم
راته توره شي تیاره شي
د پرون غرور ته ګورئ!
چې زموږ د لاس وسله شوه.

❋ ❋ ❋

لا د هسک څڼو کې زانګي
دا اسمان اسمان خیبر مې
دا دننګ د کسو تورشو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا جهــان جهــان ســپين غــر مــې
لا د فتحـــې ســـرود بـــولي
دا ميونــد ميونــد ســنګر مــې
د دښـــمن پــر مــرۍ چـــورلي
د غـــازي ادې خنجـــر مـــې
لا د تـــورو ګـــوزار غـــوا ړي
د زلمـــي شـــهيد ټټرمـــې
زېــرې ! زېــرې ! چــې لا ســره مــو
د ننګونـــو معرکــــه شـــوه
دا پــــه ســــرګټلې لاره
بيــا زمــوږ پــه وينــو ســره شــوه.

۷/۴/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاصل

بیا مو په کلیو، کروندو کې
د ماتم د ماښامونو ډمې ونښېدې
بیامو د ژوند واټ
د سرو اوښکو د ماښام شفق
په وینو سور کړ.
او په دې سترېیو کروندو کې
د غنمو او گنیو د هر فصل پر ځای
هره شپېه د ځوانیمرگ ژوند
او د سرو وینو حاصل اخلو.

۲۲/۴/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ستوري هم تويې شول

دا ستوري هم تويې شول
دا سپوږمۍ هم بوره شوه
او ددې شپو تورو ځنګلونو کې زېږېږي
او لوېږي د شرمښو
او د دښتو د بګوو بچي.

✵ ✵ ✵

دا ستوري هم تويې شول
دا رڼا هم مړه شوه
او د زړو کېږديو منځ کې
د کوچنيو ماشومانو د خنداوو
او په غرو کې د زاړه شپونکي
د ((های های)) اوازونه پټ شول.

✵ ✵ ✵

دا ستوري هم تويې شول
سبا به لمر هم مړ وي
او موږ د شپوبنده ګان خاندو
د رڼاوو د مرګونو
او شهيدو ښکلو ستورو
ډلوډلو جنازو پسې.

۴/۵/۱۳۲۸، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ورځ...

بیا به سره لېچې د رامېلو
زموږ د کلي د ګلابو
له شینکي قده راتاو ، راتاو شي؟
بیا به د سرې غوټۍ ډولۍ
د پسرلي پر مرمرینو اوږو
راشي زموږ د کلي باغ ته؟
بیا به د غرونو
د زاړه شپونکي
د بین د زړه
زخمي اسویلي ساه واخلي؟
بیا به زموږ د کېږدۍ مخه
د وریو له سپېڅلو او معصومو اوازو ډکه شي؟
هوکې !
همداسې به شي
غرونه به هست شي
او دا دښتې به
له ډېرو ترانو سترې شي
خو هغه ورځ چې:
زما پر قبر
د پولادو شناختې هم ویلې وي؟
۱۸/۷/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

که سپوږمۍ نه وای

که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
زموږ د باغ خوږو انګورو به
د چاله حسنه رنګ اخیسته؟
او د کوچیانو کاروانونو به
پر کوم لوري مزلونه وهل؟
❋ ❋ ❋
که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
د مساپرو سلامونه به له لرې وطنونو
د اشنا سترګو ته چا رسول؟
او زموږ کېږدۍ به
د تورتم له خونړیو لاسو چا ژغورلې؟
❋ ❋ ❋
که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
د شعر پېغلې به تنکیو اننګیو ته
د مینې خال له چاپوراوه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د وختونو ترورېمې کې به
د ژوند او د امید ګامونه چا اخیستل؟
کښت دې سمسور سپورېمې !
ژوند دې زرغون،
ځواني دې هسکه او ښېرازه او سه !.

۲۴/۷/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمبې په دام کې

دلته غوټۍ له ډېرې تندې وسوې
دلته د باغ ډیوې سوې قتلې
د اغزو پر خونړیو لاسو
او دلته ځمکه شوه د سربو
او اورونو پر غرمو بدله.

❋ ❋ ❋

دلته په کلیو کروندو کې
د ماتم د ماښامونو ډمې ونڅېدې
بیامو د ژوند واټ
د سرو اوښکو د ماښام شفق
په وینو سور کړ.
او په دې سترړیو کروندو کې
د غنمو او ګنیو د هر فصل پر ځای
هره شپه به د ځوانیمرګ ژوند
او د سرو وینو حاصل اخلو.

❋ ❋ ❋

دلته په سترګو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنکۍ اوښکې هم وچې شولې
دلته سیندونه، ګودرونه
او ویالې تږي شول
((دلته ډوډۍ وږې ده)).
❋ ❋ ❋
دلته د شنه سپرلي د ګلو د زېږېدا
او شهادت نېټه راغبرګه شوله
او زموږ په مینو او جونګړو کې
خواره لوګي
زموږ دژوند د پای ټکي شول.
❋ ❋ ❋
دلته وطن په وینو سور دی
او لګیا دی زموږ د وینو پر مدار څرخي
دلته زموږ داوښکو سین کې ملایک او شیطانان،
اوپرښتې او تور دېوان سره په ګډه لامبي
دلته غرونه غرور مات دی
او هر سین ته اتکړۍ دي پرتې
دلته د اورلمبې په دام کې نیسي.
❋ ❋ ❋
دلته اوبه، دلته اورونه، دلته خاوره
او بادونه رانه غلو وړي دي
دلته د سترګو له ککیو نه قي شوی
د شملو او لوپټو انځور

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته زمورږ د لاس تسبې او س د لوليو
او لغړو فواحشو په غوږو کې زانګي
دلته ويالې تږي دي
((دلته ډو ډی ورېږ ده)).

۲/۷/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښېرې په مالت کې

جانانه ! دلته مه راځه لمبې دي په مالت کې
زندۍ دي زولنې دي، غرغرې دي په مالت کې
چې ته به لوبېدې پکې اوس هغه ګلان نه شته
ایرې دي په مالت کې، هډیرې دي په مالت کې
د مینې ګودر وران شو د منګیو کتار مات دی
له سرو وینو نه بیا جوړې ویالې دي په مالت کې
سبا به وي منم خو په ماحول کې د کوډګرو ؛
په موږه خو خورې ورې تیارې دي په مالت کې
ذره هم سترۍ نه شو پر موږ زور د ستمګرو
هر څو مره که ژړا وې دي ښېرې دي په مالت کې.

۱۴/۸/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اس(۱)

هغلته لرې یو سپین اس ولاړ دی
لکه د ګلو پرخه
لکه د قو بڼکه
لکه د ښکلي یار د سپینو غاښو سپینه بریښنا
لکه اوبو کې د ښایسته وو ښاپېریو د مړوندونو سیورې.
✵ ✵ ✵
هغلته لرې یو سپین اس ولاړ دی
لکه د ستورو اوښکه
لکه د ټولې دنیا سپینه نازولې سپوږمۍ
ورپسې منډې وهم
چغې وهم
تښتي رانه
راځنې کرکه لري
فقط همدا سې لکه ته چې رانه کرکه لرې
منډې وهې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تښتې رانه
هلته يو اس ولاړ دی
هلته يو اس ولاړ دی
لکه د ګلو پرخه
لکه د قو بڼکه.

۱۵/۸/۱۲۸

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیلۍ

پاڼې را ورژېدې
څانګې بربنډې شولې
کفن د سپینو واورو واغوسته
د ځمکې ادې
کنګل زموږ په ویالو کې
د اوبو له ستوني ساه واخیسته
او ځوانیمرګ شول د سیندونو
نازولې کبان
نو ای هیلۍ !
وزورنه پرانېزه ورځه
دغه ماحول
ګرانې ! دا ستا د اوسېدو کله دی؟

۲۲/۹/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامونه

هلته چې شنه ښکلي بادونه
غوړوي پر شنو ګنیو
د شنو پرخو امېل،
هلته چې ویالې دي
د جل په موسمونو کې
د سترېو پردیسانو د غرمو څپرې
اودوبالو رنې اوبه دي
د سپوږمۍ د پېغلتوب اینې
اشنا ! همغلته زموږ کلی دی
زموږ د ژوند هغه ویالې
او کروندې هلته دي
ګوره ! که راغلې کله زموږ
دغه زاړه، دغه کوچني کلي ته
ماته پلو کې
زموږ پټیو نه د تللیو
((قځلاخو)) سلامونه راوړه !.
۸/۱۰/۱۳۲۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلا

نن مې مودو نه پس په سترګو کې
د خوب پر ځنګله اور ولګېد
خو سپین سهار ړوند شو
نن مې د کور په دېوالونو کې ځنګېږي
د ځوانۍ د زړه چاودون
او دګناه یو وېروونکی انځور
کور مې لوټ شوی خوبه !
صدف په نارو باندې لوند دی
مرغلرې ورنه غلو وړې دي:
زما د مور دلاسو نښې ها سپېڅلې تسبې
او په انګړ کې
د انګورو د تاکونو هغه ښکلې، هغه مستې شنګلې.
۲۳/۱۰/۱۳۲۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښو ته سرود

موږه دې وینو ماښو !
موږه دې وینو ببړۍ !
ماښو ! زموږه دلته یو ګودر اباد دی:
د زلمیو او د پېغلو د تنکیو زړو د وینو ګودر
دلته زموږ د وطن میندې د کوډلو
او د ورانو کلاګانو انګړونه
هر سهار په خپلو سترېیو سترېیو اوښکو مینځي.
❋ ❋ ❋
زموږ بوختیا: ویر سره غاړه غړۍ
زموږ ((مېلې)) پر هدیرو، ټولېدل
او ټنګ ټکور مو: د ګولیو نڅا
ژوند مو د اور او د ایرو
او د سکروټو او سپرغیو
یوه تکه سره بټۍ ده ماښو !
مړي مو کور کې مساپر
او د ځنګلونو شرمښانو خوراک.
❋ ❋ ❋
خو موږ دې وینو ببړۍ !
موږه دې وینو د توپان او ګردابونو په سرونو
د ګلونو او عمرونو لالهاندې ببړۍ !
موږه دې وینو د یاغي سین په موجونو کې
چې اوړې او را اوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځي، پرځي
او را وخوځېږي
د څپو پر غرونو لارې باسي.

❋ ❋ ❋

موږه دې وینو ماته !
موږه دې وینو چې ((سلام)) ته دې هر ګام کې
د وختونو لېونې پېریان
د شپو له ځنګلونو وتي
موږه دې وینو چې دې ښکار ته
هر څپک کې
د نهنګو وینې څښونکې لښکر ناست دی
له غاښونو نه ارې جوړوي.

❋ ❋ ❋

موږه دې وینو چې د درد کومې کې ساه وباسې
موږه دې وینو چې یوه تناکه مړه نه وې او بله درځي
موږه دې وینو چې د ژمي باد دې ژامو کې ډبره شوله
تاوه را تاوه شوله.

❋ ❋ ❋

موږه دې وینو ماته !
چې هره ورځ او هره شپه، هره ګړۍ راته دا ستا
د سفرونو او مزلونو د ګامونو ښکالو
دلته راځي
موږه دې سوز، موږ دې ګداز او ورو
موږ دې په لاس کې د ورغوي کرښې دلته لولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښو ورځه !
ماښو وردرومه، سفرکم مزلونه لږ پاتې دي
د ستم زور اوبه دی.

❋ ❋ ❋

که چېرته تم شې ماښو !
او د ساحل پر لوري لار ونه کړې
د وخت پر پاښو به ورستې شي تورتمونو کې
د ستړيو قافلو ديون سپېڅلې کيسې
د ګلکڅونو شنې رينبې به چېرته هم
د شنه ساحل پر ازادۍ باندې باور ونه کړي

❋ ❋ ❋

موږه د مرګ او د ژوندون پر تمځای ناست يو
ستا هر ګام ته موله زړونو نه
د وينو مشالونه اينبي
موږ دې هر ګام او هر قدم
د خپلو اوښکو په دې ماتو، تکو سپينو مرغلرو مينځو.
راته هادي شه ماښو !
راته هادي شه ماښو !

۱۰/۱۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس راکوې او که نه؟

بیا د اسمان دروازې ببرته شوې
باران دی چې وربړي پسې
خو د سرو وینو باران
ځمکه شوه ټوله سرترپایه پر چینو بدله
د سرو لمبو په چینو
دنیا مو ټوله په ناپایه سمندر واوښته.

✵ ✵ ✵

((نوح)) بیا دعا د مرګ
دو خت د ګناه کارو کړې
موږ ګناه کار چېرته یو؟
نه خو مو چاته لېونی ویلی
نه مو پېریان د چا د عقل غله ګڼلې چېرته
خو ځو ډوبېږو بېګناه
د سرو اورونو د موجوو سین کې.

✵ ✵ ✵

ای د ((جودي)) پر غرونو ناستې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د ((نوح)) بېړۍ !
موږه په خپله لېونې یو
او پېریانو رانه عقل وړی
لاس راکوې او که نه؟.

۱۲/۱۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

موسم

بې لـه تـا دوينوشـپې شـوې، مېلمنـه مـو شـه د کلـي
د (زيــوس) د کــال وړانګــې ((اتنــه)) موشــه د کلــي
ځو چې غـار پـه وينـو لـونـد دی، ګډوي لـوګي د غوښـو
ثويـو سـترګی د بـو پـاچـا دی نـو وسـله مـو شـه د کلـي
د تيارو اوښې ګونډه دي ژوندترې ساه ايستلی نه شي
د سـپوږمۍ د روح اينـه شـه او ډيـوه مـو شـه د کلـي
ورتـه بـوې لـولـۍ سترګک کړسکندرتخت د جمشيد وسو
دا مړژوانـدی قــوم راويښ کـړه زلزلـه موشـه د کلـي
چـې دژونـد هـره چينـه يـې تـر هـر پـل لانـدې کـړه وچـه
دا د مـرګ پـه سره موسـم کـې تـه قبلـه مـو شـه د کلـي.

۲۲/۱۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما لیلا

زما لیلا د شنو نارنجو د باغچو ونه ده
چې د سپرلي باد يې د ګلو د وږمو سپينو چينو کې
د خپل ټول عمر مزلونه مينځي.
❋ ❋ ❋
زما لیلا د شنه اسمان د لويو کليو
دا سپوږمۍ پېغله ده
چې تورو شپو کې څانګه څانګه شي
د دښتو او ځنګلونو تورو څڼوته
غونچې د مرغلرو وايي.
❋ ❋ ❋
زما لیلا د چنارونو او سپېدارو
ښايسته مرغۍ ده
چې چېرته ښاخ له ونې وزېږي
نغمې ورته دعشق او د پاکۍ غږوي.
❋ ❋ ❋
زما لیلا د هسکو غرونو د سرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کښېدې کوڅې ده
لکه ګوربت يې پر ژورو او پر تړو
کرېدل نه دي زده.

✵ ✵ ✵

زما ليلا د شنو بادونو د چينو
هغه رڼه سترګه ده
چې چېرته ګرد پر رڼا پرېوزي
پرې ورېمې د ازادۍ وروي.

✵ ✵ ✵

زما ليلا د خدای دکلي د شنه باغ
دهسکې ونې سره مڼه ده اشنا !
چې د جنت ورېي يوازې د خپل حسن
او رنګونو په کاسو مړوي
او تويولو ته يې لاس د قدرت هم نه رسي.

۳۰/۱۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېرمنې ته مې:

ستا وفا

ما دې په زلفو کې
یو ګل د وفا کېښوده
تا مې شملې ته
د ځوانۍ شيبې
غونچې غونچې کړې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیسې

سور ژمی او به شو د سپرلي هنګامې چېرته دي؟
دا زمــوږ د ترېــو هغــه ډکــې کاســې چېرتــه دي؟
شــپو کــې لګېــدلې د زلمــې شــهید پــر قبــر چــې
اوس مو پر شــهید وطــن دا ورکــې ډیــوې چېرتــه
دي؟
زمــوږه خــو یــاد ېږي د پردیــو هــم بېوســه مــرګ
ســرې جنــډې رپېــږي پرې؛زموږهــد یرې چېرتــه
دي؟
زموږ د ټنګ ټکور هو جرې، زمـوږ د محبت کلي
زمـوږ د شـمله ورو هغـه لـویې د برې چېرتـه دي؟
شــته دلو پټهو غــرور او هســک دی د پګړیــو غــر
اوف چــې د پښتو او پښــتونوالې کیســې چېرتــه
دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه سپېڅلی لوګوس

ته د زنبقو د تنکیو اننګیو
د شبنم څاڅکو کې
دانه دانه د پسرلي ښکالو کې وڅوکېدې
لکه سپېڅلی ((لوګوس))
لکه د وینې د زلمي شهید سوري ټټر کې.

٭٭٭

ته د باران او سپېیونو واورو
له معصومې او سپېڅلې بېګناه لمنې
زما د زړه پر جل وهلې دښتې تو یه شولې
لکه وړمه د سهر
لکه کوچنی ماشوم
دیوې بېوزلې مور د ویر او د دعا په بدل.

٭٭٭

ته د لمرونو د کانونو
او سپوږمۍ له څاه نه
لو یه ډېوه شوې
په تیارو شپو کې مې وځلېدې
لکه د رڼو ند لاسو کې ستړې امسا
لکه د تږي مسا پر په مخ کې لو یه چینه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ږلۍ

په دې سپرلي څه وشول؟
سپينې وږمې څه شوې؟
سپېرو اغزوته
لکه سترې بازينګر ګډوي
دا پسرلي څه شو؟
دا زړکې چېرته لاړې؟
چې زموږ د غرو په لاله يې درو کې
او دبادونو د پستو سينو تر سيورو لاندې
د ځوزو ډلې او دکاږو کاروان غېږې موښې
او داسمان غېږه کې
شفق راوسوځېد
په شنو پاڼو يې
ځولۍ، ځولۍ د سرو سکروټو ږلۍ وشيندلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کلی مه ورانوئ !

دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه ورانوئ !
ګورئ چې هلته د شنو ولو د شنو سیورو لاندې
ګورئ د شنې ویالې تر څنګه د جلګو د پاسه
یو کوچنی پروت دی
یو کوچنی ویده دی
او تر وړې لوپټې لاندې
دناز په غېږه کې کوچني شینکي خوبونه ویني.
دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه ورانوئ !
ګورئ چې هلته لکه زرکې زموږ د کلي نجونې
ګورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې پېغلې
کتار، کتار
دلمر تر وړانګو خپل پیکي جوړوي
او په مینو ژبو
د پېغلتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي
دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه روانوی !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګورئ چې هلته له هغو سپېرو کوډلو څنې
ګورئ چې هلته د دې تورې ترورږمۍ له غېږې
سا ره ځګیروي جګېږي
سوزمن اواز راځي
او امیداورې میندې
د انتظار د بڼ د سرو ګلونو لارې څارې
دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه ورانوئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سفر په لاره کې

مــامې د مینـــې نوبالغــه څرېکــه ولیدلــه
چې مې دیاس او دوهمونو دتیـارو شـېبې یـې
د خپلو سترګود الماسو پـه تېغ څیـرې کړلـې.

✵✵✵

مــامې د مینـــې نــو بالغــه څرېکــه ولیدلــه
چې د سرو وینو له بسترنه یې دستورو نجونې
دشپو دزورله ګنهګارې غېږې خلاصې کړلـې.

✵✵✵

مــامې د مینـــې نوبالغــه څرېکــه ولیدلــه
دسبایي ددې وربښمینې وږمې سیورو لاندې
چې د اسمان د وربځو سین نه دسفرلاره کې
د بـاراني ګلـو سـلام تـه غېـږ د ځمکـې نیسـي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء زما سپین ږیري شهید پلار ته:

د میلاد په شپو کې

ای ! د دې شنه اسمان په غېږه کې خوب وړې سپوږمۍ !
ای ! په دې شپو کې د پردیسو د سفر ډیوې !
ای ! د ګلونو او د پېغلو ، پېغلو وینو پرې !
ته را ته ګورې؟
ته را ته ګورې چې د کړیکو او تیارو ننبه شوم؟
او د سارې ژمي خوني او ګنهګار ابلیس
زما د ګلانو او نرګسو باغ کې اور وکاره !
ته را ته ګورې !
✵ ✵ ✵
ته را ته ګورې چې محل مې له کارغانو ډک شو ؟
او په ویالو کې د هیلیو بچي وسوزېدل !
او زموږ د کلي میندې
د میلاد شپو کې ((بې لاسو او پښو بچیان زېږوي))
ته را ته ګورې؟
ته را ته ګورې چې مې ټول کلی چاړه چاړه دی؟
خلک په نوکو او برچو د یو بل سترګې باسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د مالت نجونې
په خپلو تورو تورو څڼو کې ځوزان ټک وهي
آه،
آه نازولې سپوږمۍ !
آه درنا مورې !

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چړې په څوکه کې

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا ترلي؟
چې د سپوږمۍ شونډو کې تورو وربځو ځاله کړې
او د شیطاني شپې په لومو کې د ستورو نجونې
د مرګ له نوکو نه کترې، کترې راتویې شولې.

✵ ✵ ✵

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا ترلي؟
چې د تیارو په جهنم کې د اغزیو لښکر
د بلاربو بوټو له شیدو نه ډک تیونه شکوي
او د نرګسو دا موسکې، موسکې رنګینې سترګې
د لاس په نوکو باسي.

✵ ✵ ✵

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا ترلي؟
چې زموږ د کلي دبامو د سر سپینکې کوترې
د زهرجن غبار د زهرو د باران له لاسه
له ډېرې وېرې د ښکاري ګوتو کې ځاله کړې
او د چړې څوکه کې
سپینې دانې لټوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رڼا کلي ته

زه به د سترګو تخم
دغه رانړه کسي ته
د وچې ځمکې په تبجنه غېږ کې وکرمه
او ،
د سينې له باغ نه
به مې د وينو څراغ
تورو کو څو کې
د لارويو مخ ته، ونيسمه
څو چې په ګډه سره
دې لويو شپو کې
د رڼا کلي ته ټول ورسو !.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپې پر بام

نن مې کور له پنجرې نه
د مغرب له لورې
يوې مرورلې
خوسا شوې ورېمې سر اخيستی
او د ګلانو په چوپتيا کې
د کارغانو ډلو
تياري پر سر
د سبايي په شبنم ولامبلې
سهر له شرمه
ځان ته و نه کتل
ګلانو خپلې سرې مچکې پرې کړې
او لمر خولې، خولې
د شپې پر بام ويده پاتې شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رڼا مرګ

لا د نرګسو د موسکا په سپرلني پاڼو کې
غرمو خوړلې،
جل وهلې کربلا ویده ده
د شپو په څنډو کې
د تورو، تورو وریځو خمار
د سپوږمۍ زړه نه
د سرو وینو پیمانې اخلي
او اطلسي باغونه
د سرو ګلابو
د غوټیو جنازې پر اوږو
د پرهرونو
د باغچو داغي ګلونه پر سر
د تور خزان خوني سیلیو ته سلام کوي
او د سپېدو له باغ نه
د تورې دښتې
پر اغزنې چاودې، چاودې سینې
یوه رڼا ولوېده
یوه رڼا مړه شوه
(چې رنګ د لمر یې درلود).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهاند دوکتورمجاور احمدزیار ته د هغه
د پنځوسمې کلیزې په مناسبت:

ته لکه لمر

ته لکه لمر
د خپلو وړانګو
طلايي لمبونه
ذره، ذره
پر مړاووو شويو
(ګلو) وشخښېدې
او،
د شينکي ذهن
د هسک له رڼو ستورو نه دې
زموږ رژېدلي
او سرتور (بڼ) ته
سالو وګنډه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپرلي ته

سپرلیه راشه پردې کلي راشه
چې د ساړه ژمي قاتلو ، خونړیو شپېو
زموږ د باغ د کشمالیو وینې وڅښلې
او ماښامي سیلیو
بیا د سپوږمۍ دزړه چاودون
د مړو سلګیو شپو کې
د پېغلو ولو او سپېدارو ملاوې ماتې کړلې.

❋ ❋ ❋

سپرلیه راشه پر دې کلي راشه
چې زموږ د کلي د پېغلوټو ګودر ونړېده
دلته د شونډو په خیالي باغ کې موسکا مړه شوه
او زموږ د میندو مهربانو مورنۍ غېږو کې
شونډې پرتیو دا کوچني ماشومان وسوځېدل.

❋ ❋ ❋

سپرلیه راشه پر دې کلي راشه !
چې تورو دربلو کې زموږ د سفرونو سپوږمۍ
د رڼو ستورو د ګلونو د میلاد په ماښام
کترې، کترې له اسماني دښتو راولوېدله

(c) ketabton.com: The Digital Library

اود شنو وربو د ځوانۍ او پېغلتوب خوبونه
د وحشي باد په قهرجن ستوني کې ونښتل.

✵ ✵ ✵

سپرلیه راشه پر دې کلي راشه
چې زموږ د پېغلو او تنکیو سرو غوټیو سترګې
د ځانګو بڼ نه د خزان په سیلۍ تویې شولې
د تورو شپو د تورو وربځو تر لمنې لاندې
د سرو ربړیو د مور بلاربه ګېډه وڅیرله !!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثاڅکي...ثاڅکي

بیا ددې تور اسمان په غېږه کې
د ورېځو هادي
په تورو شپو کې
د سپوږمۍ په وینو ولمبېده
او اورني بادونه
د شنو پستو د پېغلتوب د وخت
شینکې خوبونه
تنکي، تنکي سوځوي
او په دې شنو شنو دامانو کې
د هوسیو بچي
او د زیتونو
د تنکي ذهن بې ژبې پاڼې
د خپلو وینو په بدل
ثاڅکي د لمر غواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلی، ږلۍ، باران

سږکال به هېڅکله سپرلی را نه شي
غوټۍ به چاته شنه موسکا ونه کړي
ځکه دا کلی، داکورونه
اودا ورانې کوڅې
خپله سپرلی، سپرلی دی
او راټوکېږي
هره ورځ په کې دښتي ګلونه
زموږ دوينو غوټۍ
سږکال به هېڅکله باران ونه ووري
ځمکه به هېڅکله محتاجه داسمان نه شي
ځکه: هر ګام او هر قدم
راته باران نيولي
يوه ترېدلي باران
يوې ترېدلې ږلۍ
داسې باران چې زموږ دپېغلو د ښو له وريځو
له دې يتيمې ځمکې
ان په اسمان ووري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد واصف باختري ته:

لیک

ته يې سپېڅلې لکه وړانګه او اروا د مرغلرو
د صدفو د سپېڅلو رڼاګانو د ښکلا کعبه يې
ته يې سپېڅلی لکه د روح د ((ادم))
او د جنت د ښکليو حورو اننګيو او ککيو کې يو روڼ
دانطهور څاڅکی.

✵ ✵ ✵

زه دې په پاکو بې ګناه سترګو کې وینم
د دنیا دبېګناهو او سپېڅلو ارواګانو فریاد
يو ګونګ شوی، يو بې ژبې، يو بې وینې، بېګناهه انځور
زه دې د زړه په دې ناپايه سمندر کې هر ساعت
هره شېبه د يوې ياغي ښېړې د ستر ماڼو د ستړيو شېبو
ليکي وينم،
چې لا خوځېږي پسې، لارې وهي، منډې وهې ځي او دارمان
غاړې ته نه رسېږي.

✵ ✵ ✵

کله چې خاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا مالګینې خنداګانې ماته وير، ماته فرياد
ماته فغان رابښي
ژړا دې نه پېژنم
کله چې ژاړي نه ژړلی نه خندلی شمه
خو دومره پوه يم چې کاتب د مخلوقاتو زماو ستا
د ژوندون پاڼه د خپل ((قار)) او له ((مستۍ))
ډکو شېبو ليکلې
چې ژړا نه پېژنو
خندامو هم نه ده زده.
ته يې سپېڅلی لکه وړانګه او ارواد مرغلرو
د صدفو د سپېڅلو رڼاګانو د ښکلا کعبه يې
ته يې سپېڅلی لکه روح د ((ادم)).

۲۸/۱/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیوری(۱)

دا څو ونې
دا څو ولې
دا څو ځانګې
دا زموږ د وطن نه دي
دوی نه بوی ځي د پردیو.

❋❋❋

دا سپېڅلې خاورې وايي:
دوی زما د غېږې نه دي
دا د باد د مور اواز دی:
چې ما تی ورکړي نه دي.
د لمر وینې وهي کوکې:
چې دوی ما لوی کړي نه دي.

❋❋❋

کاڼي، غرونه راته وايي
دا سیندونه راته وايي:
پام چې څنګ له یې ورنه شې
یو ساعت شي درته سیوری
بل ساعت درنه ساه اخلي.

۹/۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شناختې

يه ښکلې، ښکلې
يه سپېڅلې ملايکې !
دې مالت او په دې چم کې
ګناهونه هومره ډېر دي
چې تا هېڅ
د خپل وبال او دګناه غاړه کې
څوک نهويني،
وايه ! په دې لار چې راتلې
هغه زموږ د پلرو
او د نيکونو قبرونه څه رنګه وو ؟
ښه يې وه؟
خاوره يې وه؟
شناختې يې وې او که نه؟
موږ خو د پلار او د نيکه هغه سپېڅلي
او درانه قبرته نه پرېږدي څوک.
۹/۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګامونه او قدمونه

سیلۍ ! د کومو اورنیو غرو له څوک دې
زموږ کلي ته لاره کړې؟
موږ چې قدم پر قدم اخلو
ستا دغېږې د اورونو پر سکروټو
او سپرغیو لګو.
چې د غنمو فصل شین شي
او دغوړګو نازولي بچي قد وباسي
د دنیا ټولې سرې لمبې مو مېلمنې شي
د کبلو او کبانو د سپېڅلو خنداګانو
د معصومو څپو وینې زبېښي.
❋❋❋
سیلۍ، له کومې نا سپېڅلې او بدبختې لارې راغلې
د ګناه اودویرونو ساز پر شونډو
زموږ د ژوند او ددعا او عبادت کلي ته؟
موږ چې قدم پر قدم اخلو
هر قدم مو د کربوړو پر قدم او پر پلونو لګي
قدم زګېروي کوي
ګامونه چغې وهي
لارې له شرمه لارې نه راکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋❋❋

سيلۍ، قدم چې دلته اخلې باغ له شرمه
خپل ورمېږ غوځوي
موږ له غوټيو او غوټۍ له موږ مخونه نيسي.
وايه ته څوک يې؟
د کوم ځای يې؟
او له کومه دې زموږه د دعا او عبادت کلي ته پېښنه کړې؟

۱/۳/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپير

دا د شنه اسمان ناوکۍ
څومره مينه ګر کېږي ده !
شپې چې د ګناه شي
هر څوځان په خيرو ولړي
دا راته موسکۍ شي
د خپل ځان په سپينو پيو مې څادر مينځي
دلته مې د ځمکې
دا سپين سرې نيا ميره شي
هر ساعت راته قبلې
د شنو ډنډونو په اوبو ولي.

۹/۳/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلې

لښتي وچ شول
ويالې ورانې
سين د تورو کاڼو غر شو
اوس حيران يم چې د ګلي
دا هيلۍ به چېرې لامبي؟
❋ ❋ ❋
نه پوهېږم، نه پوهېږم
ای د ګلي مازيګره
ها زمرود ګلي چم کې
هغه سپينه کبړدی څه شوه؟
هغه شنې څپرې څه شوې؟
ها لوګرې جنۍ چېرې؟
❋ ❋ ❋
تا ته ياد شي مازيګره !
د ګودر د غاړې ليکې؟
لکه باغ د ښاپېريو،
لکه لارې د کوترو؟
❋ ❋ ❋
تاته ياد شي مازيګره !

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شنې د برې د کلي؟
پکې هسک د شملو غرونه
پکې وربځې د چلمو.

✵✵✵

نه، نه ودان دی
کلی ودان دی
يوه ځاله په کې نه شته
ها د ښکليو توتکيو
يو نغری هم اباد نه دی
دا بيو د لاس نښه.

✵✵✵

لښتي وچ شول
ويالې وراني
سين د تورو کاڼو غر شو
اوس حيران يم چې د کلي
دا هيلۍ به چېرې لامبي !!.

۲۵/۳/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغه

وخت د دیدن اور شو د لمبې پر سر ولاړ یمه
څه وکړم پښتو ده د وعدې پر سر ولاړ یمه
څاڅکي څاڅکي راغلم ستا د حسن پر بام پرېوتم
اوس چې پر ځان پوه شوم د ناوې پر سر ولاړ یمه
ته خو به تندې د شپې نن بیا پر کاسو وولې
زه څومره کمبخت یم د توبې پرسر ولاړ یمه
لږ خودې کاږه واږه بانه راباندې سیوري کړه
خیر دی مساپر یم د غرمې پر سر ولاړ یمه
اوښکه د غزل مې د ساحل د غاړې چغه شوه
ډوبه مې بېړۍ ده د څپې پر سر ولاړ یمه.

۱۴/۴/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو خبرې

ماتــه انکــار تاتــه د هــو خبــرې نــه دي زده
تــا تــه د راتلــو ماتــه د تلــو خبــرې نــه دي زده
تــه خوبــه مــانې د وعــدو بیاراتــه ودانــه کــړې
ماتــه لــه دروغجنــو د ګیلــو خبــرې نــه دي زده
ستا خوبــه امېــل لکــه سپوږمۍ پــه تټــر وزانګــې
ماتــه د نــاخېرو ګرېوانــو خبــرې نــه دي زده
ته د خم مېلمه شه، سر تر پښو د مستې څانګه شه
ماتــه یــې د اوښــکو د نشــو خبــرې نــه دي زده
زه بې له پښتو نه په ټول ژوند پر بل څه پوه نه شوم
ســتا لکــه مغلــه د پښــتو خبــرې نــه دي زده.

۳۱/۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویر مالت

تــه راتــه خانــده زه سلگو ســره خوشــاله یمــه
تــه پســرلی شــه زه اغــزو ســره خوشــاله یمــه
د ویــر مالــت کــې دهــوس د ادا نــه شــته قــدر
د غــم موســم دی لــه غمــو ســره خوشــاله یمــه
ستوري دې اوري پرخې پرخې پر خوب وړي نظر
زه لکــه شــمعه شــوګیرو ســره خوشــاله یمــه
دزلفــو وربځــې وورو ه بلــې دې نــه شــي ډیــوې
د ژمــي شــپه یــم لــه تیــارو ســره خوشــاله یمــه
نــادان قاتــل راتــه پــه لاره کــې کرلــي ســپرغۍ
زه لکــه دود لویــو لمبــو ســره خوشــاله یمــه
څومره خوږه شوه پــه دې چم کې د وحشت ارتقا
چــې یــې ښــاغلو لېونــو ســره خوشــاله یمــه.

۳۱/۹/۱۳۲۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلی

پسرلي شو ، پسرلی شو
پسرلی مې مسا پر پر کاله راغی
پسرلی مې چې کړي
ګلابي حورې
پسرلی مې چې د خدای
له مهربانو سترګو ووري.
❋ ❋ ❋
پسرلی شو ، پسرلی شو
هره لو ښتنه د وطن مې
د نرګس ډ که کمڅۍ شوه
هره لښته مې د کلي
تکه شنه د جنت څانګه
غنمي وږمې په زلفو
غرنۍ کوترې راغلې
د هوسیو لونې ناڅي
د شنو دښتو پېغلتوب ته.
❋ ❋ ❋
پسرلی شو ، پسرلی شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمر سرې تورې يې ښکل کړې
لمبوې درنا ناوې
غوځوې د شپې رګونه
کړې د ښتو د اسمان کې
د انځرو شنه باغونه
سپوږمۍ سپين رباب اخيستی
رانه ستورې نڅاګر شول.

❋❋❋

پسرلی شو ، پسرلی شو
تودوې مې سرې مينې
زور خمار پر عقل ولم
سد مې اخلې د تاک وينې
ګناهکار ساقې ته ناست يم
راکوې جنتې ((پينې))
هره پاڼه د هر ګل مې
دې ياغې سرته پګړۍ شوه
هر يو کاڼی مې ګلاب شو
هره پرخه مې غوټۍ شوه.

۲۱/۱۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلیزه

نن مې د ښکلې لور د حسن پر سپرلیو
یو بل ګل وټوکېد
نن یې دژوند پنځلسم ستوری رابرشو
د کمڅو پر ماښام
نن یې د تاند عمر د لښتې پېغلتوب ته
بل ګهیځ شین شو
لور مې نن پېغله شوله.

❋ ❋ ❋

نن مې وعده وه، چې دزړه دو چې د ښتې
د سمسورې غوټۍ جشن لمانځم
نن مې وعده وه چې به ناوې کړم
د کور پنځلسمه سپوږمۍ
نن مې وعده وه چې سلګۍ ورته
د شمعو دودوم
او بلومه ډیوې
خو نن د خپلې بدنصیبې سرې غوټۍ
موسکا ته کېنناستم
مایې د باغ د پېغلتوب
ددې تنکۍ شپې سلام وانه خیست
ما شمعې ونه شوای راوړای

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکې ډېوې بلې نه شوې
مايې ترخو شونډو ته
رنګ د خوږو هم ور نه کړ
مايې پر زلفو يو کوچنی پوړنی
نه کړو راخوړ.

✵✵✵

او نن مابنام چې ټوله ورځ
روژه په خوله
دلوی الله پر عبادت بوخته وه
په دې ګناه چې
په نغري کې
مابنامي ټبپر ترې وسوځېدل
مور يې له شپې نه
تر سبا ورته غمبوري
په ځپېړو شنه کړل.
هو !
مورِ دبچو کليزې دا سې لمانځو
زمورِ د ستور دا سې دی ! ! !.

۲۶/۱۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبد الباري جهاني ته(۱)

دهغه د شعر په ځواب کې:
مساپر خيالونه راغلل
مساپر له لرې غرونو
مساپر له لوی سفر نه
يادوي ((دماضي پاڼه))
رانه پوښتي دنن وينې.
❋❋❋
اوس به څنګه ورته وايم؟
اوس به څنګه ورکړم ((زېری))؟
چې يه ستړيه مساپره !
هر لو ښتنه دددې کلي
چې د خدای (ج) له خوبه شنه وه
اوس ښوازې د کارغانو
او زاړه شېطان کېږدی ده.
❋❋❋
اوس به څنګه ورته وايم؟
چې د غرونو څنګل لوټ شو
د څېړيو څڼې پرې دي
ځالې ډ کې له کربوړو
د چنارو په سينه کې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋❋❋

اوس به څنګه ورته وایم؟
چې د نن مینزو کړې ماتې
د پرون ښکلې هنداري
زموږ بوډۍ موري یې کړه بوره
ټول وطن شهید شهید شو
دلته مري د ماضي فصل
دلته مري د سبا زړي
شمله ور غرونه مات شوي
را میراتې لوټې دي.

❋❋❋

اوس به څنګه ورته وایم؟
چې مې مري دمستۍ کلی
دلته ویر دې خندا نه شته
د مرګي لوبه جاري ده
چا خندارا ته وژلې
چامو کور پر انګار وویشت
چا مو پخو چړو باندې
دبچیو مرۍ پرې کړې.

❋❋❋

اوس به څنګه ورته وایم؟
چې د نجونو تور وربل کې
سپرلی شین شو د ځوزانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته اوس دګودر لاره
د اغزو لښکر نیولې
اوس د ښکلو د سرو شونډو
هغه شنې موسکاوې مړې دي
اوس د ښکلي ریبار ژبه
د اغیار پر نوکو وتې
دلته لوېږي د ېرې نه شته
د هجرو تغر ټول شوی.

❋ ❋ ❋

اوس به څنګه ورته وایم؟
چې شهید پلو پر سترګو
د وطن ادکې ژاړي
رنګوي د دعا څلي
هسکوي د ښېرو غرونه
((زور)) له لوړ ګرېوان نه نیسي
د سرو اوښکو په لاسونو
تربنه غواړي د خپل فصل
د دې شنو دانو مرګونه
چې نامردو بزغلیو کې
د مور څه قدر نه شته.

❋ ❋ ❋

ته دې ورک سیوري ته ژاړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه له خپل سيوري نه سترِی
ته له ځان سره په جنګ يې
زه فلک سره په جنګ يم
راته وايي:
ژمی درومي
توتکۍ به بېرته راشي
لکه وړانګې د سپرليو
په وريښمين وريښمېن وزرونو.

***

زه وايم:
ای د ټولو ربه !
که ته چېرې توتکۍ وای
ته راتلې زموږ پر کلي؟
لکه وړانګه د سپرليو
په وريښمين وريښمين وزرونو؟

=۱/۱/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاک

چې يې دنيا ته سترګې راکړې
او غونچې غونچې شوې
پرهغه ورځ مې د مور سرې سترګې غوټۍ شوې
بېرته ونه غوړېدې
چامې پر تړيو او ماشومو شونډو تی کېښود ،
پر هغه ورځ هم دلمر سرې وينې شوې وچې
او يوه شېبه راونه ورېدې
شپه شوه ، شپونکۍ ، سپوږمۍ د ستورو درمو
وږيو وريو پسې هم ونه وتله
تمامه شپه د مړو سلګيو پرزانګو ويده شوم.
❋❋❋
سهارچې پاڅېدم
زموږه د کاله د سرو انګورو نرۍ ونې راته ايښې وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غولانځه پر سپېرو او جل وهلیو شونډو
ما ورته مور وویل.
اوس هغه څاڅکی د انګورو مې پر زړه باندې
نیالګی ولاړ دی
څو چې لوېږم ښاخور تاک مې
له ژوند سره سم لوېږي
زه او تاک دواړه له یوې ریښې یو.

۱۰/۳/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلبرې

هرڅو مره چې پې مخې دي او ښکلې دي دلبرې
هغـــو مره ســـتمګرې او قـــاتلې دي دلبـــرې
پـــوهېږم څـــو خونخـــوره مېلمنـــې وې درنـــه لاړې
زړګيـــه ! خپـــه نـــه شـــې نـــازولې دي دلبـــرې
نه لوز، نه يې وعده، نه يې رښتيا ده چا ليدلې
دې چـم کـې د وفـا لـه غـرو لوېـدلې دي دلبـرې
زمونږ که ځواني اورشوه د دوی ګل له څنګه پرېوت
دا هســې پـر خپـل حسـن غولېـدلې دي دلبـرې
توبه ! لکه دخوار فقير دې خپلې غوسې وسوم
درنـــې دي، پېښـــتنې دي او ښـــاغلې دي دلبـــرې.

۲۹/۳/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ازادي

دلته ځوک نورد پسرليو
دګلونو او وږمو په سوچ کې نه دي
دلته چاته نور زموږه د کورونو
دبامو سپينو کوترو ته
دانې ورکول نه زده.
❋❋❋
دلته دښتوکې د باد له کوڅې هېر دي
چې بيا ښکل کړي
په پردېسو وچو شونډو
د لوګرې پېغلې څنې
دلته چت پر کاله نه شته
چې دا ستړې توتکۍ پکې دمه شي.
❋❋❋
دلته وينه، مينه مړه ده
دلته فصل د لمر وچ شو
دلته قتلې دي دعشق او د ځوانۍ
او پېغلتوب ددې سپېڅلو ګناهونو
د جنت ښکلې هنداړې.
❋❋❋
دلته ساه په باغ کې نه شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته مات د ګل انځور دی
دلته بڼ کې زرغون شوې
د ساراوو د زړو بګوو چغې.

✵✵✵

موږ د مرګ کام کې ژوندي یو
د ښکاري ګوتو کې ناڅو
د سبا کښت یې رالوټ کړ
دا دنن شېبو د بوانو
د پرون پانې ورستې شولې
د مړو او د خانو په لاسونو
ازادي خو وي همداسې
ژوند خو داسې وي کنه !؟

۱۴/۵/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو منثور شعرونه

مصطفی جهاد ته:

زموږ مړینه

-۱-

پرېوزه،
ارام ويده شه !
زموږ مړينه داسې ده
لکه ژوکړه مو چې وه
او ژوکړه مو
لکه مړينه مو چې ده.

❋❋❋

هغوی چې د خپلو کورونو
پر دسترخوانونو
ډوډۍ خوند نه ورته ورکوي
ژوندي وي.
پرېږده !
هغوی چې د پرديو د کاروبار
د افيونو او الکولو په چينو کې
د لغړو فواحشو
د پستو او مرمرينو غولانځو پر غرونو
يوه شېبه خوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د ټولو په ژوند نه ورکوي
ژوندي وي.
او پرېږده !
هغوی چې ویاړ ګڼي
د خپلو ناوو پېغلتوب
له هغوی نه
په پردیو کټونو کې واخلي
ژوندي وي.
او ،
زه او ته
چې ژوندي وو مړه وو ،
نو ،
پرېوزه
ارام ویده شه !
زموږ مړینه
لکه زوکړه مو چې وه
او زوکړه مو
لکه مړینه مو چې ده.
۳۰/۵/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

درد

-۲-

د پلار مړینه مې ولیده
او دورونو زړه چاودون هم
لوږې مې د ږېرې وزغملې
او تندې هم
خو یوه بې دومره دردوونکې نه وه
لکه:
نشه چې نه وي پوره
او ښیښه پای ته ورسي.

۱۷/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغمبران هم ژاړي

-۳-

ونې ! ولې ژاړې؟
ښاخونه يې رانه غوڅ کړل
چا؟
ښاخ مې،
ومې روزه، ومې روزه
چې رالوی شو
تبر ته لاستی شو.

❋❋❋

- موري ! چېرته ځې؟
- دخدای کلي ته.
- مګر دا لويه نړۍ؟
- نړۍ خو د دېوانو ده.
- مېړه دې شته؟
- رانه ورک شو.
- او زامن؟
- لرم يې: قابيل او هابيل.

❋❋❋

- مسيحه ! ته او اوښکې؟
- اوښکې نه، وينې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دچا له‌لاسه؟
- د یهودا له‌لاسه.
- ومې روزه، ومې روزه
- چې رالوی شو
- دښمن ته یې وسپارلم.

***

- وطنه! ته؟
- او دا دی زه هم ژارم.
- څوک دې ژړوي؟
- ملت مې.ملت مې دوه برخې شو:
- قاتل او مقتول
- دربېمګړی نه لري.

۱۸/۳/۱۳۷۰

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخه

-۴-

هغه ورځ مې چې غوښتل
کمڅۍ یې ورته له ګلونو ډکې کړم
د دښتو او بڼونو ګلان
سیلیو یووړل
او نن چې، ګلان بیا راوغوړېدل
هغه نه شته.

❋❋❋

هوکې !
زموږ برخه همدا سې ده
تېر کال مو چې ویالې
له اوبو ډکې وې
زموږ د کلي ژرنده ورانه وه
او اوس چې
د کلي ژرنده بیا ودانه ده
په ویالو کې اوبه نه شته.

۱۲/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا

زما زړه تر جهان لوی دی د جهان تنګه سینه ده
چې زه نه په کې ځایېږم دا دنیا څومره وړه ده؟
زه د جل د غرونو تږی پرواګیر نه یم د لپو
ساقي ! چم مې د ګوټ نه زده زما بحر پېمانه ده
ما مسیح حیران لیدلی د خپلې مور د عفت سوال ته
ما چې نوم د عشق اخیستی را ته لښته زمانه ده
مور بې څنګ ته د ګورناست یو پوکوو په کې ساه ګانې
ګنې دا دژوند ډیوه خولا پخوا تر ازل مړه ده
د تقدیر کچکول پر غاړه مرګ نه خیر د هستۍ غواړو
دا دنیا څومره لولۍ ده، دا دنیا څومره سپېره ده.

۳/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مساپر

څه د ښکلو اوښکو ستوری مساپر پر خاورو خوریم
د چا سترګو نه لوېدلی یوټوټې ټوټې انځور یم
اوس به چېرته پسې لاړ شم نا اشنا کوڅې دي ډېرې
دا دزړه تیر به مې څوک وي چې یې زه د شګو کور یم
چې یې ټپ په سترګو ړوند کړم ترې سرو بادونو یووړم
دا د چا د نظر دوديم؟ دا د چا د نغري اور یم؟
قتلوي مې چې خوبونه، لېونی خیال مې چې وژني
دادکوم پښتون شملې ته د مغل دخولې پېغور یم
ځغلوم اس په دریاب کې، ګرځوم بېړۍ په وچه
دا دکوم جنون امسا یم، دا دچا دعشق شبکور یم؟

۸/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پياله

دا ځواني مې صدقه شه، خو پياله مې تشه مه شه
د زړګي لپه چپه شه، خو پياله مې تشه مه شه
ښه پوهېږم چې مې وژني دا بربنډې د تاک پېغلې
عمره ! يو څاڅکى نشه شه، خو پياله مې تشه مه شه
څو يې ښبنم نه تمامېږي راته څه د زهرو سين شو
دا دژوند وچه چينه شه، خو پياله مې تشه مه شه
دا د دوه کاڼو دنيا چې دومره ګرانه پر موږ پلوري
لکه دود پر اور خوره شه، خو پياله مې تشه مه شه
نه په بر د عمر خوښ يم، نه په ګز د ژوند خو شاله
ټول دلوڅو پښو ناره شه، خو پياله مې تشه مه شه.

۷/۷/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاره

د ژوند مزي خو لنډ شول هغه شپه قراره چېرته ده؟
یاران د لارې ډېر دي خو ملګرو لاره چېرته ده؟
کاروان مو د سپوږمۍ تر څنګ برشو ، خو زموږ مینه
چې تاویل څاروانه ! اوس د خدای لپاره چېرته ده؟
ساقي ! راځنې وچې شوې ډالۍ ورته د زړه لپې
زموږ د وینو ترږې دا ویده خماره چېرته ده؟
موږه ساده ګان یې د دوکو پر ژرندہ دل کړلو
ای عشقه ! د دروغجن دیدن هغه ریباره چېرته ده؟
دا دومره پېړۍ شپه کې د سبا سبا ناري چې دي
شیمه مو د نیمزالو ډېوو تر سهاره چېرته ده؟

۳/۸/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کب

سیندلا همغسې
ځپاند روان دی
او ا سپین ږیری جاله وان
خدای زده
پر کومې دې شګلنې غاړې
خوب وړی دی نه ویښېږي
سترګه مې ورپېده
او ستا دکور کوتره راغله
ستا راکړی ګل یې
زما شملې نه یوور.
زه پوهېدم چې
نن به دا سې وشي
او نور به هېڅکله
درونه رسمه:
بېګاه مې خوب کې
له لاسونو ځنې
کب لوېدلی !

۳/۱۰/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

نیمه شپه، نیمه شپه ده
د سپوږمۍ څانګو ته ناست یم
یو څو سیوري راته ناځي
لکه ډمې عربانې.

❋❋❋

د جنت پیالې یې راوړې
څه وربښمینې پرښتې دي؟
رانه اخلي تاج د عقل
د جنون جوغه یې راکړه.

❋❋❋

اوس د زړه پر پاڼو لیکم
ستا د دوه سترګو غزلې
لکه خدای چې مینه لیک کړه
دا د حورو په لاسونو.

۱۹۹۱ جنوري
مسکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

څانګه

د کومې شپې بله ډیوه یې څانګې !
چې مې د زړه پر کور خوره یې څانګې !
لږ صبر وکړه چې وزګار خو شمه
څنګه بې صبره پیمانه یې څانګې !
شپه د ژمي د راتلو خو نه ده؟
داسې چې بیا کږه وږه یې څانګې !
نه چې یاغي شوندې مې وکړ تېرې؟
له شرمه بیا چې تکه سره یې څانګې !
څنګه د عشق پر قیام نه کړم باور؟
چې راته سیوری او شمله یې څانګې !
د وخت سیلۍ دې رانه وړای کله شي
د پښتني کور مېلمنه یې څانګې !

۱۹۹۱ جنوري
عشق اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه او غر

تاسو مې پېژنئ؟
زما د تن هډوکي
او د خاورو په رنګ مسته وينه
زما د غرونو د هستۍ نښې دي
ما مې د غرو له تيو پېړ رودلي
زما د کور د بامبوټې له پاسه
غر ولاړ دی
او په انګړ کې
هر قدم ته د ځېړيو ونه،
په هره يو ښاخ کې يې
د لمر د زېړېدلو کيسه
او شين اسمان يې
خپلو سترګو ته
له پاڼو نه
رانجه پورووي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماته د خوب او ستړيا
چم نه دی زده
تيارو ته ستوري،
د سبا بربنډو پېغلو ته
لمنې ګنډم
او کرې ورځ سترګې په لار تېروم.
سترګې په لار يم
خو د څه لپاره؟
نه پوهېږم !
وه چې زما تر سيوري هاخوا
دا دنيا نن څومره ښکلې ښکاري
دريغه !
له شرمه راته پاس
د کتو وس نه لري.

۲/۱۱/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی احمد شاه بابا ته:

د غمنو وړی

-۱-

د غنمـــو وړی زمـــا د پګـــړی څانګـــه
د غنمـــو وړی زمـــا د غرونـــو ژبـــه
د غنمـــو وړی زمـــا د ماضـــي درمنـــد
د غنمـــو وړی زمـــا د ســـبا تـــوره.

❋❋❋

د غنمـــو وړی زمـــا اوښـــکو ټکـــی
د غنمـــو وړی زمـــا د موســـکا پاڼـــه
د غنمـــو وړی رنـــګ د ښـــا پېریو
د غنمـــو وړی زمـــا دیـــار ســـندره

❋❋❋

د غنمـــو وړی لمـــر د شـــپو د تیـــو
د غنمـــو وړی ســـیوری د غرمـــو مې
د غنمـــو وړی وړم د ســـــپرلیو
د غنمـــو وړی تـــن د شـــنو خېږیـــو

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

-۲-

د غنمو وږی پاس پر شملې شین شو
طلايي تاج يې نسکور کړ له سرونو
د غنمو وږی شنه دو يار جنده شوه
لکه سره وينه ايت د پاني پت شو.

❋❋❋

د غنمو وږی توره د برېښنا شوه
د دښمنو ورېځو ګېډې يې کړې څېرې
د غنمو وږی زما د غرونو باد شو
له هيبت نه يې زمرو ګيدړې راوړې.

❋❋❋

د غنمو وږی وينه د غيرت شوه
په ککرو کې يې اور د ايمان پو کړ
د غنمو وږی زما د پلار شمله شوه
ټيټېدل يې لکه ستوری چېرته نه زده.

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غنمـــو وږی اور شـــو پرنـــا مردو
هـره لوښتــه يــې تنــور کــړه پــر بګــوو
د لمر بڼ يې له لويديزې سيلۍ خپل کړ
د شـمال د بـاد ترخـه ژبـه يـې پـرې کـړه

❋❋❋

د غنمـو وږی ټـول هېـواد هېـواد شـو
د غنمـو وږی ټــول ولــس دی
د غنمـو وږی زمـا د وطـن هسـک شـو
چې تـر غـاړې يې د بلا لاسونه لنډ دي.

❋❋❋

د غنمـــو وږی زمـــا د پګـــړۍ څانګــه
د غنمـــو وږی زمـــاد غرونـــو ژبـــه
د غنمـــو وږی زمـــاد ماضـــي درمنـــد
د غنمـــو وږی زمـــاد ســـبا تـــوره.

۳/۱۱/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښت

دزلفو شپې دې راورېږي خونسکورې درنه نه شي
ته ګوره هغه کړې وعدې نورې درنه نه شي
بلد نه یم په غبرګ کې د سپېځلي ګناه چېرې
داشونډې وچې روږدې دي سمسورې درنه نه شي
ما څښلي کله نه دي ساقي تور شراب په جام کې
ستاسترګې تکې سرې ښې دي چې تورې درنه نه شي
کمڅې دې راته دارکړه چې منصورشمه ژوندی شم
وېرېږم له هغې نه چې منګورې درنه نه شي
له وربځو نه خیر نه شته کښت مو هم له سینده لېرې
سپرلیه ! څو غوټۍ دي چې کمزورې درنه نه شي.

۱۴/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالباري جهاني ته (۲)

دهغه د شعر په ځواب کې:

مادرته نه وې چې یاغي شو اولس؟
مادرته نه وې چې ژړېږي وطن؟
مادرته نه وې چې نړېږي غرونه؟
مادرته نه وې چې ورانېږي وطن؟

❋❋❋

مادرته نه وې چې د کارغیو سیوری
تاج د شیطان شو لوټوي پرښتې؟
مادرته نه وې چې د حورو حسن
پړه مو پلوري، خرڅوي پرښتې؟

❋❋❋

مادرته نه وې چې د نن سندره
غریبه اوښکه شوه په اور وسوه؟
مادرته نه وې چې ډیوه د سبا
ماته هنداره شوه په کور وسوه؟

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادرته نه وي چې هادرني لوېتي
د اور او وينو پر ګودر زانګي؟
مادرته نه وي چې هاسپېڅلې تسبې
د څولوليو پر تتر زانګي؟

❋❋❋

مايو زخمي تن د وطن ژړلو
اوس له وطن نه وطنونه جوړ شول
ما يې لا يو درد دواکړی نه و
اوس يې له هر ټپه ټپونه جوړ شول

❋❋❋

تا ويل مه ژاړه جوړېږي وطن
زه ويم چې نه يې ناخبر به يې
تا ويل اور دی بيا ګلان دي پسې
زه ويم له دې اوره بهر به يې.

۱۵/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

وینې پر کاله

اوښکې د شپو که د کلو وې په سر واوښتې
لپه وې اوبه، که په نېزو وې په سر واوښتې
ټول عمر باران و ، یوه شپه مو رڼه و نه لیده
پوه نه شوو دژمي که سپرلو وې په سر
واوښـــــــــــــــــــــتې
نه به وایي ژبه د غه ګونګ زړګی شاهد دی خو
لښتې د کمځو که توپانو وې په سر واوښتې
خیر که مو سر لاړ د پښو پل مو ژوندی پاتې
دی
څوورځې کانې په قافلو وې په سر واوښتې
سترې نه شوې غاړې زمونږ اوداپخې چړې ددوی
وینې پر کاله د پښتنو وې پر سر واوښتې.

۱۸/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیدیا

سپېره بیدیا ده په کې پل د بنیادم نه شته
یو څو پېریان دي له پردیو غرو راغلي
بربنډ ېږي، ناڅي، ناڅي
چې تیاره شي بیا سینې پر خپلو میندو سړوي
پر خوارېه خوب پرېوزي.

***

د زهرو ونه ده ولاړه
پر بیزو ادې یې سیوری کړی
بیزو د زهرو پرکې خوري هره ګړۍ ورځنې حمل اخلي
د ورځې د برش، څلو ښنت بچیان زېږوي
دورځې د برش، څلو ښنت ځوانان شي
بیا قتلېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو بیزو ادي پرګي خوري
او لیګا ده هره ورځ نوي بچیان زېږوي.
پېریان ګډېږي
د بیزو ادي په ویر او پر خواریو خاندي
چې شپه تیاره شي
بیا سینې پر خپلو میندو سړوي
پر خوارېه خوب پرېوزي
سپېره بیدیا ده په کې پل د بنیادم نه شته.

۱۹/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګیله

زه دې د کومې ښې ځوانۍ په خاطر؟
ستاد نيمګړې مينې
د سمسورتيا په هيله
پيالې په سر اړوم؛
او زه دې کومو مهربانو سترګو
ته شين غزل وليکم؟
پيالو ته شونډې
د غزل زلفو ته لاس نه ورځي
کله چې زړه کې مې يې.

۲۲/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیخ

شیخ بې نغمې ګډېږي
شیخ د جومات کړکۍ ترلې د واټونو د پوالو ته ناځي
شیخ د خپل عشق د باکرې مور
له ټپونو نه شراب څښلي دي.

✵✵✵

شیخ لکه سپینه پاغونده
بادونه یوسي،
بېرته راشي
او خپل مست سیوري ته ښه وخاندي
شیخ د کوکنارو ګلان وټومبي په تورو څڼو
شیخ توره شپه شي
په غلا غلا د زلیخا د مخ پوړني پسې لاس غځوي.
شیخ بې نغمې ګډېږي
شیخ د خپل عشق د باکرې مور
له تیونو شراب څښلي دي
شیخ تورو څڼو کې ټومبلي
د کوکنارو ګلان.

۹/۳/۱۳۷۱

کابل

ګړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګړۍ پېړۍ ده چې د نیمې شپې له ټکې ځنې نه خوځېږي
ستوري سوځېږي،
شمعې مري،
د ترږمیو لېونۍ د زنداني شپېو دژوندخړې آینې ته ناڅي
کاڼه په لارکې د مېږیو د راتلو شپېو ته غوږ ایښې دی.
❋❋❋
د دوو وروستیو د کمڅو پر سر سپوږمۍ بندي ده
او مساپرې پښې د غوږګو د کاله پر لوري لاره باسي
متې زخمي دي،
بې نوکانوګوتې څڼوکې د شپې پاتې دي
ړوند دګلونو د رنګونو تماشې ته ناست دی.
❋❋❋
ګړۍ زموږ د ژوند سپېڅلی او محکوم کلام دی
ګړۍ، پېړۍ ده چې کرږه ملا سمولی نه شي
ګړۍ غریبه
د پېړیو د سکون پښتې په سر ګرځوي.
❋❋❋
کاڼه په لارکې د مېږیو د راتلو شپېو ته غوږ ایښې دی.
ړوند دګلونو د رنګونو تماشې ته ناست دی
۱۴/۳/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دومره قدري يادشي چې يوڅه خو دې په تله ووې
پوه نه شوم قسم دی چې تا څه ووې ما څه ووې
ټوله شپه رښتيا دې پټ د زړه کور کې ساتلی وم؟
يو غلچکی خوب و په کاله مې تېرېده ووې
ستا د نظر تندر ته مې ټول خوبونه درمند شول
چاراته له وربځو نه خبر د بارانه ووې؟
وينښ وم که ويده وم خدای زده ډېرې مودې تېرې شوې
مينه دې له زړه وه او که هسې دې په خوله ووې؟
کړې مې وعده وه چې دې بيا په کلي نه درځم
هېره وه له مانه خو رېښو د ګرېوانه ووې
وپوښته رښتياترې کوم مغل دې چم کې شته که نه؟
څومره سپکې سپورې مېلمانه ته پښتانه ووې؟.

۱۴/۵/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کلی، دا وطن

کلونه تېر شول، ځواني مري
او درنګونو پسرلي
زموږ پر سوي او غریب مالت
ګذر ونه کړ.
ورېمو د سترګي شپون
دځنو په ځنګلونو کې نڅا ونه کړه
دتورو دښتو دکېږدیو د وریو ژبې
بیا وچې شوې.

❋❋❋

بیامو دکلي د چنارو
پر نیم سویو تنو اور بل شو
د شنو غنمو د ورېښمین فصل کمڅیو ته یې
رنګ بیا د لوګیو ورکړ
بیا یې د ستورو سره تږکری،
د تورو ورېځو
د شیطان مریي ته وبښله.

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلی، وطن
بیا دڅپلیو دمېخونو جنګ کې ساه وباسي
کلی، وطن مو
دخو تورو تجمل ته
بیا له سره قربانېږي
هر قاتل یې
د زخمي ځان له هډوکو ځنې
لاستی د ((بېرغ)) اخلي.

❋❋❋

زموږ سرونه،
زموږ وینې
دشنو چرسو اود بنګو هغه شنې دانې دي
چې دودوي یې ((باباقو)) ملنګ
دغم اود سترپیا شېبه کې.

۲۵/۳/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنازې

وربځو د ستورو جنازې ښخې کړې
بیا پر دې غرو
د رڼو ستورو د نارنجو ګلان نه وریږي
رانه د ستړو مسافرو پښنو پل ورک شو.

❋ ❋ ❋

هره شپه مې ځوانې مېږې تندورنه وژني
هره شپه د ځوانو مېږو جنازې ښخوم
خدای زده
دې لار کې چېرته روغه څېړۍ شته او که نه؟
چې راته غېږ پرانیزي
څادر مې باد وړی دی !.

۲۲/۴/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلی - د پره

ماته د کلي مازیګر یو ځلې بیا وخندل
د مرورو وږمو پېغلو مې د شونډو جل وهلې پاڼې بیا ښکل
کړې
کلی مې بیا لکه د وینې د زړګي پر فصل وبهېده.

❋❋❋

د پلار هوجره لکه کنډکپر پرته ده
نور ترې د سترو بزګرانو د چلم دودونه نه راخېږي
نور يې انګړکې د ښاغلو مسافرو د څپلیو د ګل مېخونښې هم نه شته
له ماتې ملا يې نړېدلي د سنځلو نازولې څنې
او پلار يوازې د کابل په هدیرو کې مسافر پروت دی.

❋❋❋

بیا مې د کلي د اذان اواز له خوبه ویښ کړم
اذان پر کلي باندې خور دی خو په غږ کې يې هماسې
د سپین ږیري ((بلال)) سوز نه شته (۱)
ټول د پکول شاته لمونځونه کوو
او د جومات محراب له مانه د ((بلال)) سپینه پګړۍ غواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋❋❋

کلی هماسې له دېرو ډک دی
دکلي لارې د زلميو تردرنو درنو ګامو نولاندې ساه اخلي
خو ګودرونه رنګ دي
د کلي پېغلې انګېرونو کې د نيا زړې څرخې تاووي
او زه لګيا يمه دپلار زړه دېره چلوم.

۱۸/۲/۱۳۷۱

۱- د شاعر منظور مشر تره مشهور ديني عالم مولوي عبدالحی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلونه

کرلـي مـې جانـان دي پـه اورونـو کې ګلونـه
زه هســې لټومــه پــه ګلونــو کې ګلونــه
زاهـده رانـه کېـږي چـې ماښـام کـې قضـاګانې
لیــدلي مــې د زلفــو ماښــامونو کې ګلونــه
وږمـې وې نابلـدې د کمڅیـو لـه غرونـو راغلـې
زرغـون مـې شـول د کلـي پـه خوړونـو کې ګلونـه
هر ګوټ سره ګلاب شي تکې سرې د پیالو مورګې
جامونـه پـه ګلونـو کـې، جـامونو کې ګلونـه
پـه شـونډو کـې موسـکا خـو یـوه وکـوه جانانـه !
سـپرلی شـه غـوړوه مـې پـه زخمونـو کې ګلونـه.

۲۵/۷/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ((آدم)) وصیت

زه ((آدم)) یم، زه ((آدم)) یم
له جنته شړل شوی
پر دې ځمکې بادشاه شوی
ورور دې وروړ پر کاڼي وویشت
نازولی زوی مې مړ شو.

❋❋❋

زویه! زرکاله پوره شول
یو څو ورځې دې مېلمه یم
څو خبرې درته کړمه
نن به یم سبا به ځمه.

❋❋❋

دغه سپین مزی در واخله
د پستو پستو وربښمو
پکی حک مخ د نبیانو
د جمله وو بادشاهانو
پربښتو وو دی اودلی
له جنته دی راغلی.

❋❋❋

خو وبښته زما د زیرې
اوهمدا جنتي مزی
په یوه تابوت خوندي کړه
ورته جوړ قفل او کلي کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو چې ته او دنيا ده
پر دښمن غلبه ستا ده.

❋❋❋

دا ګوتمۍ مې هم درواخله
ورته وبه ښيې لارې
دا ((ميمون)) اس مې هم ستا دی
ورسره برېښنده توره
هر بری د ستا بری دی
هر زورګير د ستا مريی دی.

❋❋❋

زما ښښې د ستا ښښې
زما لکړه ستا لکړه
زما لاره د ستا لاره
زما چاره د ستا چاره
خو ورو ستې خبره واوره
وينه توی زما د زوی کړه
د مظلوم زوی په بدل کې
زويه ځه ته هم قاتل شه!
د ((آدم)) د غاړې ګل شه!

۲/۹/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمق په لټون

اوربېدلې مې کيسه ده خداى زده کله
له ملانه، له عامي نه که له بله
يو سپين ږيرى چې يې وخت د ځنکدن و
په هوښيارو کې هوښيار او عزتمن و
خپل زامن يې کړل پر ځان باندې چاپېره
وې خبره درته کړم چې نه شي هېره
څه يې چې شته نيم يې په ما پسې خيرات کړئ
څه وېش، څه يې پخه او څه يې سقات کړئ
نيم يې ورکړئ د کوم ځاى نامي دله ته
کوم احمق، نادان، رذيل، حرامزاده ته
چې په نوم د حماقت تر څوک بر نه وي
دغه نيمه برخه ټوله دې دده وي
سړى مړ شو د خيرات کټوې بار شوې
ګېډې ډکې شوې د دار او د نادار شوې
زامن ټول شول مصلحت يې سره وکړ
د احمق سړي لټون ته يې زړه ښه کړ
وې فرض کړى موبابا پر موږ دا کار دى
پسې ګرځو په دې ښار که په بل ښار دى
ګوندې وي چې په دې کار کې کوم حکمت وي
د سپينږيرو خو په نيکو مصلحت وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زامن لاړل نیمه برخه یې تر ملا کړه
په شپو شپو یې خپل زاړه کلي ته شاکړه
د احمقو یې څارله هره لاره
پسې تلل له یوه ښاره تر بل ښاره
لټوه هغوی احمق چې ښه شاخدار وي
احمقان خو ګڼې هر چېرته بسیار وي
خو شاخدار احمق هېچېرې پیدا نه شو
څو چې سر یې د پایتخت پر کوڅو وشو
دوی له ورځو یوه ورځ لیدل په ښار کې
چې راجوړې دي مېلې په هر بازار کې
هرې خوا نه راټول شوي ښه ځوانان دي
څوک یې پېغلې، څوک زاړه، څوک هلکان دي
دچا شونډو کې موسکاوې دي غوړېږي
څوک تندي پر زنګنو وهي ژړېږي
یو خوا ساز دی، پایکوبي ده او خندا ده
بله خوا چغې دي نارې دي او ژړا ده
چا کړه شمله پر سر اېښې خوښې کړي
چاله برېتو نه تار ایستی زبوني کړي
ورونه ګرځي په مېلو کې هورې دورې
دوی لیدل هغه کانې چې نه وې چېرې

دوی لیدل چې د مېلې په هغې خوا کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تخت ځلېږي د رنګونو په رڼا کې
په کې ناست يو عزتمن سړی دی ګوره
چې وربېږي پرې ګلان له هره لوره
طلايي تاج يې پر سره لکه دلمر دی
تيارسی ورته سردار دی که لښکر دی
جوړ تولګی ورته ولاړ دی د ساقيانو
ښکلې پېغلې او په کې دي د زلفانو
دمېلې پرې بله خوا بله کيسه ده
دوی ليدل چې هلته بله هنګامه ده
دوی ليدلو يو سړی چې عزتمند دی
له يوې پښې له ونې نه ځوړند دی
څوک يې سر وهي په سر څوک په سوکانو
نه زړه سوی د جنکو نه د ځوانانو
له ماشوم نه هم خيرات د خپل سر غواړي
خو وهي په کې هر څوک د لاس سوباړي
د سپين ږيري زامن ډېر ورته حيران شول
بيا په لټه د دليل او د برهان شول
له يو چا ځنې يې وکړل تپوسونه
چې راښيه د خدای پار دی دليلونه

د يوه مو ولې دومره هرکلی کړ؟
او له بل ځنې مو جوړ د کوڅې سپی کړ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

وی هغه چې اوس د تخت پر سر مستي کړي
پس له دې نه به پرموږه پاچاهي کړي
او دا بل چې تالیده سر په ژړا و
یو ساعت مخکې زموږ پر سر پاچا و
موږ دنوي هرکلی کړو څه چې غواړي
بیا چې زوړ شو نو وهو په کې سوباړي
د بابا زامنو ووې چې مو ومونږ
ها احمق چې موپه ټول جهان کې نه مونږ
د شاهي په باغ کې ناست نه ګوري مني
ښه پوهیږي د سبا سوباړي ویني
نیمه برخه دبابا یې رابهر کړه
بیا یې ټوله د بادشاه په لاس کې ورکړه.

۷/۱۰/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بادشاه او معشوقه

تېره هېره زمانه کې يو بادشاه و
نازولی په هر ملک ددې دنيا و
خدای ورکړې دبدبه دتاج اوتخت وه
په هر ځای ورته ګونډه اوښه دبخت وه
خزانې يې وې د شتو وتې له شماره
هر خزان يې ښايسته و له بهاره
نه کمی و د لښکرو نه د زرو
نه کمبود په کې د مينځو او نوکرو
شمار يې نه و په حرم کې دبيبيانو
نه د ښکلو معشوقو نه دساقيانو
هر محل يې د دنيا پر سر جنت و
رب ورکړی له ازله دا عزت و
د بادشاه په دلبرانو کې يوه وه
چې په ټولو کې ښايسته لکه ډيوه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکــــه حــــوره هســــې ښــــکلې نـــازولې
تــــه بــــه وايـــې لــــه جنتــــه وه راغلـــې
چـــا ليــدلی داســـې حســـن چېـــرې نــــه و
ډېـــر شـــاهان يـــې پـــه ليـــدو پســـې ړانـــده وو
د بادشـــاه ټولـــه هســـتي ددې هســـتي وه
د شـــپې ورځـــې پـــايکوبي وه بدمســـتي وه
دغـــه نـــورې معشـــوقې، نـــورې بيبيـــانې
ورتــــه ټــــولې د ښــــو خـــاورې وې خـــوارانې
يــــو وېښــــته ددې او دا ټولــــه دنيـــا
بــــدلوه کلــــه دداســـې عشـــق بادشـــا
يـــوه ورځ يـــې پـــه شـــېبو د بدمســـتۍ کـــې
د خونـــدونو او رنګونـــو پـــه ځـــولۍ کـــې
ســـرې د نـــاز شـــونډې راپرانيســـتې ادا تـــه
څـــو خبـــرې وې چـــې ويـــې کـــړې بادشـــاه تـــه
وې پلانـــی حـــاکم دې ډېـــر درتـــه خـــاين دی
تــــه پــــوهېږې نــــه خــــو مـــا تـــه مبـــين دی

❃❃❃

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې خبمه د مستۍ ټوله شوه سهار شو
د مظلوم حاکم تیاري خوني ته لار شو
پس له څو ورځو پوښتنو احوالونو
پس له ډېرو تحقیقونو ، تپوسونو
شوه معلومه چې تقصیر د حاکم نه دی
تش تومت د معشوقې د ترخه زړه دی
پس له هغې بادشاه ډېر ورنه خفه شو
سلطان لاړو درباریانو ته جرګه شو
وې که څه هم ډېر پر دې ښکلې مین یم
خو والله چې پر هغې پېښې غمجن یم
زه وېرېږمه که بیا هم داسې وشي
خدای خبر چې ددې ملک چارې به څه شي
درباریانو ورته وویل سلطانه
نوریې مه منه خبره عالیشانه
بادشاه ووې ناممکنه ده ملګرو
چې ځان منع کړم د هغې له خبرو

❋❋❋

یوه شپه بادشاه دربار نه رابهر شو
معشوقې سره ملګری په چکر شو
پر بېړۍ سواره روان وو په دریاب کې
معشوقه یې کړه ګوزاره په تالاب کې
معشوقه لاړه خو اوریې د عشق بل کړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

لګېدلی د باد شاه پر تش ګوګل کړ
بیا باد شاه شېبې پر او ښکو لنده ولې
او ښکې څه چې یې سرې وینې بهولې
باد شاه هسې خوار وزار او تور کمند شو
چې ګوزار د عشق او مینې له سمند شو
درباریانو ورته ووې ای امیره !
ای زمونږ د سرو سیوریه ای زهیره !
اوس چې مرې ورپسې ولې دې غرقاب کړه
خپله مینه دې لاهو په دې دریاب کړه
باد شاه ووې ورته ای عالیجنابه
زه خراب نه یم نه ملک خانه خرابه.

۲۹/۱۰/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر قبر مې

ما مې دا خپل قبر په سترګو ولید
قبر،
زما د سفر نوې بېړۍ
د وچې ځمکې سمندر کې غړوي د مسافرو مسافرې شپېلۍ
او قبر کښونکي
سترې سترې رانه پښنو ځنې شپېلۍ وباسي.

❋❋❋

بربندې پښې، سپينې جامې پر غاړه
زه مې د خپلې جنازې پر سر ولاړ يم
د ملا غږ ته مې غوږ نيولی
چې بلوي مې پر ګناه د ثوابونو څراغ
زه ورته سرې سترګې ژړېږم
وايم دروغ دي
ملا مه يې وايه!

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کور او کلي نه مې ساندې خېژي
ادې د زوی چیغې وهي
بچیان دادا ببرته له خدایه غواړي
د چاپه خوله کې چېرته نه شته چې شاعر مړ دی
او دلته زما په جنازه کې
یو شاعر
خپلې مېرمنې سره ناڅي او سندرې بولي.

۵/۱۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بزګر

څنګه سرې دِلې په سر واخیستم؟
زما دلاس د خولو فصل نه یو شین بوټی راپاتې نه دی
چېرته یو ژېړ وږی هم نه شته چې یې پاس پر پټکي کېږدم
له ګودر څنې په برېتو کې موسکی تېرشم
په مخه لاړ شم، شاته وګورم
پر ښکلي اشنا بیا د یوې بلې وعدې زېری وکړم
دِلیو څه ونه کړل؟
بزګر لګیا دی تر خپلې
لور سره خبرې کوي
بزګر ژړېږي
او وریو ورته غوږ نیولی.

۲/۱/۱۳۷۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګړیواله

بنګړیواله توره بیا پر کلي راغله
بنګړیواله شرنګ پر ولو ،
د ښایسته رنګونو څانګه
بنګړیواله زموږ د کلي
دزلمیو د ((طالعو)) د نازکې غوټۍ وږم
بنګړیواله زموږ د کلي
د پېغلوټو د اختر د شپېو زېرى.
❋❋❋
بنګړیواله توره راغله
رنګه بنګه ساه نیولې
په پستو پستو زګېروو یې
د هر کاڼي تپوس وکړ
خو زموږ د کلي لارو
د پردیسې بنګړیوالې
تش د خولې سلام وانه خیست
وې یې: هو ! ربښتیا زړه شوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغو سترګو رب وهلو
خدايزده چېرته
بيا پرکومو نابلدو کوڅو سر کړم؟

❋ ❋ ❋

بنګړيواله تورې تم شوه
حک حيرانه پښېمانه
بنګړيوالې په لستوڼي
دښو دوړې جارو کړې
هر دېوال يېددې کلي
له خوارېه نظره تېر کړ
وې يې: نه، کلي همدا دی
دا کوڅې هغه کوڅې دي
خو حيرانه يم چې څنګه
نن مې پل په کې پردی شو؟

❋ ❋ ❋

بنګړيواله رنګېدله، بوګنېدله
چې له لرې زمونږ دکلي
پخوانی ښارو ښکاره شوه
يو اشنا سلام يې وکړ
اودانه يې دانګورو
د بوډۍ په خوله کې ورکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وې يې: ځه نو بنګړېوالې
ځه ورځه پر مخ دې ښه شه
اوس نو هغه کلی نه دی
او د ښکلو مړوندونه
ډېر کلونه شول چې پرې دي.

۱۱/۱/۱۳۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

غـچ

...خویو تریخ د زهرو جام دی
نه څه سره لري نه سپینه
نه یې رنګ شته
نه یې خوند شته
نه یې پاتې شته نه مړینه.

❋ ❋ ❋

عجیبه ډالۍ یې راوړه
پرښتو ، د جنت حورو
شپېلوي راته هډوکي
قتلوي سر توره مینه
سین د زوو دی ترې څاڅي
وریتوي د زړونو وینې

❋ ❋ ❋

اوس پوهېږئ؟ څه یې وکړل؟
ها لوبګرو د باغونو ؟
یوه وښوده په ګوته
بل یې دل کړه پر غاښونو.

❋ ❋ ❋

اوس یې غـچ له موږه اخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رېدي مو ژرندې پر سرونو
ورشه غوځه دې کړه ونه
راشه وادې خله غنمينه
نه يې رنګ شته
نه يې خوند شته
نه يې پاتې شته نه مړينه
قتلوي سرتوره مينه
وريتوي د زړونو مينه
...خويو تريخ د زهرو جام دی
نه څه سره لري نه سپينه (!)

۱۲/۲/۱۳۷۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاپېرۍ

دغره په لوړه څوکه ګورئ
چې د ستورو د هيليو تر ښکو لاندې
زما دميني ښاپېرۍ ناسته ده
چيغې وهي
تندې اخيستې پرې باران نه ووري
په تورو وربل يې
د چندڼو پاڼو اور واخيست
غزل وسوځېد.

✵✵✵

څومره درنه او پښتنه ده اوښکه
اوښکه دزړه له نازولې کوره راغله
زما په لپو کې راپرېوته

(c) ketabton.com: The Digital Library

او زه لګيا يم لوړې څوکې ته
په لپو کې او به خېږوم
څوکې ته ورسم نږدې شم
بيا د ځمکې تل ته ولوېږم
او به او به شم
ښاپېرۍ تنده وژني
او زه او بو وړی يم !.

۱۲/۲/۱۳۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلاني بلبلې

سیلاني بلبلې لاړې
نور د باغ د خوب په سین کې
د بلبلو سرود نه شته
د شنو چیغو تصویر تت دی
نور د باغ د سرو ګلونو
د بلبلو د سرو شونډو
نازولې مینه مړه ده
نور د پانو پر کمڅیو
سهارونه د سپرلیو
څپرته پرخې پرخې نه شول
((سر له سره پالنګه هسک کړه فتح خانه
لویه خدایه، سیلانې بلبلې والوتې له باغه.))
سیلاني بلبلې لاړې
نور پر اس د ننګیالیو
د پګړیو د شملو
د لوړو لوړو
اسماني غرو پته نه شته
نور د برېتو پر سرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تاوه
د پښتون
اسرافیلي شپېلۍ کښه ده
نور هغه ډګر مات شوی
او پرغاړه د پردیو
هغه مستې
سپینې تورې لښتې نه شوې
((رابیا)) بله ناره وکړه:
((سره له سره پالنګه هسک کړه فتح خانه
رابیا ګلې پونده ورته کړه سپره شوه)).

۳۱/۳/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

روږده

زړه شړلی یم لـه کـوره اور مـې بـل دی پـه کالـه کـې
لږ مې پرد بږده چې ویده شم ستا دزلفو پـه ځنګله کـې
سترګې ستا سترګو کې لامبي ملامت را باندې مـه کـړه
تنـده کلـه ماتـه شـوې د کبـانو پـه ویالـه کـې؟
ما دمات زړه له هرشرنګه د شنو چیغو مالت جوړکړ
نه دي نوم وځي له زړه نه، نه مې شپه کوي په خولـه کـې
د سـینې پربـاغ دې تلـم ستا د سـینې قـراول تـم کـړم
اوس نو پرې چې مې زندۍ کړې ستا دغـاړې امېله کې
چې په پټه دې خوله راکړه تا پـه خپلو لاسو غـل کـړم
نن ستړې وې سبا درمند روږده دا سې کوي غله کې

۳/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنده

د فردوس د عیش کوربه دی
غرقوي دنیا د ترکو
خو لا تشې مړې غواړي
د سوالګر ساړه نغري نه.

***

د سوما جامونه لاس کې
زموږ دوینو لامبوزن شول
نه سرېږي، نه ماتېږي
د مړو شومانو تنده.

۲۱/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د دوه ویشت کلن ځوان وراره شفیق الله متین شهادت

ویرنه

خلکو ګورئ چې پر کور مې د غم اور لکه غر پرېوت
د فلک خونړی لاس مې لکه تبر پر سر پرېوت
هر یو کانی مو قاتل شو راته بېل بېل پر در پرېوت
د سرو وینو په کاله کې بیا د وینو ګودر پرېوت
څه درانه چنار ته ناست هم د مرګي پر خنجر پرېوت
یو رون لمر مې د کاله و، سهر وخوت سهر پرېوت
مرګه څومره ګناهکار یې ورانوې د عزت کلي
له بې پتو ځنې تښتې رنګوې د عفت کلي

❋❋❋

خدایه څنګه به شم صبر څنګه اور مې کړم په زړه کې
زېږېدلی یم لویېږم دا دویر په زنګانه کې
چېرته اور چېرته توپان وي راته سم ووري کاله کې
غم زما د کور کوربه دی، مرګ مې ناست په دالانه کې
نه په غېږ کې د نیا لوی شوم نه په غېږه د نیکه کې
پرون پرې د پلار مری شوه نن ساه قتله په وراره کې
څه د غم په ورځ پیدا یم څه د غم په ورځ به مرمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویــه خدایــه لویــه خدایــه ! دا څــه یمــه دا څــه یمــه.

❋❋❋

ټول کهول مې جارجارو وای خو ((شفیق)) راته په کور وای
دا زلمی ستوری د کور مې د نیکه پـر درګاه خور وای
تــل د قــام د پګــړۍ ګــل وای د ټبــر د پــت انځــور وای
غـم يې تـل زما پرسـر وای دا دژوند پـر نيلي سـور وای
دده درد وای زما مرګ وای دده کور وای زما ګـور وای
زما خونـــه وای خرابـــه خـــو ودان نغـــری د ورور وای
تو لعنـت زما پـه غـم شـه زه يـې زوړ کـړم دی زوړ نـه شـو
کال په کال رانه کښت ربيي خو وړ ستر ګی دی مـوړ نـه شو

❋❋❋

لا يې سيوري ته ناست نه وم ځوانيمرګ شو بهـار وسـو
سم چې ګل جوړشو شلمې تـه، شـمله وسـوه ګلـزار وسـو
چې راخوت د سهار ستوری، ستوری وسو سـهار وسـو
هغه رنګه ځواني وسوه هغه دنـګ دنـګ سـپېدار وسـو
ځاربـدې چـې ورنـه ښـکلې هـا دښـکليو سـردار وسـو
ګلالـی لالـی مـې وسـو ، وطـن وسـو ځـېد ښـار وسـو
پر هر سربانديې اوربل دی سر دې پورته کړه ((شفيقه))
پـر مـزار بانـدې دې سـوځي لـه (يمينـه)) تـر ((عقيقـه)).

❋❋❋

وروره تـه خـو د ګـور نـه وې سـتا ځواني د ګـل ځـواني وه
ستا ښايسـت د ګـل ښايسـت و ، سـتا ثاني د ګـل ثـاني وه
ســتا د خــولې د تکبير چيغـــه ددې کلـــي ودانـــي وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــه د ســرو يــا قوتو كــان وې خــو وطــن كــې ارزانــي وه
ورور د ورور پــه لاســو وژنــي دلتــه دا مســلماني وه
دلتــه داســې نــاداني وه، دلتــه داســې نــاداني وه
مګرتــه يــوازې نــه يــې دلتــه د نــګ غرونــه قتلېــږي
دلتــه ســيند پرچــړو وژنــي دلتــه ټــول وطــن نړېــږي.

۲۲/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې لور داسې لوونه

ورېځې بيا لامبي پر اور ووري پر ګلو
دا زلمی سپرلی خو نه دی د سوځلو
له اسمانه د سکروټو غر راپرېوت
سوځوي مې ښکلې کلی د سنځلو
بيا د ګلو د حيا پرناموس جنګ دی
څانګې سترې شوې د ځان پر قتلولو
د باغ سپين مرونډ رېبلی دی اغزيو
پرې يې نه ښود چېرته جوړ ګرېوان د ګلو
د سيندونو مست او ښان وسول له تندې
د هيليو پېغلې بيا لاړې له کلو
د سپوږمۍ پر وربل مري غونچې د ستورو
لمر د ځان جنازه وړي پر خپلو ولو
موج د وينو ګلان وکول سپرلی شو
څه حاجت شته؟ د ګلاب او د سنبلو
بيا لنده نه شوه ډوډۍ د ((عيسی)) جام کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاتې نه شول هغه سره شراب د څښلو
د پيالو پر شرنګار يو ويده ويښ نه شو
نه ساقي شته نه کنډول د کړنګولو
يوې شمعې د شپو د بو پرتندي ونه ويشت
يو پتنګ نه شته لمبو کې د لامبلو
دا ويدې سترګې د بڼ پرې رڼې نه شوې
چيغې پرېوتې رانجو کې د بلبلو
فلک اور پسې اخيستی سترګې نه شو
د دې مستو چتو ستورو په رېبلو
نازولې غوټۍ نه شوې په کې بلې
تور لوګي دي چې ټيکري شول د وربلو
د ماتم ډمو بنګړي د ښکلو مات کړل
غوځ شوي ورنه نکريزي له منګولو
په پرهر زړه مې لاس مه وهه جانانه
دا خوسا لوپټه نه ده د ګنډلو
زرغون شوی چم په چم برسات د اوښکو
قتل شوي موسمونه د خندلو
دا چمن چمن وطن دار ته بس نه شو
نه يو شين ډډ د چنار شته نه د ولو

مني بيا ورته له سره سيخان سره کړل
دا لاله دي له ازله د داغلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې خوارو پر قسمت به باران نه وي
چې لمبې ووري په کور د جل وهلو
يو پرې شوی رگ مو ښخ لکه تاک نه شو
يو سر نه شته په دې ښار کې د ښندلو
نه د عقل پر اس سور نه ليوني شته
نه شته ژبه د زنځير نه دويلو
څه ايرې د بې قدرۍ وربانديې شنې شوې
دا درنې شناختې خو نه دي د کتلو
ددې کلي ښاريان مړه له سره وژني
غشي ولي بيا پر زړونو د بسملو
نه يو مټ د تيارو جنگ ته چېرته پاتې
نه يولاس د خپل گرېوان د څېرولو
د لمبو ترخېمو يو ((ابراهيم)) نه شته
پيدا نه شو يو ((منصور)) د دارختلو
بيالوبدلی دی((رستم)) د((شغاد)) څاه
کې
لاره نه شته دي گړنگ نه دوتلو
نه يې گرد په تورو دښتو کې د اس شته
نه ناري د شهسوارو د دانگلو

بيايوشين زمری دې غرونو کې لوی نه شو
يوه تشه جنډه نه شته پر مورچلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شنو چیغو له کاروان سره سفر دی
ژبه نښتې په تالو کې د غزلو
سرله تورو خاورو پورته کړه
((خوشاله)) !
لا خوغږ د ((هجري)) پاتې پر
((مغلو)).

۹/۵/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه جام، نه څادر

څو تور سرې
څو سپين سرې
((يو څو اوښې))
((څو پسونه))
څه غريب ستړی کاروان دی؟
باد راوړې پانې رېږدي.
❋ ❋ ❋
((قاف)) لمبو پرسر اخيستی
ښاپېرۍ شوې مساپرې
خدای خبر دی چې به دمه
بيا پرکومو غرونو کېږدي؟
❋ ❋ ❋
څنګه رنګې ميکدې دي
څنګه ښکلې شونډې سوځي
جانه بيا به دې ساقي شم
((که مې غم د ډوډۍ پرېږدي)).
❋ ❋ ❋
نه ترانګې د کېږدۍ شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه څپلۍ، نه څادرونه
لوټوي د جام ناموس مې
پر شهيدې پګړۍ پښې ږدي.
❋❋❋
څو تور سرې
څو سپين سرې
((يو څو اوښې))
((څو پسونه))
څه غريب سترې کاروان دی؟
باد راوړې پاڼې ربړدي.

۹/۷/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیوری (۲)

ماخوټول عمر له کوچیو سره مینه کړې
کوچي لوګي،
کوچي بادونه،
کوچۍ پېغلې
او کوچۍ کېږدۍ
ماخو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې
❋❋❋
- کله چې باد
زما د کور پر رژېدلو او ختېنو بامو
د خپل ناپایه منزلونو سفرونه وهي
زه ترې مدام
د خپل ورک شوي سیوري
د ټوخي غږ اورم.
- کله چې
ما د شوګیرو د تورو غرونو ترشا
د خوب کوچۍ
زما د سترګو په رڼې کېږدۍ راپېښنه وکړي
زه د کوچیو د کاروان
د هغه مست

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ددې سترې اوښې
دغاړې له زنګونو څڅې
د خپل ورک شوي سیوري
سترې غزل اورم.
- کله چې
د کوچۍ پېغلې د رنګین وربل ماښام
او د کمڅيو د غځېدلو غرونو شپو ته ګورم
زه ترې مدام
د خپل ورک شوي سیوري
د پرهرجنو وینو
د شنو غوټیو شین سلام اورم.
- کله چې
تر سترېو سترېو منزلونو وروسته
د هغو دنګو غرو تر غاړو
د ورو ورو وریو
د خندا تمځایو نه ګورم
زه مې خپل سیوري وینم
چې ورته لپو کې اوبه ورکوي
او له شنو سترګو يې سترياوې مینځي
ما خوټول عمر له کوچیو سره مینه کړې.

❋❋❋

ای د بې ننښو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبې کوره شنو بادونو په څېر
زموږ د کوچیو
لالهاند کاروانه !
- ای ددې دنګو دنګو غرونو
او د لویو دښتو
په سپینو سپینو او سپېڅلو پیو
را لویه شوې کوچۍ !
- ای ددې غرونو د څېړیو
او چندړو دباغونو
پر لندو لښتو ویده کوچیه !
ـ او ای د غرونو د شپونکیو
د شپېلیو په وزرونو کې
راتاوې کېږدۍ !
سیوری مې ببرته راکړئ !
زه مې یوازې د غم غر
او د خنداوو جنازې
پر خپلو سترو
او بې کسو اوږو نه شم وړلای
سیوری مې ببرته راکړئ !
زه پر دې ارتې او پراخې نړۍ
ایکې یوازې
همدا سیوری لرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سيوري مې ببرته راکړئ !

✵✵✵

ما خو ټول عمر له کوچيو سره مينه کړې
کوچۍ لوګي،
کوچي بادونه،
کوچۍ پېغلې
او کوچۍ کېږدۍ
ما خو ټول عمر له کوچيو سره مينه کړې.

۲۲/۸/۱۳۸۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېرمنې ته لیک:

کورمې

شپې شي، شپې ومري
او د ورځو اوښې بيا وزېږي، بيا قتلې شي
خو زه ژوندی یمه د شپو ، ورځو د قتل انتظار ته ناست یم
ویې څښم، ویې خورم،
ګړی، ګړی ویده پاتې شم، بیا پاڅېږم
پورته شم، بیا یې وڅښم، بیا یې وخورم، بیا ویده شم
شپې شي،
شپې ومري،
او د ورځو اوښې بیا وزېږي
بیا قتلې شي.

***

زما د ځانګې یخ وهلي ګلان لاړل
چې د ښکلي مشرق زلفو نه
په څڼو کې د لمر ښکلي ګلونه کېږدي
او زه یوازې د پنجرې په څنګ کې ناست یم
له خپل ځانه سره ((ګاتې)) کوم
کله نا نځکو ته لمنې اوبم

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله انګړ کې له خپل سیوري سره پاڅم په ((موسییو)) سر شم
خو د ((موسییو)) چم مې هم نه دی زده
کله د خدای له وېرې پاڅم
ستا لمن مخې ته واچوم پرې لمونځ وکوم
سترې ستومان شم پر لمونځونو
خو لمانځه نه وروسته
خولې ته دعا نه راځي
خدای ته دعا هم پښتنې ژبې ته سوال ښکاري
او زه د سوال او د سوالګر له نامه کرکه لرم.
شپې شي،
شپې ومري،
او د ورځو اوښې بیا وزېږي
بیا قتلې شي.

***

زما د کور ښاپېرۍ تللې د مالت د کوه قاف په سفر
نور مې د کور له دېوالونو نه
د عطرو ګلان نه وربېږي
هره شېبه
د سرو ګلونو د غوټیو د عطرونو پر ځای
د ورور د چرسو او د شنو بنګو دودونه څښمه
څوک د ډوډۍ پر سر لګیا دی
نامینځلی لاس ګولۍ تاووي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل د یو بل د خولې مړۍ شماري
بل پخلنځی د شنو نسوارو په شنو لاړو ډک کړ
نور د دې کور د عادتونو په ښيښنه کې خپل مخ نه شم ليدی
ښاپېرۍ بېرته راشه !
ګلونو راشئ !
زما تشه ځانګه بیا ډکه کړئ !

۳/۱۰/۱۳۸۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل (۱)

منم چې وطن وران شو مګر وران نه شو دا غر
اسمان يې په سر کېوت خو ستومان نه شو دا غر
حاجت څه د بېړۍ شته دا مې کلی دا مې کور
خبر دې چېرته نوحه په توپان نه شو دا غر
هر کاڼی يې رهبر دی هره پرخه يې قيام
بې توري بې شملې نه شو حيران نه شو دا غر
وربېږي دې اورونه پرې دا غاړه دا يې سر
سوزېږي خوله هوډه پښېمان نه شو دا غر
قربان يې شم له ضده چې يې هېڅ نه کړو بدل
هماسې چې افغان وبل افغان نه شو دا غر.

۳/۱۲/۱۳۸۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحمان

وچې خاورې نه بهر شو
هومره لوی شو لکه غر
هغه ړوند سترګې پیدا کړې
هغه ګونګ شو ژبور
په بې پوندو پښو ګرځي
دا سپوږمۍ ده که دا لمر
لویه ځمکه یې پیدا کړه
هسک په تله برابر
دا شنې ونې دي که څانګې
ورته ټولو ایښی سر
هر څه پرمخې پراته دي یادوي نوم د رحمان
تاته چا وې چې دروغ دي نعمتونه د سبحان؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

٭٭٭

ځوک يې جوړ کړ له کودړې
ځوک يې پاځوه له اوره
څه خوږې، تروې اوبه دي
ځي بهېږي لور تر لوره
تکه شنه هره دانه ده
هره ونه يې سمسوره
لکه غرونه ببړۍ ګانې
په دا شنه درياب کې ګوره
ځوک پيدا کړي ځوک فنا کړي
ځوک تر کوره ځوک تر ګوره
يا خو وباسي له سينده مرغلرې او مرجان
تاته چا وې چې درواغ دي نعمتونه د سبحان؟

٭٭٭

وخت د تلې رانږدې دی
نه بقا شته نه مهلت شته
که پېرى دی که انسان دی
نه يې زور نه يې همت شته
بې لوګيو سرې لمبې دي
نه ارام شته نه راحت شته
دا اسمان به چوي له وېرې
داسې غم داسې هيبت شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

له اسمان او ځمکې وو ځه
که دې توان که دې طاقت شته
چې کرل دې اوس يې رېبه دا ده ورځ د امتحان
تاته چاوې چې درواغ دي نعمتونه د سبحان؟*

* دا شعر له سوره رحمان څخه په الهام ويل شوی دی.

۱۴/۱۲/۱۳۸۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند

پېږۍ يې تېرې شوې هوښيار نه شو
چا وې د کلي سيند مهار نه شو؟
زه به رسوا کړم بې ننګي د څپو
که جاله وان راته په قار نه شو.

۲/۱/۱۳۷۳
کابل- ماهيپر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرونده

ځمکه هېڅکله د سینې د سر شین شوی نازولی زړی نه هېروي
زړی هم مور غواړي.

❋❋❋

باد ددې غره له تالا شوي کلي راغی
زمورږ د ښکلې کروندې په سپینو تیو کې یې پې، وچې کړې
زړي له لوږې مړه شول
او زه تنها پاتې شوم
د کروندې پر وچو تیو د ماشومو شهیدانو سرې جنډې شنې شوې
کرونده بوره شوله
کرونده زړه پر شا پرته ده
د اسمان د مور پر سپینو نازولو بچو ناړې شیندي
کرونده باد نه دا د ځیرې لمن پور غواړي.

❋❋❋

کرونده ژاړي راته چیغې وهي:
زویه ! فقیره او ناکامه شومه
سبا به سره اورونه مړه وي
او د کلي دغه سوړ تنور به ژاړي
او له لوږې به مري
لاړ شه ! د بلې کروندې د سینې زړی شه او وغوړېږه
زه به دې هله مور شم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ها بزګره او نهره پېغله راشي راته وخاندي
او ووايي چې ای مورې !
دادی نن بيا مره شوم
وچه ډوډۍ مې بيا له لاړو سره تېره کړله.

❋❋❋

تنور لګيا دی رانه اور غواړي.

۱۵/۲/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کچل

یـو سـړی نـوم یـې حسـن د کونـډې زوی و
د کچـل پـه نـوم مشـهور پـر کلـي، کـوی و
پیـــدا کـــړی رب تنبـــل او هـــم بېکـــار و
همېشـــه بـــه دی د مـــور پـــر اوږو بـــار و
یـــوه ورځ یـــې ابـــۍ ویوســـته لـــه کـــوره
څـه پـه چـل، څـه پـه تـدبیر او څـه پـه زوره
کچـــل لاړه لـــه خپـــل ښـــار ځنـــې بهـــر شـــو
تـر هغـو چـې پـر یـوې دښـتې برابـر شـو
خـوار او سـتړی یـوې ونـې تـه دمـه شـو
چـې لـه لـرې یـو ټـولی ورتـه ښـکاره شـو
یـــو هجـــوم و چـــې پـــرې راغـــی د مچـــانو
سره جګړه وه چې پرې جوړه شوه یـارانو
کچـــل دم ســـاعت پـــر ټولـــو بریـــالی شـــو
لـه غـروره هسـې مسـت لکـه زمـری شـو
بیـا یـې ولیکـل پـر غټـو تـورو بانـدې
چـــې ویـــده و د هغـــې ونـــې د لانـــدې:
((شل مې مړه، سل مې زخمي، سل مې ازاد کړل
دښـمنان مـې پـه یـوه ګـوزار بربـاد کـړل))
په دې وخت کې یو لښـکر چې د سلطان و
پـــر همـــدې لاره پـــه کـــوم مقصـــد روان و

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی لیدل چې یو سړی دلته ویده دی
او ترپاسه یې یو لیک په رپېده دی
لیک یې ولوسته لښکر ورته حیران دی
وې یې دادی چې رښتینی قهرمان دی
لښکر وخوځېد په منډو خپل سلطان ته
وې یې راشه شاها ! ګوره پهلوان ته
سل ازاد ، سل یې زخمي، سل یې وژلي
اتلان نه شته تر ده چې مونږ لیدلي
ددې شاه چې له بل شاه سره جګړه وه
د بري او ماتې وېره ور سره وه
په لیدو ددغه ځوان هومره خوشال شو
ته به وا چې د بري یې شین نهال شو
حسن راغی د دربار د غاړې ګل شو
د عیشونو تود باران وربانديې تل شو
بلـه ورځ هغه د جنګ چغه خپره شوه
اول ټولو نه حسن باندې ناره شوه
د جګړې کالي یې واغوستل کچل ته
اوس یې بیایي د مېړانې تود مورچل ته
وې یې زین کړه هغه اس چې دې خوښېږي
مېړني پر مېړنو اسو سپرېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کچل چې لا د خره سپرلي يې نه زده
د جګړو پر مېړنو اسو يې څه زده؟
کچل هغه اس را خلاص کړ له رسۍ نه
چې بېزار و له ازله زنده ګۍ نه
هغه اس چې نه مردار و، نه ژوندی و
پرې سپور شوی د سلطان دا مېړنی و
ټولو ووې په رښتيا چې قهرمان دی
پر همدې اس د جګړې پر لور روان دی
کچل ووې اوس مې وتړئ په پړي
چې چارپېر مې شي تر اس د بدن غړي
د کچل خو دا کارونه و له ډاره
چې ګوزار يې نه کړي اس په سمه لاره
خو پادشاه وې چې دا کار دی د نرانو
نه وېرېږي په تش لاس له دښمنانو
کچل لاړه د جګړې په لور وان شو
سر لښکری ګډ د رزم په ميدان شو
چې يې وليد د دښمن د لښکر سيوری
هلته جوړ شو له کچل څنې کربوړی
دی روان و چې تر مخې يې شوه ونه
هغه ونه چې له بېخه وه چينجنه
بيا له وېرې يې ترې غېږه کړه چارپېره
ونه ووته له خاورو نه تر زېره

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـر اس سـپور، ونـه پـه لاسـو کـې کچـل
ښـــکاربده هغـــو دښـــمنو تـــه اجـــل
دښـــمنانو چـــې یـــې نـــوم و اوربـــدلی
خـو پـر سـترګو یـې هـر ګـز نـه و لیـدلی
وې ترلـی پـر اس سـپور پـر مـورږ روان دی
ونـه باسـي پـه لاسـونو دا څـه ځـوان دی
مـــوږه نـــه یـــو پـــر رښـــتیا د ده د زور
داســـې بربښـــي لکـــه تنـــدر، لکـــه اور
دښـــمنانو د جګـــړې لـــه لـــوري شـــاکړه
فتحـه داسـې رب پـر برخـه د پادشـاه کـړه
پادشـــاه وویلـــې کچـــل تـــه پهلوانـــه
مبـارک شـه لـور مـې در کـړه درتـه ځوانـه
بیـا کچـل سـره لـه نـاوې راغـی کـور تـه
شـهزادګۍ یـې کـړه نـوکره خپلـې مـور تـه
اوس مېـــړه د مېړنیـــو حســـن خـــان دی
هم باتور دی، هم اتـل دی، هم ښـه ځـوان دی.

۱۹/۲/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله پویان ته!

یو رنګ- یو باد

زه د دردونو رسېدلی فصل
زه مې د ځوانو ارمانونو شهید
زه مې د پېغلو سهرونو قاتل
زه مې د سترېو منزلونو شهید.

❋❋❋

زه له خپل ځانه ستړی شوی سیوری
زه له خپل ځانه ستړی شوی شاعر
زه هغه هېر، هغه نیمګړی غزل
هغه له سترګو غورځېدلی شاعر.

❋❋❋

زه رالوېدلی د موسکا له غرونو
اور راکې مړ دی هسې سکور یمه زه
زړه کې هنداره د سبا قتله ده
لکه حباب هسې یو کور یمه زه.

❋❋❋

زه ددې تورو شپو کېږدۍ ته ناست یم
مانه د ورځو تاج محل هېر دی
زه د تیارو د ډمو رنګ وهلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مانه د سرو شونډو غزل هېر دی.

❋❋❋

زه د ابلیس ناوې په ښکار وړی یم
زه د بدرنګې ګناه اور کې سوځم
زما یې خوله د شپې پر تیو ایښې
زه د کمبختو ستورو کور کې سوځم.

❋❋❋

زه ددې ورېځو سمندر کې لاهو
او ته ساحل راته د لمر ښیې
زه د لولیو شپو په غېږ کې ستړی
ته راته غېږه د سهر ښیې.

❋❋❋

ما د زړو بګوو چیغې وژنې
رانه پېښې څه د بلبلو غواړې.
زه د بلا ژامو کې شپې تېروم
ته راته عزم د خندلو غواړې.

❋❋❋

زما یې چیغې په زنځیر تړلې
لکه فرهاد راته تېشې راکوې
زما یې شونډې په توبو ګنډلې
ته ګنا هکار راته نشې راکوې.

❋❋❋

ګوره زه مړیم ته آیت د سبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه راځه اشنا یه هېر مې که
رنګ مې وانخلې له دې سوې دردمند
باد یم راوړی په باد تېر مې که.

۲۸/۳/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل(۲)

غر څومره ښکلی دی؟
د تېرو دارام سین
د موسکا
وینښو څپو کې ویده،
غر
ددې شگو په تو کریو کې
د لمر د سرو انگورو
د باران هادې.

✵✵✵

غر څومره ښکلی دی!
د لارې د کاروان د تږیو اوښو
هر قدم کې
د شنو پرخو گړی
غرمو د مینو د کیسو
سمسوره ژبه
او د ښکلو ښاپېریو
د کمڅو د سرو گلونو
د باغچو مالې.
غر
د ښارونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او کوڅو
او د بامونو
له تورتمو زندانونو نه د وتو
شنو يادونو
د سفر او ازاديو ذکر.
غر
د هوسيو او بازانو
ددې سترېيو سترېيو منډو
او خويونو
دغه ښکلی
زړه راکښونکی انځور.
غر څومره ښکلی دی اشنا
دا څومره ښکلی دی غر !

۲۷/۵/۱۳۷۳
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل او خنجر

یو روڼ د سبا باد یم تکل شته خو وزر نه شته
دا خنګه پسرلی دی؟ سهر شته مازیګر نه شته
ای شپې ! ته دې له ستورو نه دا ورېې پلو ډک کړه
زموږ د ورځو برخه کې خو ځاځکی د لمر نه شته
جنډې نه شوې د یرو کې هغه شنې د چلم وریځې
وطن مې د شملو دی، خو یوه هم پر سر نه شته
یو ګل چیرته کمځو کې لکه ستوری زرغون نه شو
منګولې پر نکریزو او منګی پر ګودر نه شته
را شنه نه شوه پر ژبه د چا بیا میوندي کریکه
شپېلۍ پر کږو بربتو، یو غمی پر خنجر نه شته
ننګیاله چې دې خوا کې نه ((خزان)) شته نه ((ټکور شته))
والله چې په دې ښار کې غزل نه شته، هنر نه شته.

۱۳/۷/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کجاوې !

 څوک دی؟ د کوم ځای دی؟ او چېرې درومي؟
نه پوهېږم !
چې د سهار د شنو وږمو د شنې زېږدا شېبه کې
د جامو غر په اوږو مات کړم
د شنه خوب د شنو اوبو په سین کې ولامبم او ستړی شمه
دی شي نږدې
سپینې جامې راځنې وتښتوي
او د غنمو پر وربښمینې پولې وخېژي او چیغې کړي چې:
ای لامبوزنه،
ای د سین سپینو کبانو ،
ای د باغ مرغیو !
ما درته سرې، تورې جامې راوړي
راشئ دا سپینې او خیرنې جامې وغورځوئ !
څه شېبه وروسته ددې کلي د مرغیو
او کبانو جامې نوې شي
سین تور شي
ونې تورې
کلی سور
او کلی تور غوندې شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا کجاوه پر اوږو بار کړي
خدای زده چېرته به ځي.

****

کله چې پاڅم
هغه وینم چې روان دی
او د دښتو پر نویو لارو منډې وهي
او کجاوه یې زما له تکو شنو خوبو ډکه ده
بیا د کوچیو د کاروان مخې ته تم شي
او هر خوب مې
موتی موتی پر وریو او ونبانو وېشي
کجاوه بیا تشه شي
بیا درمو له مخې شنه واښه راټول کړي
کجاوه له سره ډکه شي
موسکۍ شي
بېرته وخوځېږي
شپه شي، تیاره شي
نورو ورېځو سره یوځای شي
باران شي
او له سترې کجاوې سره راوڅڅېږي
بیا د غنمو پر وربښمینو زلفو وخېږي
او چیغې کړي چې:
جامې مو سرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامې مو تورې،
او خويونه مو ژېړ !
داسې يو زېړې راته وکړي
او روان شي
خدای زده چېرته به ځي؟

۱۸/۲/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چوپتیا

زما د کور ځراغ ماښام نه تر سبا سوځي
او له ماښامه تر سبا
د خپلې ښکلې تنهایۍ له تورو زلفو سره مینه کوم
ما یې د زړه پر دښتې کور کړلی
ما د چوپتیا له سپینو تیونه
د ژوند د چینې غړپ کړی دی.

***

زما د کور ځراغ ماښام نه تر سبا سوځي
خو به مې خیال
لکه یتیمې مرغلرې
د غزل له یاقوتي شونډو راونه څڅېږي
نور به د سترګو له هندارو نه د خیال
او د غزل شنه انځورونه ټول کړم
نور مې د خیال واکې چوپتیا ته ښنم.

۲۴/۲/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالقهار عاصي پر شهادت
یوه منثوره ویرنه:

زه هم د رځم !

مور چې سترګې غړولې
او مور چې دادی سترګې غړوو
د مینې کیسه مو نه ده زده
مور مینه نه پېژنو
وینه پېژنو
وینه او مړینه زمور برخلیک دی
وینه او مړینه زمور تاریخ دی.

***

مور لا مینه نه ده لیدلې
مینه هغه کوچی باد دی چې پر غولي مو هېڅکله شین نه شو
مور مینه نه پېژنو
زمور نوم یې له وینې او مړینې سره تړلی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتيا ،
د((حسين)) او ((يزيد)) کيسه دې زده ده ؟
پېړۍ پېړۍ کېږي چې
د ((يزيد)) په لاس کې توره شنه ده
يوه توره توره
يوه سره توره
هغه توره چې ((حسين)) پرې هره ورځ وژني
او د ((حسين)) پر مرۍ يې راکاږي
مګر تا د ((حسين)) مړينه ليدلې ده ؟
مګر دا ((يزيد)) نه دی چې هره ورځ مري؟
((مګر دا ((حسين)) نه دی چې هره ورځ زېږي ؟))
هو ،
موږ مينه نه پېژنو
وينه پېژنو
وينه او مړينه زموږ برخليک دی
وينه او مړينه زموږ تاريخ دی
_ خو څرنګه برخليک ؟
د ((حسين)) برخليک ؟
خو څرنګه تاريخ؟
د ((حسين)) تاريخ !
رښتيا ،
زموږ نوم يې د ((حسين)) له نامه سره هم تړلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

ای تاته وایم !
موږ دې په یاد یو ؟
زموږ جونګړې دې په زړه دي؟
او کله دې زموږ پر جونګړو
هغه بې ییبرې لوګي نه دي هېر؟
هلته چې خاوره یې یوازې یوه لویشت ده
نیم یې زندان او نیمه یې هدیره
هغه زموږ کلی دی
او هلته زموږ جونګړې شنې دي
هلته چې د نغریو پر سرونو لوګي له لوږې مري
او اوبه له تندې جل وهي
هلته زموږ کلی دی
زه او ته هلته پیدا یو
زموږ د کلي لاره پر ګلونو نه
پر اغزیو ده
پر دغو لارو زموږ ییلې او تناکې پښې
پر لوټو
پر کاڼو لګي
زموږ لارې قاتلې دي
زموږ لاروي قاتلان دي
دغه سترې او قاتلې لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ستړيو کاروانونو ته
او به نه
ويني ورکوي
زموږ د ستړيو منزلونو ويني
زموږ د ستړيو ارمانونو ويني
هوکې !
موږ مينه نه پېژنو
وينه پېژنو
وينه او مړينه زموږ برخليک دی
وينه او مړينه زموږ تاريخ دی
رښتيا ،
کله دې د سيندونو مړينه ليدلې ده؟
ګوره ! سيندونه هم مري
او زموږ نوم يې
د سيندونو له نامه سره هم تړلی دی.

❋❋❋

ای ! کله چې تېپي پرښتې
لکه د وينو څاڅکي
دانه دانه له اسمانه څاڅي
تا د اسمان د زړه چاودون شپېه
ای ! کله چې وربځې
د سپوږمۍ د سپين کميس تنۍ پرانيزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا د ستورو په سترګو کې
د وينو چغارې ليدلې دي؟
او کله چې ړلۍ
د غوټيو موسکۍ شونډې
په غاښونو څيري
ته د ونو او ګلبوټو د ويرجن غزل کاڼو
پر زړه ويشتلی يې؟
هو کې،
سپوږمۍ مري
او ستوري هم مري
خو ته يې چېرې هديرو ته ناست يې؟
دا تيارې دي چې هره ورځ مري
او دا
سپوږمۍ او ستوري دي چې
څو مري هومره زېږي.

❋❋❋

موږ چې را زېږېدلي يو
او موږ چې دادی ژوند کوو
له غزل سره زېږېدلي يو
او له شعر سره مو ژوند کړی دی
غزل مو د ډوډۍ مالګه
او شعر مو د کور چت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ژوند شعر دی
یو تریخ شعر
او زموږ شعر ژوند دی
یو تریخ ژوند
خو تا کله د غزل مړینه لیدلې ده؟
او کله د شعر مړینې ته ناست یې؟
موږ مینه نه پېژنو
وینه پېژنو
وینه او مړینه زموږ برخلیک دی
وینه او مړینه زموږ تاریخ دی
رښتیا،
زموږ نوم یې د شعر له نامه سره هم تړلی دی.

***

پوهېږې؟
زه او ته دواړه له یوې ونې یو
ته لاړې
خو باور لرم چې زه هم درځم
ځو دا شلېدلې ریښه یوه شي
باور لرم!
باور لرم!

۲۴/۷/۱۳۷۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور ته مثنوي

مـــورې دا غـــر د غمـــو چېرتـــه يوســـم؟
دا هـــديرې پـــر اوږو چېرتـــه يوســـم
راتـه ميـراث يـو سـور ګرېـوان خو نـه دی
دا يـو يعقـوب او يـو كنعـان خـو نـه دی
هـره لو ښـت ځـاه ده هـره ځـاه كـې يوسـف
د هـر كـاروان د پښـو درزا كـې يوسـف.

❋❋❋

مـــورې پـــه وينـــو كـــې خـــوټېږي چـــړې
لكـــه بـــاران پـــر مـــوږ ورېـــږي چـــړې
دا پــر يـــوه ((حســـين)) ژړا خـــو نـــه ده
دا يـــو ځـــو ورځـــې كـــربلا خـــو نـــه ده
راغـــی پـــه ســـر راتـــه بادشـــاه شـــو يزيـــد
زمـــوږ د كلـــي شهنشـــاه شـــو يزيـــد.

❋❋❋

مـورې پـه زړه كـې يـو پرهـر خـو نـه دی
مـــورې تنهـــا قتـــل د لمـــر خـــو نـــه دی
دلتـــه هـــر ســـتوری او ســـپوږمۍ قتلـــه ده
دلتـــه هـــر ګـــل، هـــره غـــوټۍ قتلـــه ده
مـــورې لـــوګی شـــو او ســـوزېږي وطـــن

(c) ketabton.com: The Digital Library

مــورې پــه ســرو تــورو قتلېــږي وطــن.

❋❋❋

مــورې یــو ویــر او یــو ناکــام خــو نــه دی
دا یــو خوشــال او یــو بهــرام خــو نــه دی
دلتـــه یـــو ازې مســـیحا خـــو نـــه دی
دلتـــه یـــو ازې یهـــودا خـــو نـــه دی
دلتــه هــر کــانی او انســان شــو قابیــل
هــر یــو لســتونی هــر ګرېــوان شــو قابیــل.

❋❋❋

مــورې یــو غــر دلتــه ابــاد خــو نــه دی
هغــه پــامیر، هغــه شمشــاد خــو نــه دی
دلتــه کبــان دلتـــه ســیندونه ســوځي
دلتـــه لـــه تنـــدې بارانونـــه ســـوځي
د بــاغ نــاموس راتــه اغزیــو لــوټ کــړ
پــت د کېږدیــو مــې پردیــو لــوټ کــړ.

❋❋❋

مــورې شــملې شــته خــو ســرونه نــه شــته
د بــرې مــو شــته پــه کــې کتهونــه نــه شــته
بادونـــه راغلـــل چلمونـــه مـــات شـــول
هغـــه د کلـــي چنارونـــه مـــات شـــول
مــورې زخمــي دی مــورې وران دی ګــودر

(c) ketabton.com: The Digital Library

یـــو جـــل وهلـــی بیابـــان دی ګـــودر.

❋❋❋

مـوري یـو غـم او زړه چـاودون خـو نـه دی
مــوري د وینــو یـــو جیحـــون خـــو نـــه دی
دلتـــه هـــر کـــاڼي کـــې جیحـــون دی مـــوري
دلتـه پـه خپـل کـور کـې بېلتـون دی مـوري
مــوري یـــو تنـــدر دې پـــر کـــور ولګېـــد
ســـتا پـــر ســـپېڅلې لمـــن اور ولګېـــد.

❋❋❋

مـــوري زړګـــی دې را چـــې ویـــې ژاړم
دا مـــات منګـــی دې را چـــې ویـــې ژاړم
زه دې د مـــړې ونـــې بلبـــل نـــه شـــومه
ســـویو کمڅیـــو تـــه دې ګـــل نـــه شـــومه
سـترګو تـه اوښـکې څـو پیـالې خـو راکـه
دعـــا دې نـــه غـــواړم ښـــېرې خـــو راکـــه.

۱۹/۸/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېرى(۱)

زړګيـه زېـرى زېـرى چـې وږمـه د سـبا راغلـه
زمـا د تيـارو کلـي تـه ډيـوه د سـبا راغلـه
بـاور مـې کلـه نـه شو چې بـه بيـا پېښـه راوکړي
دې قتلـو پسـرليو کـې غونچـه د سـبا راغلـه
حيران وم چې ماشوم غزل به کوم غوږ کې ويده کړم؟
کانـه کانـه مالـت تـه مـې نغمـه د سـبا راغلـه
کلونـه پس بـه بيـا پـر جـل وهلـې دښـتې ووري
لـه سـپينو پرخـو ډکـه لوپټـه د سـبا راغلـه
نه مړ نه يې ژوندى کړم دې مغول يوازېتوب مې
اى وږيـو هـوجرو زېـرى پښـتنه د سـبا راغلـه.

۲۵/۹/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمګړی غزل

ولـول زلفـې خـورې کـړه غـوړوه راباندې شـپې
لـه تـورو شـپو دې جـار شـم وو روه راباندې شـپې
ږمـنځ دې کـړو کاکـل کـې اخـر زړه راتـه زخمـي
هر څاڅکی یې شو ستوری څځوه راباندې شـپې
ما ستا د خیال یو سیوری کړ د شپو لـه سپوږمۍ پـور
سپوږمۍ شـه لکـه خیـال مې بلـوه راباندې شـپې
هـر خـوب مـې وږی وږی دی هـر خـوب وهلـی جـل
کېـږدۍ مـې د لیمـو شـه خـوروه راباندې شـپې
سـتا سـترګې پښـتنې دي زه یـو سـتړی مسـاپر
د سـترګو پـه هـوجرو کـې تېـروه راباندې شـپې
بس دومره چې سپرلی شم او یو ګل شم د کمڅو
خـړوب مـې پـه دې شـپو کـړه بهـوه راباندې شـپې
ارمـان مـې د نیمګـړي غـزل هـېڅ نـه شـو پـوره
پـه لېچـو مـې سـر کېـده زنګـوه راباندې شـپې.

۲۷/۹/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپېلۍ(۱)

د غـره پـه ذهـن کـې خـوره شـوه شـپېلۍ
پـه سـرو ممـاڼو مېلمنـه شـوه شـپېلۍ
دا د کېــــږدۍ پلـــو خـــو واړوئ لـــږ
تللـې کـوچۍ وه راسـتنه شـوه شـپېلۍ
وري زلمـي شـول، اوښـې پېغلـې شـولې
لکـه ځېـړۍ پـه غرونـو شـنه شـوه شـپېلۍ
ســـتورو جـــامې د اتـــڼ واغوســـتلې
د هســک د دښــتو ترانــه شــوه شــپېلۍ
پښــتني غرونــو پــه کــې ســاه پــو کــړې
ځکــه درنــه او پښــتنه شــوه شــپېلۍ
راتــه يــې ښـکل کړلـې غمبـورې د خيـال
بيـا د غـزل د کـورډ يـوه شـوه شـپېلۍ.

۳۰/۹/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زرتشت خوب

زرتشت تروني لاندې پروت دی
د ستړیا او د خولو دا خونړی سېلاب یې باد ته اېښی
زرتشت جل وهلی
زرتشت له ډېرو مودو پس د ستړیو سترګو تورو ځمځو کې
د خوب له پرښتو سره تر غاړې وتی
زرتشت ویده دی
زرتشت جل وهلی.

❋❋❋

زرتشت ویده دی
زرتشت جل وهلی
زرتشت د خوب د پرښتو د وربلونو د ماښام پر ځنګله نه مړېږي
زرتشت د ښکلو پرښتو د اننګیو په هندارو کې خوبونهویني
زرتشت ویده دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زرتشت جل وهلی
ای د ځنګلونو
او د غرونو لویه خدایه!
نه پوهېږم
هغه مار چېرته دی؟

۱۸/۱۱/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته وناڅه هنداري !

نن مې اوښکې
دا د سترګو له صدف نه څڅېدلې مرغلرې
زما د څيرې اوبو وړي ګرېوانه خړې ډولۍ کې
لکه ناوې سرې منګولې د ښو پر ځنګله ايښې
د پښتون کور ناوکۍ ده
په خوله ژاړي
نن مې اوښکه ناوې شوې
راته وناڅه هنداري !

❋❋❋

نن مې کب د سرو ويرونو
د غمونو د ويرجن سيند
د تورتمو ، لېونيو او ياغي څپو د زړه پټې کبړدۍ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښکاري خندا د جال مزو کې کېوت
نن مې لوند ګرېوان وچ شوی
خو يو څاڅکی په کې شين دی
ته به وايې د لمر کور دی
ته به وا د سپوږمۍ شپه ده
نن مې اوښکه ناوې شوې
راته وناڅه هنداري !

۲۷/۱۱/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رځنې لاړم کلیه !

څومره ښایسته دي
زموږ د کلي چم کې
دا د شنه سین په شنو اوبو کې
د کبانو بچي.
څومره ښایسته دي دې ویالو کې
د هیلیو دغه سپینې لونې
د دوی نازکې منډې
د دوی نازکې چیغې.

❋❋❋

څومره ښایسته دي
زموږ د کلي
د سپېدارو ترټیکریو
غرمنې خوبونه
او مازیګر په شنو چینو کې
د کرۍ ورځې ستړیاوو مینځل.

❋❋❋

څومره ښایسته دي
زموږ د کلي په چېلو کې
د انګورو ښیښې
او د ګیلاسو د وړو وړو نیالګیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګنې، ګنې شنګلې
چې سرې مرۍ يې دي
زمونږه د باغو
د ښاپېريو ياقوتي غوړوالۍ.
❋❋❋
ځومره ښايسته دي
زمونږ د کلي
د غوزانو هسکې، هسکې ونې
او د ښاخونو په هر رګ کې يې
د مست زړګي د وينو لپې
چې ترې غريبې پېغلې اخلي
خپلو شونډو ته
د حسن خدايي رنګونه.
❋❋❋
ځومره ښايسته دی
دې ګودر کې
زمونږ د پېغلو د شينکيو منګوټيو
د چاودون
او ماتېدلو اواز.
ځومره ښايسته دی
دا زمونږ د کروندګرو
د ځپرو کلی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو مره ښايسته ده
دا زموږه د لوګرو
دا هار د ېره.
زه درنه ځم
د خداى پامان
درځنې لاړم کليه !
مادې د حسن په مالت کې
ددې وخت د سوداګرو
وينې ځښونکې سترګې چېرته پرېږدي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروغ

ډېرو ډېرو ښکلو مې
پر د ښتې د سينې، د تورو زلفو شپې زرغونې کړې
ډېره د اورنيو اننګيو د لمبو د سيند څپو کې
زما د شونډو بېړۍ تاوه شوه راتاوه شوه
شپه د تورو زلفو
او ورېمه د اننګو شوم
خو دا ګل
او دا شاعر زړګی د چا نه شو
ډېرې مودې وشوې چې مې زړه
د ستا د زلفو په ځنګله کې
د ماښام د شپېو ستوری دی
زه د هېچا نه شومه
يوازې ايکې ستا شومه
تا هم راته دروغ ووې دروغجنې،
درواغجنې !
درواغجنې !
هغه ګل، هغه شاعر زړګی مې بېرته را !.
۱۳۷۴ل
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزلبولې

ما يې په سترګو کې کېږدۍ وهلې
خدايه ! ګرداب کې مې بېړۍ وهلې
چې يې په شپو کې خپل غرهم شي ترې ورک
هغو کمڅو کې مې غوټۍ وهلې
دا چې يې نن لاره کې سم شين شومه
نيمو شپېو کې مې پېړۍ وهلې
دا د باران څه زړه چاودون خو نه و
ما يې پر بام باندې سلګۍ وهلې
ترې غزلبولې چغې هم نه ورې
بيا يې پر ټپ راته پټۍ وهلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند ته غزل

رژېږي پـانـې پـانـې تـش ګرېـوان شـولې ای سـینده !
یـو ښـار وې د هنـدارو ولـې وران شـولې ای سـینده !
یــوه مســـته نغمــه نــه شــوې پــه ورا کــې د کبــانو
نــه دې ســپینو هیلیـو تــه جانـان شـولې ای سـینده !
پــرون خــو د شــېبو د نــاوې پېغلــه ښــکلا تــه وې
خـو نـن یـې لکـه زلفـې پرېشـان شـولې ای سـینده !
سپین ږیری جالـه وان د کلي نـه شـته مودې وشوې
دا اوس ولې په سترګو کې حیران شولې ای سینده !
اشـنا ګـوره چـې بیـا دې د څپـو زمـري ګـونګي دي
ارامــه غلــو وهلـی یـو کـاروان شـولې ای سـینده !
یو لور وې د شنو ولو خو اوس ښکاري چې پـه خپلـه
کېږدیـو غونـدې ونـه د بیابـان شـولې ای سـینده !.

۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

د غـره تـر غـاړې ناست یم شپه سپوږمۍ سره کومه
خبـــرې دې جانانـــه ! لـــه شـــپېلۍ ســـره کومـــه
ستا سترګې خو کوچۍ شولې ایلبند په ایلبند ګرځي
اوس جنـګ د هغـو سـترګو لـه هوسـۍ سره کومـه
نازونـه خـو تـا وکـول پـر مـا بانـدې زوال شـول
د خـال پـر ځـای دې مینـه تروږمـۍ سـره کومـه
مـاخوب درځنـې وړی دی خپـه چـې نـه شـئ سـتورو !
ګیلـې یـې لکـه وربځـې لـه سـیلۍ سـره کومـه
یـو غـر دی او څـو کـاڼي یـوه شـنه کبلـه نـه شـته
بـاران شـوم ژړاګـانې لـه کېـږدۍ سـره کومـه.

۲/۱/۱۳۷۴
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپېلۍ (۲)

شپېلۍ د پرخو پرخو شونډو په غرمو وري
شپېلۍ د سترې شپنې لارې ته کېږدۍ وهلې
شپېلۍ په للمو للمو غرو اوري.

❋❋❋

شپونکيه ! ماته دې شپېلۍ مه شه
د جل موسم دې،
د جل شپې دې
او د ورېځو اوښې بيا شنډې دي
راته يو څاڅکی د باران خو شه !
باران پښتون شو
د خپل کور پر بامو نه وورېږي
باران ورغلی په پرديو ووري.

❋❋❋

شپېلۍ پر للمو للمو غرو اوري
شپېلۍ د سترې شپنۍ لارې ته کېږدۍ وهلې
شپېلۍ د پرخو پرخو شونډو په غرمو اوري.

۸/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتنه

ما دې د تن سپينې ښيښې نه هغه سره شراب لا نه دي څښلي
ما دې يوازې دوه غوټې د انګو ښکل کړې
خمار دې کړمه خو نشه دې نه کړم
د بېسدۍ هغه شېبه دې نه کړم
تندې اخيستی يم
شراب قطره قطره خو را کړه
د مرغلينو ښيښو منځ کې
د خوږې ګناه کاله ته
اجازه خو را کړه !

۱۴/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وینو غزل

مــادې اوربدې لارې څــارلې خــو اشــنا مــه راځــه
قــدر دې نــه شــته پســرلیه پــر دې خــوا مــه راځــه
مــوږه د شــپې د تیــو روږدې یــو ســبا څــه کــوو
وړانګــې دې ټــولې کــړه ورځــه دلتــه ســبا مــه راځــه
مــوږ د مرګــي غشــي پــر زړه هــر مــازیګر خــوړلي
د نظــر غشــیه پــر دې ســوې کــربلا مــه راځــه
دلتــه ســارا د دیــدن قتلــه ده، هــر کــانې قتــل
دلتــه یــو پــل د مجنــون نــه شــته دی لــیلا مــه راځــه
د ویــر پــه چــم کــې خنــدا ګانې اوربــدی کلــه شــم؟
یــو اســویلی شــه راتــه ډکــه لــه خنــدا مــه راځــه
د ذهــن وران یــو کــور مــې شــته پــه کــې د وینــو غــزل
دې بــې قــدری کــې د ښایســت غزلــې بیــا مــه راځــه

۱۵/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۳)

غر مې د زړه پر هره پاڼه لکه ګل شین دی
غر مې چې زړه سمسورې د ښتې کې کېږدي، وهلې
لکه د ستا چې کشمالیو کې کاکل شین دی.

***

زړه مې کوچی دی
وینه مینه په کې غره کرلي
کوچی بوډا شو،
کوچی مري،
خولا د غره په مینه موړ نه شو
کوچی د غره پر شګو ناست دی
د غره کاڼو ته لمونځونه کوي
کوچی چنار دی پاس د غره په تور وربل شین دی
غر مې د زړه پر وطن ټوله لکه کابل شین دی.

۲۵/۱/۱۳۷۴
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۴)

ماته د غره د لاسو بوی راځي
مېږې وېدې دي زما ړوند سفر په خوب کې ويني.
❋❋❋
هلته به غر د شنه سپرلي د دسترخوان پرسرلګیا وي
د باران پر رڼو څاڅکو به لاسونه مينځي
غره به د څانګو پر وربښمینو تیو خوله ایښې وي
او ګلورینې پې به څاڅې څاڅکې څاڅکي له ګرېوانه د غره
هلته به سپین سهر ساقي وي
د غوټيو کنډولیو کې به وېشي دوړ. موشراب دغره پرجل وهلو کاڼو
هلته به سیورو د څېرېو ته شپونکی اشنا شپېلۍ غږوي
. ماته د غره د لاسو بوی راځي
مېږې وېدې دي زما ړوند سفر په خوب کې ويني.

۲۵/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

آس (۲)

آس لکه بوت هسې حيران ولاړ دی
نور يې له پوندو نه ګردونه د زلمو پر څنو نه وورېږي
آس لکه مست ښامار،
دغــاړې هســک بېــرغ پرخپلو شـلوا وخوب وړو اوږو نــه شــې
وړلای.

✵ ✵ ✵

آس لکه بوت هسې حيران ولاړ دی
نوريې د تورو غزلونه د ګامونو تندرونو کې زرغون نه شول
نوريې د لوړو غرو له څوکونه ارنه وړلې د شنوشنوتوپانونو کيسې
دا آس بې تورې،
بې جنډې
څومره بدرنګ ښکاري!

۱۰/۳/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب

پرېږده یوه بله پیاله هم په سر واړومه

❋❋❋

بېگاه مې خوب لیدلی
له سرو گلابو پرښتو راته جامې اودلې
ستورې مې زانگې ځکرېوان په لیکو
دلاس غل مې رانه ورک دی
ستا دزلفو توروشپو نه راته شپې راوړي
اود غنمو نارنجي فصل کړي راته په سترگو کې
د وږو نارنجي خوبونه.

❋❋❋

پرېږده یوه بله پیاله هم په سر واړومه.

۱۰/۴/۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۵)

غر،
سیند ،
ښېږې،
زه له همدغو جوړ یم
غر مې هډوکي
سیند مې وینه
او هر رګ مې د ښېږیو ځانګه
زما یې نوم د غره او سیند اود ښېږیو په لاسو لیکلی.

❋❋❋

غر د ښېږیو شنه شمله په سر د کلي پر دېرو خور دی
د خدای له شنه تخته پرې وورې لکه سپین باران
د پېغلو پېغلو ستورو حورې
سیند تر غېږې لاندې ناځې
او ځپې ځپې تیونه یې اوبه اوبه شول.

❋❋❋

سیند ،
ښېږې:
زه له همدغو جوړ یم
مور مې د غره د سرو لمرونو د توپان هغه زړه ابۍ ده
ټوله ورځ
د لمر په سرو وړانګو ډوډۍ پخوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار مې دغره هغه ګوربت دی
چې تر سیورو د وزرونو یې
د وربځو د کاروان د توپاني او ښانو پل وچ دی.

❋❋❋

غر،
سیند،
ځبړی:
زه له همدغو جوړ یم
چې د ګناه او ګناهونو میندې لنګې شي،
له خولې د جبرائیل نه د غضب ځګونه لارې وکړي
نوح مې د غره پر سره کېږدی غوړوي
زموږ غرونه توپان نه پېژني
د ازادۍ او عشق نومونه ملایکو ته زما د غرو شملو ښوولي.

❋❋❋

مور مې د سنید ځپو ته ناسته ده
په لمر راته ډوډۍ پخوي
پلار مې ګوربت دی
راته بولي د ځبړیو د شنو ځانګو
او د لوړو لوړو غرو د شملو سرود.

۲۰/۴/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کښتونه- دا بادونه

دا ترخو باران د اوښکو؟
دا ترخو د تورو وریځو چپاوونه؟
دا ترخو قتل د لمر، قتل د سیورو؟
دا ترخو زما کښتونه، ستا اسونه؟

***

دا ترخو زګېروي د باغ، د سپوږمۍ چیغې؟
دا ترخو د شپو په موټو کې قمچینې؟
دا ترخو د بې حیا پردې په تورو
راته وژني پښتنې پښتنې مینې؟

***

دا ترخو د مینې تور سفر ته لارې؟
دا ترخو نېزې د باد، کمڅۍ د ګلو؟
دا ترخو پر دې هوجرو یرغل د واورو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ترخو تبر په غاړه کې د ولو؟

❋ ❋ ❋

دا ترخو دا خوارې ځمکې، خوارې سپارې؟
دا ترخو دغه نهر نهر فصلونه؟
دا ترخو زخمي ورغوي د لوګرو؟
دا ترخو يې له تنهاکو نه باجونه؟

❋ ❋ ❋

دا ترخو د ريا سپين څادر پر ولو؟
دا ترخو په رڼا ورځو کې لمونځونه؟
دا ترخو تسبې په بنګو کې لړلې؟
دا ترخو په تورو شپو کې ګناهونه؟

❋ ❋ ❋

دا ترخو مې بې پتې د سرو غوټيو؟
دا ترخو د ستا اغزي زما باغونه؟
دا ترخو په دې پردي پردي ټوپکو
قتلوې دا زما خويندې، زما ورونه؟

❋ ❋ ❋

دا ترخو وطن زموږ واک د پرديو؟
دا ترخو وطن زموږ حکم د نورو؟
دا ترخو زموږ د باغ پيغلې بلبلې
ګډوي راته هوجرو کې د سرزورو؟

❋ ❋ ❋

دا ترخو به نه اذان نه جوماتونه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ترخو به نه ساقي نه يې جامونه؟
دا ترخو د ابليس سره لمبه لاس كې
راته سيزي كله كور كله ښارونه؟

❋❋❋

دا ترخو د ورور په وينو كې منګولې؟
دا ترخو د مور په سترګو كې كوكارې؟
دا ترخو مې د وطن ابۍ شهيده؟
دا ترخو مې د ولس، دا لارې لارې؟

❋❋❋

ما ويل چې كه ها سيورى دلته وشي
زه به بيا لكه انګور ببرته زلمى شم
ما ويل چې كه ها لمر ببرته ژوندى شو
زه به ټول لكه ماښو ورته لوګى شم.

❋❋❋

ما ويل چې كه دا شپه چېرته سبا شوه
بيا به نه زيږي بګوې له تيارو نه
ما ويل چې د اسمان شمله به وچوي
ددې ښكلو ښكلو ستورو له غونچو نه.

❋❋❋

ماويلې چې يو ځلې كه سپرلى شو
بيا به جوړ شي پر كمځو د ګلو غرونه
ما ويلې كه يوه خپه شوه وبښه
بيا به زېږي له لښتيو نه سيندونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋❋❋

خو مې کښت دې لېونو اسونو لوټ کړ
د لورونو غاړې یو وړلې زنګونو
د کوچیو د کاروان مخې ته تم دي
دا اسمان اسمان اغزي زما د غرونو.

۱۳/۴/۱۳۷۴
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

موسم ومه د جل، رانه باران شولې وربمې !
څادر مې شوې، تنې مې د ګربوان شولې وربمې !
دا زه وم چې مغرب ومه د ښکلو د سجدو
دا ته يې چې سجدو ته مې يزدان شولې وربمې !
دا زه هغه زه نه يم ټول تصوير يم ستا د مخ
زه سيوری ستاد سترګو، ته مې ځان شولې وربمې !
يوه شمعه مې بس وه د تياره کاله د شپو
تيارو ته مې د کلي چراغان شولې وربمې !
تالو کې ژبه وچه د غزل مې وه پرون
نن ټول شومه غزل چې مې جانان شولې وربمې !

۵/۵/۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورنی پر درمندونو

دلتــه مــه راځــه اشــنا پــر کلــي جنــګ دی
هــر مالــت او هــر ګــودر پــه وینــو رنــګ دی
دلته ښکلي کمڅۍ سیورې دي باغ نه شته
دلتــه مېشــت د تیــارو زور دی څــراغ نــه شــته
دلتــه شــنه دي لــور تــر لــوري توپانونــه
دلتــه مــړه دي پــه نغریــو کــې اورونــه
دلتــه ځالــه د ګورېتــو پــه اور ســوې
دلتــه زېــږي لــه زمریــو نــه بګــوې
دلتــه شــرنګ نــه شــته مړونــد کــې د بنګړیــو
دلتــه پــل کلــي کــې ورک دی د ســړیو
دلتــه مــري لــه ډېــرې لــوږې تنورونــه
دلتــه اوراخلــي لــه تنــدې نــه ســیندونه
د پردېســو ګــاولي نــه شــته پــه دېــرو کــې
د ربــاب ســتونی وچ شــوی دی هــوجرو کــې
دلتــه ټیټــې د پښــتون لــوړې شــملې دي
ســپکې شــوې مــو د مینــدو لــوپټې دي
هــر قــدم کــې پــایکوبې ده د دېوانــو
هــر لوېشــته کــې کــورګی دی د پېریــانو
لمــر یــې وواژه د شــپو دلتــه یرغــل دی
قتــل شــوی مــې پــه شــونډو کــې غــزل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـــاووي راتـــه پـــر ژبـــو زنځيرونـــه
ســـړوي راتـــه ککـــرو کـــې اورونـــه
دربښـتيا لـوريې چـې ويښـه کـړه تربـور شـو
چـې د حـق نـاره يـې جگـه کـړه منصورشـو
چې يې ((نان)) ته ((ډوډۍ)) وويلې فاشست
شـــــــــــــــــــــــــــــو
چـې ږيـره پـرمخ نـه وه کمونيسـت شـو
يـو خنجـر دی څـو چـړې دي څـو لاسـونه
راتـــه ريبـــي د وطـــن دمـــور رگونـــه
رالوېـــدلې دنيکـــه دســـر پگـــړۍ ده
خـــواره شـــوې د زړې ابـــۍ کېـــږدۍ ده
يـو ((اکبـر)) بيـا ددې غرونـو بچـی نـه شـو
يـو ((ايـوب)) د ميونـدونو سـړی نـه شـو
فرهاد شته دی، تېشه شته خو غرږيې نه شته
ښـتانه هسـې ژونـدي دي زوږيـې نـه شـته
دا چـــې نـــن د خـــونړي کـــاروان رهبـــر دی
د اوبـــو د ژيـــو هغـــه ســـوداگر دی
د زرتشـت اور يـې شـهيد کـړ سـيلاب راغـی
اورنـــی پـــر درمنـــدونو دريـــاب راغـــی.

۲۲/۵/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېږدا

هغه ګړۍ خدای د جنت د ښکلو حورو
د لیمو پاڼو کې
د ښکلا ګلو ته په لپو ورکولې اوبه
چې ته راوزېږېدې
او ته د خدای د باغیچو د سرو ګلونو
هغه شنه ((وږمه)) شوې

۲/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېرې (۲)

زما په سترګو کې يې شين فصل د وير کړلی
د لمر زخمي زخمي کوترو ته
يو زېری د باران خو مې شه !
کوچيان په سره وچکالۍ راغلل
دې ورو ورو وريو ته د اوښکو دسترخوان خو مې شته !

۹/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې ننبې

پو هېږم نه،
له کومه ځايه يې پر ما باندې را پېښنه کړې؟
دلته يې سيورى هم د ځمکې په سر خور نه دى
په سپينه ټنډه کې يښه د ټبر نه شته
د زلفو باغ نه يې د ښار د بازاري ګلونو بوى نه خېږي
نه يې خو ښکلو اننګو کې د شنو کليو د تاو دو بادونو مچه ښکاري
پو هېږم نه،
له کومه ځايه يې پر ما باندې را پېښنه کړې؟
دا سې حيا د پرښتو سترګو کې هم نه شته
دا سترګې نه دي
د حيا چينې دي.

۲۲/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۲)

د باد له څڼو مې د غره د هغه شنه ځنګله سلام راځي
باد مې د غره د سپینو کاڼو په هندارو کې د خپل زلمیتوب خوب لیدلی
باد مې د کلي د تیارو شپو تورو زلفو ته د غره د رڼو ستورو
کجاوې راوړي.

❋❋❋

که چېرې نه وای غره !
زما په سترګو کې نوڅالې د ګربتو ځایېدلې کله؟
ما به دلمر ټپي تور زنو ته د پاڼو پر ورنونو طلایي خوبونه چېرې پلټل؟
او که ته نه وای غره !
ما به د خپلې هسکې غاړې د غه دنګ اس ځغلولو چېرې؟

۲۲/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب ته سرود

خوبه ! څادر راباندې وغوړوه
نور مې ویده کړه چې ویښتیاوو ستړی کړی یمه
نور مې ویده کړه چې له ویښې نه مې کرکه راځي
زه چې ویده یم ویښ یم
خوبه ! څادر راباندې وغوړوه !
خوبه قربان دې شم
نور ماته ددې ورځو دا بربنډې پېغلې مه راښیه
زه یې د سترګو په هندارو کې
د اور او د سکروټو او لمبو ازانګې نه شم لیدی
زه خپله لاره بې له شپو په رڼو ورځو کې موندلای نه شم
ورځ مې د سترګو په هندارو کې اورونه کړي.
خوبه ویده مې کړه
څادر راباندې وغوړوه !.

۳۰/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش صدف

څانګه مې وچه ده غوټۍ نه لري
هغه کوچۍ یم چې کېږدۍ نه لري
هغه صدف یم چې ترې لوټ شوه سیپۍ
زه هغه شپه یم چې سپوږمۍ نه لري

۱۴/۸/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد رشاد ته د هغه د څلوراويايمې کليزې په مناسبت:

جامِ جم

مشـــوانۍ يـــې رانـــه يـــوړه قلـــم نـــه شـــته
بت پرست يم خو مې ښکلی صنم نه شته
يـوېې تـه يـې دامنـې؟ چې ټـول وطـن کې
بــې لــه څــو تنــو نــه زوی د ادم نــه شــته
ستا درنې پګړۍ ته څه وکړم حيران يم
دې مالت کې بې له ځوزو شړشم نه شته
نن دې نوم ځکه په خولـه اخيستی نه شم
مــا مينځلــه خــو جانانــه زمــزم نــه شــته
زه دې ســترګو کــې هــر رګ د جهــان ويــنم
څومره دروغ دي دا چې بل جامِ جم نه شته.

۱۷/۸/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خوشاله تر ننګياله

مالي راشه اغزو د زړه پر ګل وهلی يم
((سقاو)) په زړې توري د ((مغول)) وهلې يم
رقيب به مې د زړه له وينو تشه((ژی)) کړې ډکه
خو سر مې د ايل نه دی که يې سل وهلی يم
يو ګل څه په کمڅو کې د پښتو دناوې نه يم
ناره د ((اناالحق)) يې په کاکل وهلی يم
حيران يم د ((اکبر)) پر مړي بيا څه پسات شوی
پرديو مې د خپل کور په درشل وهلی يم
تقدير به مو وي داسې له خوشاله تر ننګياله
همدا چې کله غيرو، کله خپل وهلی يم.

۷/۱۰/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

((یاسیر)) نه مري

((یاسیر)) روان دی دایمان بېرغ په لاس کې
د خپل ژوند د دوروستني ټکي شهید په خپلو وینو مینځي
((یاسیر)) له سره زېږي
((یاسیر)) په زړه د اناالحق فصل کرلی
اهریمن د توپانونو پرې څپېړې او د تندر پرې سپرغۍ وورو ي
فصل د مرګ نه پېژني
((یاسیر)) د شنه فصل د وږو پر وښمنو کمڅو سوری کړی.

❋❋❋

((یاسیر)) دلمر له کلي ځي د زنداني ستورو خلاصون ته
تورې وربځې د شهید زړه په سرو وینو ولي
((یاسیر)) د ښکلې ځوانیمرګې سپوږمۍ غوږ کې
د مسیح دژبې دم د رغېدلو ولوست
((یاسیر))دخپلونارو ونه ددې شپو په اسماني دښتو کې کېنوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

((یاسیر))روان دی د سفر د لارې غرونه، ځنګلونه ریبې
((یاسیر)) د پوانو ته بلنه د جګړې ورکړې
((یاسیر)) لګیا دی د منزل مزې په پښو کې د یارانو شیندې
او ورته ښیې د فلاح سرود
((یاسیر)) د خدای (ج) د پاکې مینې د اسمان ستوری
((یاسیر)) د ((قاف))د غره د ځوکو د ښایسته ښکلو پیریانو غزل.

۳/۱۲/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چغو تصویر

زما د چغو شین تصویر دې مات کړ
زما نصیب، زما تقدیر دې مات کړ
هغه ریبار خوب مې اوس هم نه راځي
څه د دیدن ښکلی زنځیر دې مات کړ
راته په برندو سترګو ګوره خو مه
زما د زړه د کوتې تیر دې مات کړ
شپه شهزاده وه، کیسې وې او عشق
دغه د ټول عمر شوګیر دې مات کړ
چې یې راوستې زلزلې پر وطن
ګرانې کچکول د کوم فقیر دې مات کړ.

۶/۱۲/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۷)

د غره پر کلي مې د سرو ګلونو سیند راغی
زما د غره په وینو سرې تیږې ډولۍ شوې
د سپرلي ناوې ته
غر مې د وینو او ګلونو د غه سرې سرې پګړۍ دواړه تړي.

❋❋❋

د وربځو اوښې مې د غره په تورو څڼو
هر سهار څري
غر مې شپونکی دی
د شـنو پاڼو په شنو لوښـو کې د تورو شـپو له تیـو ځنـې سـتوري
لوشي
غر مې رمو سره نارې د سرو لمرونو کوي
غر مې د وینو تار په لاس کې
له غوټیو نه جامې جوړوي.

❋❋❋

غر مې څیرې څیرې راخور دی
پر ټپي ګوربتو سیوری کوي
غر مې لاسونو د زخمي زخمي ګوربتو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

له شپو سره جګړې ته
د رڼو ستورو لوروڼه کړي
زما د غره ګوربت د زړه د رڼو وینو د یاقوتو له د بړې نه
راته باد د ازادۍ وروي
زما د غره نوم
د سرو وینو
او د ګل
او ازادیو نوم دی
غرمې د وینو او ګلونو دغه سرې سرې پګړۍ دواړه تړي.

۲۳/۱۲/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب په ایینه کې

لمرشود شنو پرخو ښیښې یې راته ماتې کړلې
څه د ګلپېغلو لوپټې یې راته ماتې کړلې
ګوره ګوزار مې د پښتون اشنا څه سم ولګېد
زولنې پاتې شولې پښې یې راته ماتې کړلې
زما دزړه خم یې که تش کړ، تشوي دي خیر دی
څو مره ظالمه ده پیالې یې راته ماتې کړلې
مایې د سترګو اییني کې و یو خوب لیدلی
دې مې کور وسو اییني یې راته ماتې کړلې
دا سې سجدې سجدې چې وایې ړوند خونه یې ملا
چېرته سجدې وکړم کعبې یې راته ماتې کړلې.

۴/۱/۱۳۷۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذبيح الله انيل ته:

له ابليس سره

کلونه وشول چې مې روح
د خدای د مينې د غوټيو په شينکۍ ځولۍ کې نه ځايېږي
ماد ابليس اشنا د ښکلو سترګو پانړو کې
د حسن او د مينې غوړولی ځادر
خدای را نه کرکه لري
مګر شاعر ابليس مې سترګو
او د شونډو جادو د ښتو کې لګيا دی
راته زړي د غزل کري
څوک مې د ښکلې شاعرۍ په قدر نه پوهېږي.

❋❋❋

کله چې شپه شي
د خوږې ګناه د پېغلې د سرو شونډو جام پر سر وا ړوم
ابليس د حورو د سرو شونډو د سرو پانړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کليمې پټې کړي
او د غزل لونګين خور کړي زماد شونډو پر شاعرو پاڼو
کله دي خوب کې د ((حوا)) د چمبو غږ ليدلی؟
چې يې غزل ته ((آدم)) مست شي ان له شپې نه ترسبا
پورې
هغه چمبه، هغه غزل زه يم
نو ته چې ځې راپسې ژاړې ولې؟
لکه ابليس درسره مل يمه زه.

۲۸/۱/۱۳۷۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استاد روهي په مړينه:

هغه غر، هغه سيوری

ډک جام مې له منګولو د جانان ونړېده
يو ستوری له لمنې د اسمان ونړېده
دا شپې به د کيسو د زمانې راته څوک راوړي
ای عشقه چې رباب د ادم خان نړېده
يو شين قامت چې رنګ دی او يو شين سيوری چې نه شته
يو ګټ مې له دې غره نه د افغان ونړېده
حيران يم د غزل شبنم به خدايه چېرته تم شي
زمونږ چې د شعرونو سايبان ونړېده
ځولۍ به څنګه رنګه د پښتو دا بې نه وي
يو غر غوندې روهي د روهستان ونړېده.

د ۱۳۷۵ل کال غبرګولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وير، مينه

هلته پر مړو ژاړي
خو زه او ته لکه جوړه بتکې
د غېږو غېږو څپو غرونو کې بربنډ ناڅو.

✵✵✵

هلته پر مړو ژاړي
هلته د وچې کربلا د تیږو ښار کې
د سرو وینو نالیدلې سرې غوټۍ ښکلوي
خو زه د کب په شانې
ستا د مچکو سمندر کې لامبم
ته لکه سره انګور په وینو لنده
زما د لاسو د ونې څانګو کې ټالونه وهې
موږ نه ((یزید)) او نه ((حسین)) لیدلی.

کابل
د عاشورا ورځ
۸/۳/۱۳۷۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیر محمد کاروان ته:

مینه او ژوند

یوه زړه ونه خوره ده پرې
تر سیوري یې یو ځوان ناست دی
یوه سپینکۍ پیشو یې غېږ کې ویده
اود ورځپاڼې په هر توري کې یې سترې سترګې.
شونډې چلم ته ورنږدې کړي
ورنه واخلي د لوګیو امېل
ورو ورو په شونډو کې موسکۍ شي
د پیشو په غوږ کې نارې کړي او وا یې چې:
- پیشو تا مینه کړې؟
مینه د چرسو یوه شنه نشه ده
مینه ورځپاڼه ده
په ژوند کې یې پو ټکی د رښتیا نه شته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- پیشو ! پوهېږې چې ژوندون څه دی؟
ژوند د شنو چرسو د وریښمینې نشې شین واټ دی
چې د ارمان اس په کې وځغلي
او ستړی شي
او ومري په کې
او د کوڅو سپو ته یې تشه شان کیسه پاتې شي
پیشو ! تا مینه کړې !
پیشو ! ژوندون څه دی؟

۱۲/۳/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچی په باران کې

ستورو د شپې پر تیو خولې ایښي ارام ویده دي
د شپې مانۍ نه د سپوږمۍ پېغله زلمو ونو ته نه راګوري
نری باران ووري
او د بادونو هوسۍ
د ځوانې دښتې د تیونو پرګلونو ځري
هلته یو ستړی کوچی
د پټاسو دستمال په لاس کې د باران د طلايي مچیو
له شنې ورا تېرېږي
په لاره ځي، ځان سره وايي کوچی:
نری باران دی
له کېږدیو نه د سپو د ویښې غږ نه راځي
درخو به خوب وړې وي
دا خو به ځوک ویښه کړي؟
ستورو درواغ وویل.

۲۱/۳/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې لمر ګل وکړي

کله چې تال د شپې راو شلېږي
د سترګو په هنداروکې د لمر کوترې ځالې وکړي
کوترې سپین وزرونه پرانېزي
د خوب د شنو ځنګلونو ما توڅانګو نه دانې ټولې کړي.
کله چې مخ د سهار ګل شي
او د شاتو مچۍ ټولې شي پرې.
کله چې کاڼي د ښوونځیو د تبیو تندی ښکل کړي
او ماشومه نجلۍ
له تور کمیس او سپین سالو سره په لاره کې خوره وره شي
لکه د وربځو او سپوږمۍ د ودېدلو شپېبه
کله چې وړو ماشوم د تورې تختې مخ باندې
د سپین تباشیر خال کېږدي
او شپېبه وروسته ماشوم وړی شي
د وړو جزدان له وابښکو نه د ږیو مهار لرې کړي
د وچې ډوډۍ ښکار وکړي
راشئ مین شئ پرې
او مینه وکړئ
زه چې زلمی وم هره ورځ مین وم.

۳۰/۳/۱۳۷۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د باغ غزل

سپرلی شو پېغلې د ښتو ته ورېمو کې وايي څه
ای ونې ! شینکی باد درته نغمو کې وايي څه
شاعر سیند مې نن خدایزده چې لیکلی کوم غزل
لړ تم شه ورته عشقه ! چې څپو کې وايي څه
رمو ته د ګلانو سهار څه ویل شپېلۍ؟
کوچۍ موسکا دې ګوره چې اینو کې وايي څه
یو ورېم دې کېږدۍ نه د ګرېوان ووت څه یې وې
یو خوب دې په ټوکریو د لیمو کې وايي څه
یو باغ یې خو زرغون کړ چې غوټۍ وکړې لاسو
ستا خیال مې نور د سترګو په زانګو کې وايي څه؟

۴/۴/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو شین انځور

له مانه څه شی غواړې؟
ماته د پلار تر مړینې وروسته
درې څیزونه په میراث پاتې دي
اس
او هوجره
او یوه سره په وینو ولړې توره.

❋❋❋

له مانه څه شی غواړې؟
دغه د منډو
او د وینو
او ډوډۍ د واده شین انځور؟

۱۳/۴/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ببه

کلونه وړاندې مې ورته وويې:
دا ستا د شونډو څاڅکی په څو دی؟
وې: ستا د پلار او د نيکه وينه
او نن مې بيا ترې، پوښتنه وکړه:
ټول پېغلتوب دې وايه په څو دی؟
راته يې وويې:
ګرانه!
يوازې يوه ډوډۍ!

۳۱/۴/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه پرښتې

دوه پرښتې لکه جوړه بتکې
زما د کور په ایینو کې لامبي

❋❋❋

پرښتې ! ای پرښتې !
لاس دې زرغون،
پل دې زرغون،
خو وایه نن دې راته څه راوړي؟
((هغه زرغون ګل د سپوږمۍ څنو نه))

❋❋❋

پرښتې ! ای پرښتې !
لاره دې سپینه،
شپې دې سپینې،
وایه تا راته نن څه راوړي؟
((دا د سپینکي لمر د لاس سپینه توره))

❋❋❋

پر پګړۍ ګل،
لاس کې مې توره شنه شوه
پښتو ! سپین آس شه
چې د وخت د مغولو جنګ له ورځم.

۲/۵/۱۳۷۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونه

سـکروټې دي، لمبې دي خو ټوکېږي يوه ونه
کلونه پس دې ښار کې زرغونېږي يوه ونه
رګ رګ کې يې د پاڼو خير که وينه پاتې نه ده
ريښه يې په اوبو کې ده غوړېږي يوه ونه
د ځانګو په کېږديو کې يو غږ د شپېلۍ نه شته
کوڅې ښارو رادرومه چې لوېږي يوه ونه
منم چې به لوګر راته کښت لو کړي د لونګو
تالو نه د لاره کلـه تېرېږي يوه ونه؟
سپېرو سپېرو شملو ته به سبا ګلونه راوړي
په سر مې چې نن سيوری کېږي يوه ونه.

۸/۵/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا جل، دا برسات

شوګیر چې درته شپو پر څنو مات راوړی دی
یو خوب مې درته سترګو کې سوغات راوړی دی
دا ډک جام چې نن رېږدي په لاسو کې د فرغون
موسی له کوه طور څنې تورات راوړی دی
دا چا ویل چې وړې د پښتون شولې هوجرې؟
دې وړو میکائیل ته هم خیرات راوړی دی
شېبه پر لمبو سره ده او شېبه پر ګلو سره
دې خاورې کله جل، کله برسات راوړی دی
ساعت وروسته رازېږو دا ساعت خیر دی چې مرو
تقدیر راته بس دغسې حیات راوړی دی
سپېځلی مسلمان دی خو یې زده نه شوه سجده
دې قام ته خدای دخپل غرور زکات راوړی دی.

۳۱/۵/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوب کوترې

ما بېګاني خوبونه
د ښکلي سيند په طلايي هندارو ټول مات کړل
د خوب زخمي زخمي کوترې مې
د سترې او کوچي سيند د څپو کښېدې، کې نه ځايېږي
کبه !
دا څه مې وکړل؟

❋❋❋

سيند مې د خوب زخمي کوترو ته يو بام نه لري
د سيند لاسونه خو د غره کاڼو پخوا پرې کړي
څوک به زما د خوب کوترو ته په لپو کې دانې ورکړي؟
کبه !
دا څه مې وکړل؟
کبه !
زما د خوب زخمي زخمي کوترو ته
يو سيوری، يو پناه خو شه !
کبه !
زما د خوب زخمي زخمي کوترو ته
د سترې درد دوا خو شه !
((نه... نه !
مور مې لګيا ده له سهاره تر ماښامه په زړو ګوتو جامې مينځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور مې تمامه ورځ ایینې سره خبرې کوي
زما هم خوب راځي)).

❋❋❋

سیند لا روان دی
سیند بهېږي پسې
د خوب کوترې مې کوچۍ شوې ببرته نه ستنېږي.

۵/۲/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مات لمر

یو ستوری ستورو وواژه یو لمر د سبا مات شو
د غرونو په لاسونو مې یو غر د سبا مات شو
منم چې سپین سبا دی شپه کوچۍ شوه چېرته لاړه
موسم د سبا راغی خو وزر د سبا مات شو
دا بیا مې د نشو په ګناه څه نیسې زاهده؟
ساقي لاړه منصور شو او ساغر د سبا مات شو
دا شپې پربږده اوږدې شي ان چې ستوري ځانګې وکړي
کلاله! ستا په لاس کې چې هنر د سبا مات شو
مورږ وړ د رڼا نه یو تښتېدلو ورېځو راشئ!
رهبر د سبا نه شته دی، لښکر د سبا مات شو.

تله ۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه دار - هغه چنار

پښتنو وینو غوټۍ وکړې بهار دی
ساقي ګوره چې پېړۍ وروسته مو وار دی
پورورې څه د تاک د پېغلې نه یو
هر یو رګ یې زموږ د سرو وینو ابشار دی
زنګ وهلې تورې غړپ د لمبو غواړي
ساقي زار شم راکوه یې چې خمار دی
لا د ژیو سوداګر سره جګړه ده
لا خو پاتې جوړ د هغو اوبو ښار دی
رباب ګونګ دی ادم هېرې چیغې غواړي
چا ترې وړی د درخو د غاړې هار دی
شنو زمریو ددې غرو ته خبر ورکړئ
چې اباد لا د زړو بګوو غار دی
بیا پر غاړو د شملو غرونه اوچت شول
اور ګډ شوی د ټیکریو پر بازار دی
هره پېغله ملالۍ، هر ځوان ایوب دی
هر سنګر مو سور میوند د کندهار دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وربځـــو دا مـــو د یـــو څـــو ســـتورو نېـــزې دي
لا کـــاروان مـــو د لمرونـــو خـــو پـــه لار دی
ازمـــوینې تـــه یـــې وختـــه ! څـــه حاجـــت شـــته؟
یـــو پـــه دوو توتـــو لـــوی، بـــل پـــه انګـــار دی
هـــر یـــو ښـــاخ یـــې چـــې و دار د ژیـــداړانو
هغـــه وور نیـــالګی هســـک شـــوی لـــوی چنـــار دی
تـــه پـــه نشـــته غـــوږ کـــږه خـــولۍ پـــه ســـر وره
مـــا تړلـــی د خوشـــال بابـــا دســـتار دی
اوس نـــو زر لالـــې د نـــورو ترېنـــه زار کـــړئ
چـــې مـــې ځوړنـــد خپـــل لالـــی پـــر ســـر د دار دی.

۳/۸/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینې ته...

مینې ! له شرمه در کتلی نه شم
پېریان د ((قاف)) له غرونو راغلل
بیا د عشق د پرښتې د ګرېوانه غاړې ته لاس اچوي
ابلیس لګیا دی پر زمزمو، د ګناه خپله کېږدۍ غوړوي
مینې له شرمه در کتلی نه شم !

❋❋❋

مینې له شرمه درکتلی نه شم
سیلۍ الوتې زموږ د باغ
د سرو ګلونو د ښایسته وو
پاکو میندو په کمڅو کې تومتونه اوبي
مسیح تېره توره په لاس د تومتونو په
واښونو کې زنګېږي او خپل غم ته خاندي
نور په دې ښار کې لېونی د مینې پاتې نه دی
مینې له شرمه در کتلی نه شم !

❋❋❋

مینې له شرمه درکتلی نه شم
چې مو هر غرې پر هوا خور شي دلته ځمکه، دلته خاوره
ترې د غرو په څېر ماران زېږوي
دلته جنډه د یوه نر پر قبر هم نه شته
شیطان پر ځمکې بادشاه شوی او زموږه پر سرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تخت د سلیمان ګرځوي
پېریان یې حمد بولي،
مرغان پرې سیوری کوي،
او به زموږ له لپو تښتي او بادونه مو په کاڼو ولي
دلته له زړه اسم اعظم هېر دی
مینې له شرمه درکتلی نه شم !

❋❋❋

مینې له شرمه درکتلی نه شم
نور مو د کلي د ګلونو په کاله کې
پېغلتوب د ګل غوټیو چېرته هم نه شته
او ابراهیم د خپلې ښکلې نازولې د جمال او د عفت
د لوټ کوخو کې د غارت قصې ته خوب وړی دی
نور مو د باغ نجونو ته ((هسکې)) او ((کږې)) شملې
دښمنې ښکاري.
مینې له شرمه درکتلی نه شم !

۱۲/۹/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه

ای شپې !
راځه چې ځو د خوب په کرونده کې مې ځايېږي خونه
❋❋❋
شپه د کمڅو د غرونو ټال کې ځنګېدلې راغله
پلو د تورو وربځو
په کې پاولې د ستورو
لکه:
کوچۍ پېغله رمه کې د ښايسته وريو
خو د سپوږمۍ هنداره ماته ده ای شپې !
ته به د خپل حسن
او عشق
د پېغلتوب تماشه چېرې وکړې؟

۱/۱۳/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

بیا رانغلي بڼو ته په پستو پستو وزرونو
زما د خوب کوترې ستا د سترګو له بامونو

ځلو وهلي ګوره څه خواره واره پرې ګرځي
د شونډو بوراګانو مې ستا د شونډو پر ګلونو

په خپل شرنګ به ويده شمه، په خپل شرنګ به راويښ شم
بنګړي مې کړه د لېچو ګرځوه مې په لاسونو

زما مينه يو سيند دی او ستا زړه وور کوټې کلې
دا سيند چېرته جانانه او کېږدی د حبابونو

لاښکاري چې موده لېونتوب مې پوره نه ده
يو څوک راته ناري وهي د غرونو له سرونو.

۱۳۷۲ ورى
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند

ښايي چې ژوند يو ګنهکار وي
چې تراوسه پورې
لا د زمان د اسماني سکوت
د دنګو ، دنګو غرو غاړو کې
لکه پر غز ((حنيفه))
چې د الله د مخلوقاتو د ((قاتل))
او د سرو وينو د سېلاب د بهوونکي په نوم
د خدای له شرمه
زنداني د تورې ځمځې پاتې
ها سې د خپلو سرو غچونو
په کوم خوب تللی وي
ځکه:
د ژوند د بنده ګانو هغه شنه خوبونه
د شيطانانو
له تورجنو خوبو
تور پاتې شول.

۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هوجرې او دا شملې

نه ساقي شته، نه جانان شته مازيگر دی
څو مره تږی د پیړیو مې ساغر دی
پسرلی نه دی پرې نوم د سپرلي مه ږدئ
ډوب په وينو کې يو سور چريک د لمر دی
د نارنجو ښاخ منم ورته بنگړی شو
خو مات شوی مې مړوند د سپين سهر دی
نازولې سپوږمۍ مه خبره شه تمه
چې د وريځو اوښ ولاړ درته پر سر دی
شنه منگي مې د جنکو پر ولو مات شول
د نامرده مغل يون پر دې گودر دی
رانه اخلي د رڼو ستورو ناموس مې
چې ويده د شپو په تيکو کې خنجر دی
ته دې غشي وروره گوندې چې وينښ شم
لامې پاتې ځای په زړه کې د پرهر دی
د دېرو د قام شملې ورنه لوگی کړئ
د هوجرو طالب ختلی په سنگر دی.

۱۹/۱/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیک

څو میاشتې وشوې چې در تللی نه شم
لارو کې ډېرې شنې دي
ګلان د اوښکو وروم پرې
ټوله ورځ د ستا د یاد ښکلې ژانګو ځنګوم.

***

همدا چې لمر شین شي
ږمونږ د ښار هغې زړې دښته کې
ږمونږ د ښار مین په کاڼو ولي
ږمونږ په ښار کې د مینو د سنګسار پسرلی بیا راغلی
نو لوپټه دې غواړم
په کې د خپلو تورو سترګو یو انځور
د نارنجي غړ پر وربښمینو تارو واوبه
راویې لېږه
چې ستا د یاد هغه خیالي حورې مې
ژانګو نه باد یو نه سي
راته سنګسار یې نه کړي
څو میاشتې وشوې چې درتللی نه شم
لارو کې ډېرې شنې دي.

۱۲/۲/۱۳۷۲

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړونډ

مړونډ یو خوب، مړونډ سترګیا نه لري
مړونډ د غره د ابۍ پۍ رودلي.
❋❋❋
تا د سکندر کله ژړا لیدلې؟
یو سپین مړونډ پرې د سرو تورو ګوزارونه کوي
یو سپین مړونډ یې د غرور د اسویال ربېلی
❋❋❋
سکندر له لیرې لارو راغی د فیلانو له سرو تېر شوی
سکندر د پاروپامیزاد ښاپېریو شنه خوبونه وېني
یو سپین مړونډ ورته جګړې ته وتی
ورباندې تندر د مړونډ ووري
خو ای د سپین مړونډ ((روښانه)) پېغلې
تورې په ورو،
تورې په پام وروه
سکندر په تورې هغه سپینه ډوډۍ نیمه کړله
نقاب دې سپین مړونډ ته اور واچاوه.

۱۹/۲/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لور غزل

پلــو پــرې د مــخ خــور کــړه غوړېــدلي دي ســرونه
جانانــه ! ســتا وربــل تــه مــوړ کرلــي دي ســرونه
دې قام ته د منصور وایه کوم دار شته دی که نه شته؟
لــوګرو کــه هــر څــو ورنــه رېبلــي دي ســرونه
د یــار د ســینې دښــته کــې د هــار نســیمه وروځــه
غمــي نــه دي دې ټــال کــې زنګېــدلي دي ســرونه
څراغ چې شي دې دښته کې د وخت سترې کاروان ته
پــه لــوړ ښــاخ د چنــار کــې ځړېــدلي دي ســرونه
چې سرې سیلۍ شوې ګونګې او د لور غزل یې وچ کړ
هــر ګــل مــو هــرې پــاڼې تــه ښــندلي دي ســرونه
ایــرې شــول خــو یــو چــم د ټیټېــدلو یــې زده نــه کــړ
الله مــو د غیــرت پــر لمبــو وللــي دي ســرونه
رقیـب پـر ډمـو وپلـوره مـوږ سـر داو کـړ پـر حـورو
یــو چاتــه پــه ســوغات کــې مــو لېږلــي دي ســرونه.

۲۵/۲/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

سپرلی که راوړی نه شئ ترې د سترګو انځور راوړئ
دې شپو ته سبا نه شته یوه لپه د نور راوړئ
منم چې یو سر نه شته دی چې غچ یې د سر واخلي
دې دار ځنې ملګرو خو دا سر د منصور راوړئ
چې پښو لاندې کړ وربځو، چې د شپو ډمې پرې خاندي
د لمر تېپي آسونو نه لو بدلی غرور راوړئ
د سترګو تور مو بار که د ((یعقوب)) کړ پر اوښانو
دې ورېږ مېلمنې ته لږ د ستورو انګور راوړئ
راځي چې تور ماښام کې رانه وړي چې زلمی عقل
یوه یې له تاکونو نه په بدو کې لور راوړئ
په شونډو کې همت که د خندا راوړلو نه شته
دې ښار ته خو تابوت د ځوانیمرګه سرور راوړئ.

۱۲/۳/۱۳۷۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د چم ونه

زما د چم ونه بربنډه ده
شرمېږم ورنه
د باد رهزنو ترې د شنو پاڼو جامې وړې دي
په سپين ټټر يې يو څو څاڅکي دي د خامو پيو
څانگې يې زړه روي،
تيونه يې ارې وړي دي.

✵✵✵

ونې ! سپرلى دى
وا ورې نه شته چې کفن شي درته
زما د مور شنه لوپټه هم بېگاه غلو وړې ده
ما مې خيالي څادر گرو کړ
ـ د کلو ورږى وم ـ
د پلار شمله خو مې له وخته توپانو وړې ده.

✵✵✵

زما د چم ونه بربنډه ده
شرمېږم ورنه
مور مې سر توره ده
ټيکرى نه لري
نه څه شمله شته
نه څه خوردى څادر
زمونږ د پرې مازيگرى نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سيورى، يو ګل

مرغو ! چوپ شئ ماله خوب راځي
دلته د زړونو باغچې شنډې دي
يو سيورى او يو ګل نه شته
دلته د سين سپينو هندارو کې
د لمر
د طلايي کبانو رنګ تور شو
دلته د شونډو د موسکاوو هوسۍ
قتلې شولې
غشو يوورې
او بنګړيواله سپوږمۍ
دلته د تاک پېغلو ته
د ستورو بنګړي نه اچوي
مرغيو !
چوپ شئ
ماله
خوب راځي
مرغيو چوپ شئ ماله خوب راځئ !
***
دلته د باغ د شهزادګۍ بکارت مات دى

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپرلي ښکلې شهۍ
د قاف دېوانو وړې
دلته پرونو
د ((ایوب)) سیوری راخوردی
هرې پاڼې
هر اندام نه یې چینجيووري
دلته تیارې
د شپو په بلاربو اسپو راغلې
د رڼا درمو لو کوي
دلته کورونو ته
د ژوند له شوم شیروار نه د سپېدو کتهوې تشې راځي
مرغیو !
چوپ شئ
ماله
خوب
راځي.

۱۲/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناه

څومره نېکمرغه یم ګناه کومه
تمامه ورځ وربخښې د باد له ژرندو باسم
او د لمر په تناره کې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم
څومره نېکمرغه یم ګناه کومه.

❋❋❋

زما د کور دا دېوالونه
د څو خاورو
څو اوبو
او د څه لمر
څو ترکیبونه نه دي
زما له کوره دېوالونه د ښیښو راتاو دي
زما او زما د کاله خټه یې
د تاک
او د انګورو
او شرابو
په لاسو ایښې ده
ما مې د سترګو د راڼه نور په وسعت
دومره شراب څښلي دي.

❋❋❋

دومره مغرور یم چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هسک د نازولي دربار سيوري لاندې
خپله ځواني راته پېغور ښکاري
خو مانه لوی غلام د ښکلو نه شته
يوه شپېبه زما د لاس بېړۍ
د ښکلو د سينو په سمندر کې
ستړې شوې نه ده
زه لکه پلار هسې يم
پلار مې تر مړينې نه يوه ګړۍ دمخه هم
د شنو غنمو وږو لاندې
زموږ د کلي د بزګر له ارتينې سره بربنډ پروت و.

۱۳/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې لمر شین شي

کله چې لمر شین شي
ستا دیادونو شنه ګلان مې د زړګي پرمساپرې دښتې ښانګې وکړې،
وغوړېږي
کله چې لمر شین شي.

❋❋❋

کله چې لمر شین شي
ستا دیادونو طلايي کبان په ښکلو او زرینو وزرو
زما د سترګو په چینو کې ستا د سترګو تصویرونو نه خوبونه مینځي
کله چې لمر شین شي.

❋❋❋

کله چې لمر شین شي
ستا دیادونو هغه پېغله هوسۍ راشي
تر بېګاه زما د زړه په جل وهلیو کروندو کې څري
کله چې لمر شین شي.

❋❋❋

زما د زړه دښته کې څاڅکي دباران نهووري
زما دسترګو چینه وچه ده، د اوښکو مرغلرې ورنه غلو وړې دي
څوکاله وشول چې ږلۍ مې د زړګي پرفصل ووري او کېږدۍ مې
توپانونو وړې
نو ستا د یاد هغو ګلونو ته باران،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغو کبانو ته اوبه،
او دې هوسۍ ته به شپونکی څنګه شي.
❋❋❋
بېګاه شپونکی باد ستا د څڼو له غرو راغی
په پګړۍ کې یې یو ټکی د یو ګل نه و
له نرۍ ملا نه یې لمر هغه زرین وستنی نه و راتاو
چایې په تشې او رینښې رینښې بخښۍ کې یو د ستورو نارنج نه و اینښی
نور مې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مسا پر شو ورنه
څو مره تنها،
څو مره یوازې ده
زما د کلي ښکلې نازولې سپوږمۍ.
❋❋❋
بېګاه مې خوب لیدلی:
زموږ د کلي د چنارو تر شنو سیورو لاندې
پر هغو لویو پلنګې کټونو
یو څو کارغان ناست دي
ږلۍ د لښتو وروي، ګډوي ځان ته زموږ د کلي سپینې هیلۍ
زموږ د کلي په دېره کې د چلمو د کړو وږو لوګیو پر ځای
خورې ورې دي د ښایسته هیلیو تکې سرې د پېغلو وینې
کلي کې یو سیوری د برېتو
او یو شرنګ د سپینو تورو نه شته
رښتیا!
د کلي په دېره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زلمیو څنګورو
د اتڼ هغه سکنې مانبام دریاد شي که نه؟
❋❋❋
ستا دیادونو شنه ګلان مې
د زړګي پر مساپرې دښتې څانګې وکړي
وغوړېږي،
کله
چې
لمر
شین
شي.

۱۲/۷/۱۳۷۲
پېښور- پښتونخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

څه ښکلی سوداګر دی څومره ښکلی باران پلوري
یو اس د سپینو وربځو دی د وربځو ګلان پلوري
د ستورو په تېښو یې جوړې کړي ورته څنې
نن دلته په دې چم کې یو کافر دی بتان پلوري
یو بار یې د رنګ راوړ د سپرلي جوارګر ګورئ
چې څومره یې ګران راوړ چې یې څومره ارزان پلوري
یو شین لوګی راخوردی یو سور اور دی لګېدلی
یو مست زردشت راغلی دی یو غلی اذان پلوري
بازار یې د نور لوټ کړ د اسمان سپینې کوترې
له لمر ځنې ټیک اخلي او د ستورو کاروان پلوري
د باد په نیلي سپور د سهار سپین شهزاده راغی
د شپو بربنډې پېغلې پرې شلېدلی ګرېوان پلوري.

۱۳۷۷ کال د پسرلي لومړۍ شپه
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسحق ننګيال لنډه پېژندنه

زوکړه:

لغمان- الينګار، دبسرام کلی، **۱۳۳۵**ل کال.

زده کړه:

سيمه ييز ښوونځی، د مهترلام ښار روښان لېسه او د افغانستان د پوليسو اکاډمي.

دنده:

د پوليسو اکاډمۍ تدريسي غړی، د څارندوی مجلې او پيام ورځپاڼې خبريال او د ليکوالو ټولنې کې لنډمهال، د ژوندون مجلې مدير او وروسته د اطلاعاتو او کلتور وزارت د شعر او ادب اداري امر.

اثار- چاپ:

۱- ډالۍ، ۲- سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي، **۳**- هغه شېبې هغه کلونه، **۴**- څاڅکي څاڅکي (شعري ټولګې) **۵**-(۱-ښېرې په مالت کې، ۲- نه جام نه څادر، **۳**- سندونه هم مري، **۴**- دا جل دا برسات او ځينې نور شعرونه) چې په همدې اثر کې (سيندونه هم مري) کې ځای شوي دي.

ناچاپ:

سيند په منګي کې (د بېلابېلو ليکنو ټولګه) او يو شمېر نورې ليکنې.

مړينه: پېښور، **۱۳۷۷**ل کال د ثور اتمه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو باد ، یو منصور

یو بـــاد رالګېـــدلی مالـــه ځانـــه ســـره وړي
د زړه اس مـــې لـــه بـــاره د ارمانـــه ســـره وړي
د شپو پـراوښ یـو غـل دی زمـوږ کلي تـه راغلـی
ګلونـــه او باغونـــه لـــه باغوانـــه ســـره وړي
یـو پـل وم چېرتـه لـرې ستا پـر لاره زرغـون شـوی
یــو لــوټ مـې اوس لـه بادولـه بارانـه سـره وړي
یو څوک دی ستا لاس شراب یې ټول راځنې وڅښـل
دا سره کېـږدي د خـوب مې لـه توپانـه سره وړي
زمـوږه یې پـه سترګو کې د شپو دوړې شیندلي
دا لـوی کـاروان مـو څکـه لـه څاروانـه سره وړي
نـارې د انـاالحق یـې ورتـه وچـې کـړې پـر ژبـې
منصـور وطـن مـې دارتـه لـه ایمانـه سره وړي

۱۷/۱/۱۳۷۷
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه

محمد اسمعیل یون د حاجي محمدخان زوی پر ۱۳۴۲ل کال، د لغمان ولایت د الینګار ولسوالۍ دنیازیو په یوې روښنفکرې کورنۍ کې زېږېدلی دی. لومړنۍ زده کړې یې د الینګار ولسوالۍ د سلینګار په لومړني ښوونځي کې سرته رسولي دي، تر هغه وروسته کابل ته راغی او په خوشال خان لېسه کې شامل شو. پر ۱۳۶۲ل کال له نوموړې لېسې څخه په دویم نومره بریالی او پر ۱۳۶۷ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې محصل شو. پر ۱۳۷۰ل کال له نوموړې څانګې څخه اول نومره بریالی او پر همدې کال بېرته د پښتو څانګې د کدر غړی شو. پر ۱۳۸۵ل کال په نوموړې څانګه کې د ماسترۍ دوره پیل شوه، یون په ډېر ښه او بریالي ډول دا دوره پایته ورسوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد اسمعیل یون له ۱۳۷۰ل کال څخه بیا تر ننه پورې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي تدریسي غړی او د(پوهندوی) علمي پوړۍ ته رسېدلی دی، پر استادۍ سربېره، استاد یون د ((کابل پوهنتون))، ((هیلې)) او((شمشاد))مجلو د چلوونکي دنده هم په ښه ډول ترسره کړې ده. په پېښور کې د چاپېدونکې ((معارف)) مجلې کتونکی غړی هم و. همدارنگه دیو شمېر نورو چاپي خپرونو همکار هم پاتې شوی دی.

استاد یون پر ۱۳۸۱ل کال، په جلال اباد کې بېړنۍ لویې جرگې ته د ختیزو ولایتونو د انتخاباتو د دفتر مشر شو، ددې جرگې لپاره تر ټاکنو وروسته د جرگې غړی، بیا د جرگې د غړو له خوا د بېړنۍ لویې جرگې دلومړي منشي په توگه انتخاب شو. استاد یون په دې جرگه کې تر خپل وروستي وسه خپل ملي او تاریخي مسولیت ادا کړ او د هېواد دښمنه عناصرو د توطیو مخه یې ونیوله.

تر دې جرگې وروسته، کله چې د افغانستان د اساسي قانون د تدوین بهیر پیل شو، نو استاد یون بیا ددې بهیر لپاره د ختیزو ولایتونو د دارالانشاد دفتر مشر وټاکل شو. په ختیزو ولایتونو کې د اساسي قانون د لویې جرگې لپاره انتخابات هم د همدې دفتر له خوا ترسره شول.استاد یون د اساسي قانون د تصویب په لویه جرگه کې د نوموړې جرگې د دارالانشا د غړي په توگه خپل فعال رول ادا کړ. ټاکل شوې وه، استاد یون په ختیزو ولایتونو کې د افغانستان د جمهوري ریاست لپاره د عمومي ټاکنو د دفتر مسول شي، خو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل کې د لویو جنګسالارانو او ځینو تنظیمي مشرانو له خوا پر حکومت او ملګرو ملتونو د زیات فشار له امله له کاره ګوښه شو.ملګرو ملتونو(UNAMA) استاد یون ته وړاندیز وکړ، چې په کابل کې به تر دې لوړه دنده درو سپارو، خو استاد یون ونه منله او خپلې استادۍ ته یې دوام ورکړ.

درې کاله وروسته یې د ځینو ملګرو په زیات ټینګار او غوښتنه، د جمهوري ریاست د ملي امنیت شورا په دفتر کې د فرهنګي چارو د ریاست دنده ومنله او په کابل پوهنتون کې پر استادۍ سربېره لا تر اوسه دا دنده پر مخ وړي.استاد یون پر ۱۳۸۵ل کال د افغانستان او پاکستان د امن ګډې جرګې لپاره د افغانستان له خوا د منشي په توګه غوره شو او دا دنده یې هم په ښه ډول ترسره کړه.

استاد یون د خپلو اکلیکوال په توګه په تېرو شلو کلونو کې ګڼ شمېر فرهنګي او ټولنیز خدمتونه ترسره کړي، په ګڼو چاپي، راديويي او ټلويزيوني مرکو کې يې د واقعيتونو او حقايقو د څرګندیدو له امله د خلکو په زړونو کې ځای نیولی دی. که څه هم ډېر خلک د یون لیکنې، مرکې او نظریات خوښوي، خو یو شمېر داسې خلک هم شته، چې د یون سرسختي مخالفین دي. د هغه ملي او ګټورو نظریاتو ته هم غلط رنګ او تعبیر ورکوي، دا ډول اشخاص، چې اکثره یې زورواکي او د سیاسي ډلو ټپلو غړي او مشران دي، د استاد یون نظریات خپلو شخصي او تنظیمي ګټو ته خطر بولي، نو ځکه یې په ټینګه مخالفت کوي. زه د دې شاهد یم،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر کله چې یون کومه لیکنه او مرکه کړې، نو دده پر وړاندې یې مثبت او منفي غبرګونونه دواړه راپارولي دي، منفي غبرګونونه اکثره وخت د هغو اشخاصو او ډلو له خوا وي، چې په تېر کړکېچن سیاسي بهیر کې یې ډېرې نامشروع ګټې ترلاسه کړي او ځانونه یې مطرح کړي دي.

مثبت غبرګونونه اکثره د ولس د مشرانو، روښنفکرانو او نورو مخورو له خوا وي، خو استاد یون په دغسې سختو اغزنو او تنګو شرایطو کې بیا هم خپل فرهنګي، سیاسي او ټولنیز کار ته دوام ورکوي.

دا اوسنی فرهنګي کار، چې تاسو یې اوس په مسلسل ډول ګورئ، دا د تېرو شلو کلونو کارونه دي، چې له تېر یو نیم کال راهیسې پرې په منظم ډول کار شوی، اوډل شوي او دادی ستاسو مخې ته اېښودل کېږي، په داسې یو دولتي دفتر کې چې بوختیاوې په کې ډېرې وي، د منظم او ستر فرهنګي کار سرته رسول اسانه کار نه دی.استاد یون پر خپلو فرهنګي کارونو سربېره د ګڼو فرهنګي ټولنو د غړي، همکار او موسس غړي په توګه هم خپل فرهنګي رول ادا کړی، په پېښور کې یې د دوو المان مېشتو فرهنګي ټولنو (دافغانستان دکلتوري ودې ټولنې) او(د پښتني فرهنګ د ودې پراختیا ټولنې) د همکار په توګه د بېلابېلو لیکوالو په لسګونو اثار، ایډیټ او چاپ کړي دي. دغه راز یې په سلګونو کورنیو مشاعرو، ادبي غونډو او سیمینارونو کې ونډه اخیستې ده، خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې هم په لسګونو مشاعرې، سيمينارونه او علمي ورکشاپونه جوړ کړي دي.
سربېره پر دې، په يو زيات شمېر، ملي او نړيوالو کنفرانسونو کې يې په ښه ډول د خپل هېواد استازي کړې ده. دلته به يې د اثارو يادونه وکړو:

اثار

الف- پنځونې:

کتاب نوم	خرنګوالی	چاپکال
• متکور	لومړۍ شعري ټولګه	دويم ۱۳۸۷
• په اورونو کې سندرې	دويمه شعري ټولګه	دويم ۱۳۸۷

ب- راټولونې:

• هيلې	ګډه شعري ټولګه	دويم ۱۳۸۷
• نيمګړي ارمانونه	د حيران شعري ټولګه	دويم ۱۳۸۷
• د لوونو فصل	ګډه شعري ټولګه	دويم ۱۳۸۷
• د نازو انا ياد	د سيمينار د ليکنو ټولګه	دويم ۱۳۸۷
• د استاد الفت نثري کليات	د استاد الفت نثرونه	درېيم ۱۳۸۷
• سيندونه هم مري	د اسحق ننګيال شعري منتخبات	دويم ۱۳۸۷

ج- ژباړنې:

• د ټولنپوهنې له نظره: په افغانستان کې د واک جوړښتونه	د پوهنوال روستا رتره کي اثر	دويم ۱۳۸۷
• .د افغانستان فرهنګي ميراثونو ته يوه کتنه	د نينسي دوپرې اثر	دويم ۱۳۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

- په افغانستان کې د جګړې جنایتکارانو محاکمه
  د پوهنوال روستار تره کی اثر دویم ۱۳۸۷

د - یونلیکنې:

- د اماراتو سفر د اماراتو یونلیک دویم ۱۳۸۷
- که یون دی یون دی د اروپا یونلیک لومړی ۱۳۸۷
- د پېنټاګون ترڅنډه و د امریکا یونلیک لومړی ۱۳۸۷

هـ- څېړنې او شننې:

- د محمد ګل خان مومند اند و ژوند ته یوه لنډه کتنه دویم ۱۳۸۷
- استاد زیار د پښتني فرهنګ یو ځلاند ستوری دویم ۱۳۸۷
- دکابل پوهنتون د ادبیاتو پوهنځي پښتو کتابښود دویم ۱۳۸۷
- د افغانستان فرهنګ ته اوښتي زیانونه دویم ۱۳۸۷
- د پښتو شعر هندسي جوړښت شپږم ۱۳۸۷
- له افغانستانه د مسلکي کادرونو د فرار عوامل دویم ۱۳۸۷
- ساینسي پرمختیاوې دویم ۱۳۸۷
- بېړنۍ لویه جرګه ولسواکي او زورواکي دویم ۱۳۸۷
- اندیال خوشال لومړی ۱۳۸۷
- هیله د خپلو سریزو په لمن کې لومړی ۱۳۸۷
- کلتوري یون لومړی ۱۳۸۷
- فرهنګي فقر لومړی ۱۳۸۷
- مرکه او مرکې لومړی ۱۳۸۷
- خوشال په خپل ایډیال لومړی ۱۳۸۷
- د کتابونو په ورېمو کې لومړی ۱۳۸۷
- افغانستان په سیاسي کړلېچ کې لومړی ۱۳۸۷
- پښتو لیکنی سمون لومړی ۱۳۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

- اوسنۍ رسنۍ   لومړی ۱۳۸۷
- کەنړیوال ماتەوخوري؟   لومړی ۱۳۸۷

خدای(ج) دې استاد یون ته ډېر عمر ورکړي او جرئت دې ورته هم تاند لري، الله(ج) دې دی له هر ډول بدو بلاوو وژغوري، په فرهنګي کارو زیار کې ورته د نور زغم او وسېلې هیله لرم.

په درناوي

وفاالرحمن وفا

کابل - افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

sinduna ham mri

(The Rivers die too)

The collection of Nangyal's poems

Collected
By:
M. Ismael yoon

ISBN 978-9936-500-13-6
9 789936 500136 >

د خپرونو لړ: (۱۴)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library